

From: "5.1.2.e"
Sent: Thu, 19 Feb 2026 15:17:28 +0100
To: "5.1.2.e" <5.1.2.e@hilversum.nl>
Subject: Privacy en collegevoorstel convenant radicalisering
Attachments: image001.png

Met vriendelijke groet,

5.1.2.e 5.1.2.e

5.1.2.e

Gemeente Hilversum | 5.1.2.e @hilversum.nl

5.1.2.e

Maandag t/m donderdag

Melding openbare ruimte:

<https://hilversum.nl/melding-doen/melding-openbare-ruimte>

U kunt ook bellen met de gemeente Hilversum: 14 035

Van: Broertjes, Pieter <5.1.2.e@hilversum.nl>

Verzonden: vrijdag 9 november 2018 10:13

Aan: 5.1.2.e <5.1.2.e@hilversum.nl>

CC: 5.1.2.e <5.1.2.e@hilversum.nl>

Onderwerp: Privacy en collegevoorstel convenant radicalisering

Toppertjes!!

Dag Pieterb

Verstuurd vanaf mijn iPhone

Op 9 nov. 2018 om 10:05 heeft [redacted] <[redacted]> [@hilversum.nl](mailto:[redacted]@hilversum.nl)> het volgende geschreven:

Karin Walters is in kennis gesteld, zie mailwisseling

Van: [redacted]
Verzonden: vrijdag 9 november 2018 9:03
Aan: Walters, Karin <[redacted]> [@hilversum.nl](mailto:[redacted]@hilversum.nl)>
CC: [redacted] <[redacted]> [@hilversum.nl](mailto:[redacted]@hilversum.nl)>; [redacted] <[redacted]> [@hilversum.nl](mailto:[redacted]@hilversum.nl)>
Onderwerp: RE: Privacy en collegevoorstel convenant radicalisering

Hoi Karin,

Ja, ik ken dit convenant. In mijn vorige werk is namelijk een collega betrokken geweest bij het opstellen van dit convenant.

Maar fijn om te zien dat het convenant radicalisering ook in Hilversum wordt toegepast.

Groeten,

[redacted]

[redacted] | Gemeente Hilversum | [redacted] [@hilversum.nl](mailto:[redacted]@hilversum.nl)

([redacted]) | woensdag afwezig

[<image001.png>](#)

E-mail disclaimer

Op dit e-mailbericht, inclusief bijlage(n) is een disclaimer van toepassing die gepubliceerd is op de volgende website:

www.hilversum.nl/emaildisclaimer

Advies

Kennisneming van dit convenant. Weet dat we zorgvuldig omgaan met privacy in het casusoverleg.

Heel veel juristen vanuit politie, OM, NCTV en andere partijen hebben al gekeken naar de tekst. Hilversum is een van de vele gemeenten die het nieuwe convenant aangaan.

Heb je nog vragen, bel me dan gerust!

Groet,

5.1.2.e

① *GSM:* 5.1.2.e

PERSBERICHT

9 maart 2015

Hilversum pakt radicalisering aan met coördinator en cursussen

Hilversum – De gemeente Hilversum zet in op informatie-uitwisseling en deskundigheidsbevordering bij het aanpakken van radicalisering binnen de gemeentegrenzen. Een ambtenaar is vanaf heden ‘contactpersoon en coördinatiepunt’ tussen de gemeente en alle betrokken instanties. Dit maakte burgemeester Pieter Broertjes bekend tijdens een informatieavond over radicalisering. Ook stelde hij cursussen voor mensen in het vooruitzicht die professioneel betrokken (kunnen) raken bij radicalisering.

Deze maatregelen zijn onderdeel van een vijfpuntenplan dat de burgemeester vanavond ontvouwde tegenover een gehoor van maatschappelijke groeperingen en instellingen op het Raadhuis. De tweede door de gemeente georganiseerde informatieavond over radicalisering, vanavond, is een rechtstreeks gevolg van een belofte van Broertjes. Afgelopen najaar gaf hij aan, regelmatig met alle betrokkenen in Hilversum bijeen te gaan komen om informatie en inzichten uit te wisselen over radicalisering.

Het gehoor maakte op de avond formeel kennis met de coördinerend ambtenaar, ^{5.1.2.e} [REDACTED]. Zij staat in direct contact met de burgemeester die verantwoordelijk is voor openbare orde en veiligheid. Het vijfpuntenplan, dat binnenkort wordt vastgesteld in de lokale veiligheidsdriehoek, ziet er als volgt uit.

1. Contactpersoon en coördinatiepunt

De gemeente Hilversum gaat actief communiceren, de gemeente nodigt zichzelf proactief uit bij de betrokken instanties en partijen. Daartoe wordt ^{5.1.2.e} [REDACTED] contactpersoon en coördinatiepunt. Mailadres ^{5.1.2.e} [REDACTED]@hilversum.nl vormt voor betrokkenen met vragen, informatie en visies de eerste ingang naar de gemeente, samen met het vaste telefoonnummer 035 6292059. De contactpersoon gaat langs diverse gemeentelijke collega's voor het maken van afspraken en het geven van informatie en toelichting.

Binnen het team Openbare orde en veiligheid (OOV) wordt eens in drie à vier weken een overleg ingepland met de Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding en Veiligheid (NCTV) om informatie te delen, om tips te krijgen, de aanpak aan te scherpen etc. Ook zijn er contacten met andere gemeentes waarbij radicalisering een belangrijk thema is (Huizen, Rotterdam etc.).

2. Informatiepositie en deskundigheidsbevordering

Gemeente Hilversum gaat nauw samenwerken met de Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding en Veiligheid (NCTV) en RADAR Advies. Doelgroepen: Versa Welzijn, buurtwerk en jongerenwerk, leerplichtambtenaren, docenten, toezichthouders, ambtenaren van Publiekszaken, ambtenaren van het Sociaal Plein. Diverse scholen hebben al een training gekregen. Andere scholen worden snel bediend.

3. Afspraken

De gemeente maakt afspraken met instanties en bewoners: scholen, Versa, Hilversum Verbonden (Bekend maakt Bemind). Burgers zijn een belangrijke bron van informatie. De bewoners zullen worden geactiveerd om informatie en gevoelens te delen. Voorts staan op de prioriteitenlijst:

- Verdere afspraken maken met politie
- Intensiveren van overleg met moskeeën, waarmee een keer in de drie weken overleg zal plaats vinden
- In gesprek gaan met moslimvrouwen/moeders, maar ook met jongeren en vaders en dan in kleine kring. De burgemeester speelt hier ook een rol

4. Multidisciplinair casusoverleg

In een dergelijk overleg kunnen de signalen integraal tussen en met de maatschappelijke partners uit het sociaal domein en het veiligheidsdomein worden besproken.

5. Lokale probleemanalyse

We maken een bestuurlijke rapportage en leggen die voor aan de lokale driehoek (Burgemeester, politie en Openbaar Ministerie). Op deze manier wordt de problematiek inzichtelijk en geduid.

Hilversum snel en serieus verder ontwikkelen. Dát is de ambitie van de gemeente Hilversum. Eén toegang voor alle zorg, een bruisend centrum, een levendige mediastad, woon- en werkwijken om van te houden en sterke, betrokken buurten maken die toekomst. Dat doet de gemeente samen met burgers, organisaties en bedrijven. Hilversum: ons dorp, onze stad. #verdermethilversum

=====

Einde bericht

Voor de redactie: Het OOV-beleid valt onder de bestuurlijke verantwoordelijkheid van burgemeester Pieter Broertjes.

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met afdeling Communicatie, telefoon 5.1.2.e
Als u voortaan geen persberichten/-uitnodigingen meer wilt ontvangen van de gemeente Hilversum, stuur dan een mail naar 5.1.2.e @hilversum.nl.

Handreiking Radicalisering

Introductie

(Jihadistische) radicalisering is zorgelijk, zeker als dit uitmond in jongeren en gezinnen met (kleine) kinderen die uitreizen en deel willen nemen aan de Jihadistische strijd. Zij gaan weg als relatieve 'amateurs' maar kunnen terugkeren als professionals. Ondanks het geringe aantal van uitreizigers en terugkeerders in MN vormen zij vanwege hun verheerlijking, rechtvaardiging en nastreving van terroristisch geweld een dreiging voor de veiligheid in Midden-Nederland.

Radicalisering wordt gezien als het proces van toenemend radicalisme bij een persoon of groep, waarbij de bereidheid groeit om zelf dergelijke diep ingrijpende veranderingen van de samenleving en de democratische rechtsorde (eventueel op ondemocratische wijze) na te streven en/of te ondersteunen, dan wel anderen daartoe aan te zetten. Indien men overgaat tot het gebruik van geweld om de radicale idealen te verwezenlijken, dan spreekt men niet langer van radicalisering, maar van extremisme.

Partners

Gemeente (regisseur, facilitator, bemiddelaar)

- De burgemeester is verantwoordelijk voor de openbare orde- en veiligheid.
- De gemeente treedt –op het grensvlak tussen preventie en repressie- op als regisseur. Zij voert de regie op de inspanningen van partijen als de politie, jeugdinstansies en buurtorganisaties.
- De gemeente kan daarnaast in de rol van facilitator en bemiddelaar optreden. De burgemeester kan de rol van burgervader, opererend boven de partijen, vervullen.
- De gemeente heeft een taak in het voorkomen, signaleren en tegengaan van radicalisering.

Politie (handhaving, signalering, advisering)

- De politie vervult haar rol als handhaver van de openbare orde en veiligheid.
- De politie heeft een taak in het signaleren van ontwikkelingen die duiden op polarisatie en radicalisering en adviseert over de aanpak.

Openbaar Ministerie (opsporing en vervolging))

- De Officier van Justitie is verantwoordelijk voor de opsporing en vervolging van strafbare feiten.
- Het OM is tijdens en na het opsporingsonderzoek verantwoordelijk voor de communicatie over de strafzaak aan de media. Het OM informeert idealiter bij verwachte onrust het openbare bestuur en de politie.

Nationaal coördinator terrorisme en veiligheid (NCTV) Kennis en kunde

- Adviseert over en stimuleert preventie
- Helpt bij het versterken van signaleren, duiden en melden (ontwikkelen, aanbieden van trainingen en voorlichting)
- Adviseert over het vormgeven van (multidisciplinaire) 'bestuurlijke' interventies (van casuïstiekoverleg tot sanctieregeling)
- Smeerolie: netwerk en kennismakelaar (koppelen ketenpartners en externe specialisten aan formele structuren).

Raad voor de Kinderbescherming (Welzijn van het kind)

- Kinderbeschermingsmaatregelen indien het welzijn van het kind in gevaar komt.

Mogelijk relevante kenmerken

- **Voorkomen is complex:** Het voorkomen dat personen zich onderdeel gaan voelen van de Jihadistische beweging is zeer complex en heeft vele facetten die niet alleen op lokaal niveau te adresseren zijn. Het is duidelijk dat er geen uniek sociaal, etnisch of psychologisch profiel bestaat van personen die radicaliseren. Er kunnen geen directe oorzakelijke verbanden worden gelegd tussen demografische factoren (religieuze gezindheid, etnische en culturele achtergrond, sekse, opleiding en leeftijd) en radicalisering. Onderzoekers stellen dat de volgende sociaalpsychologische aspecten een cruciale rol spelen bij radicaliseringprocessen:
 - Waargenomen onrechtvaardigheid. Het gevoel van onrechtvaardigheid of achterstelling kan de eigen persoon betreffen of de sociale groep waartoe men behoort. Dit betreft vaak materiële zaken (minder kansen krijgen bij vinden van een huis, een baan, een stageplek), maar ook het gevoel over hoe men wordt behandeld is belangrijk (zoals het ervaren van respectloosheid en onrechtvaardigheid);

- Een sterke psychologische (emotionele) reactie op onzekerheden die jongeren in hun leven ervaren;
- Het gevoel dat de groep waarvan de jongere deel uitmaakt (of de overtuigingen waar deze groep voor staat) wordt bedreigd door andere groepen.

- **Simplificatie/vijandbeelden.** Personen en groepen worden gedefinieerd langs één of enkele kenmerken. Er treedt simplificatie van de werkelijkheid op, het denken in contrasten en vijandbeelden neemt toe, nuances verdwijnen.
- **Enige waarheid:** Sommige jongeren begeven zich al langere tijd in islamitische ideologische kringen en zien zichzelf *als enige ware gelovigen* die een individuele verplichting hebben de Islam te verdedigen tegen een wereldwijd front van islamvijandige afvallige leiders, verraders, Sjiieten, Amerikanen, Joden en al hun bondgenoten.
- **Ervaren onrecht en angsten.** Groepen die tegenover elkaar staan, voelen zich zelden rechtvaardig bejegend. Ervaren onrecht, ongelijke behandeling en/of de angst om slachtoffer van 'de ander' te worden vormt voor personen en/of groepen een belangrijke trigger om het heft in eigen hand te nemen, zeker indien het beeld ontstaat van een ontoereikend optredende overheid.
- **Moelijk te herkennen:** Was een radicaliserende jongere in het verleden betrekkelijk eenvoudig te herkennen door uiterlijke kenmerken (baardgroei, dragen van djellaba), tegenwoordig is dat niet meer zo. Juist het continueren van bestaande uiterlijke kenmerken bemoeilijkt het herkennen van personen die mogelijk radicaliseren.
- **Interactief proces.** Het proces van radicalisering en gewelddadig extremisme is bij uitstek een dynamisch fenomeen. Dat proces ontwikkelt zich voortdurend door nieuwe ontwikkelingen gebeurtenissen, incidenten en de inwerking van berichtgeving door autoriteiten en media. Het scenario blijft meestal niet beperkt tot één enkele gebeurtenis. Er is ook actie- reactie onder invloed van interventies.
- **Geruchten.** Geruchten (beleving, sentimenten, storytelling) spelen minstens zo'n belangrijke rol spelen als feitelijke gebeurtenissen. Er zullen tussen rivaliserende groepen meningsverschillen of strijd ontstaan over oorzaken, daders en gebeurtenissen in het conflict.
- **Geen snelle oplossingen.** Net zoals spanningen niet van de een op de andere dag ontstaan, is het vrijwel onmogelijk snelle, duurzame oplossingen voor extremisme te vinden. De bijdrage aan mogelijke oplossingen of beheersing van conflicten is voor de gemeente (en haar partners) een zaak van de lange adem.
- **Soft power.** Het radicaliseringproces is een ingewikkeld, ietwat ongrijpbaar vraagstuk. Simpele oplossingen zijn niet voorhanden. Zeker zodra zich nog geen incidenten of strafbare feiten hebben plaatsgevonden, zullen interventies verband houden met de toepassing van 'soft power': dialoog en bemiddeling. Ook bij het stellen van duidelijke grenzen.

Bestuurlijke vraagstukken en kritieke besluiten

- **Wel/geen probleem.** Het duiden en vaststellen van omvang, aard en ernst van het probleem, ofwel het onrustpotentieel, is het eerste bestuurlijke vraagstuk: in hoeverre is sprake van een acuut (veiligheids)probleem dat tot mogelijke maatschappelijke onrust leidt? Ermee verband houdend is het risico van onderschatting dan wel overschatting van de problematiek. Beide inschattingen (en ermee verband houdend optreden) kunnen het probleem verergeren. Goede informatie kan helpen deze inschattingen te maken.
- **Feiten én gevoelens.** Processen van polarisatie en radicalisering worden gevoed door zowel feitelijke gebeurtenissen ('facts') als door gevoelens ('subjective feelings'). Een aanpak gebaseerd op subjectieve gevoelens kan een bestuurlijk vraagstuk vormen, omdat het een wankel basis voor het optreden vormt.
- **Wel/geen bemoeienis.** De bestuurlijke vraag dient zich aan of en wanneer bemoeienis van de overheid nodig en wenselijk is, zeker zolang zich nog geen incidenten hebben voorgedaan. De kans bestaat bovendien dat de overheid partij in het conflict tussen groepen wordt.
- **Wel/geen bemoeienis.** Indien de gemeente (en haar partners) besluit tot bemoeienis in het conflict kan zij dit op verschillende manieren vormgeven: zichtbare en actief, of juist terughoudende met een rol achter de schermen.
- **Wel/niet vroegtijdig ingrijpen.** Bij signalen van (potentiële) uitreizigers is het lastig in te schatten of ingrijpen nodig (en wenselijk) is. Door vroegtijdig ingrijpen vestigen autoriteiten juist aandacht op het probleem dat zij wellicht klein willen houden.
- **Wel/niet partij kiezen.** Er kunnen voor de gemeente en politie meerdere, (juridische, ethische, historische) redenen zijn om in het conflict partij te kiezen. Daarmee kan haar neutraliteit en onafhankelijkheid onder druk komen te staan.

- **Uiteenlopende gevoelens.** Aansluiten op maatschappelijke perceptie is ingewikkeld, omdat er uiteenlopende gevoelens zijn:
 - van angst en afschuif tot persoonlijke zorg over de situatie van uitreizigers,
 - van een roep om vergaande maatregelen tot behoefte om het hoofd koel te houden,
 - van een benadering gebaseerd op persoonlijke vrijheden van mensen tot een juridische aanpak waarbij nieuwe middelen worden ingezet om mensen tegen te houden.

Aandachtspunten

- **Stel een strategie vast.** Stel als ambtelijke werkgroep/driehoek bestuurlijke uitgangspunten voor het overheidsoptreden vast die een weerspiegeling vormen van de positie die je als overheid inneemt. Verklaar die principes leidend voor het optreden en de maatregelen. Naast het maken van onderlinge werkafspraken, draagt deze werkwijze bij aan gecoördineerd en geregisseerd overheidsoptreden.
- **Organiseer informatie.** Een goede informatiepositie voor de gemeente en haar partners is wezenlijk. Het oppikken van geruchten en *soft signals* vergroot de mogelijkheden van vroegtijdig ingrijpen. De informatiepositie is gebaseerd op formele en informele informatiedragers (sleutelfiguren, wijkprofessionals, buurtwerkers). Breng informatie samen in een kwalitatief sfeerbeeld ten behoeve van de lokale aanpak.
- **Cultuursensitief.** De Nederlandse wijze van netwerken is vaak instrumenteel van karakter. In bijv. de Marokkaanse cultuur is het netwerken in eerste instantie gericht op relaties. Pas als de relatie goed is, kunnen 'zaken worden gedaan'.
- **Erkenning van zorgen en angsten.** Los van de vraag wat er precies gebeurd is of wie schuld heeft, moeten eventuele zorgen en angsten van mensen serieus genomen worden en te worden erkend.
- **Impactanalyse-/monitor onrustpotentieel.** Breng gevoelens van ervaren onrechtvaardigheid, ongelijke behandeling, ontoereikend overheidsoptreden en onveiligheidsgevoelens door gesprekken in de wijk en internetscans in kaart. Betrek in de impactanalyse ook zogenaamde hoogrisico-gebeurtenissen (o.a. bijeenkomsten, herdenking). Actualiseer deze monitor periodiek.
- **Spanningen tussen bevolkingsgroepen** kunnen verband houden met gevoelige maatschappelijke onderwerpen als etniciteit, levensovertuiging en/of religie. Hierdoor is de kans reëel dat externe (belangen)groepen, politici en opiniemakers zich in het conflict mengen. Ook neemt de emotionele lading toe.
- **Verwachtingen rol Burgemeester.** De Burgemeester wordt door een aantal groepen gepercipieerd als 'baas van de gemeente', die over alles gaat en alles voor mekaar kirjgt. Dat dit feitelijk niet het geval is, kan leiden tot tot onbegrip.

Communicatie aandachtspunten

- **Voorkom stigma's, stereotypen en generalisaties.** Wees terughoudend met het expliciet communiceren van niet relevante groepskenmerken zoals etniciteit, religie en sociale klasse. Ook stigma's en stereotypen kunnen onbedoeld bijdragen aan het benadrukken van verschillen tussen groepen, polarisatie en vervreemding. Waak ervoor dat de handelingen van individuen niet worden verbreed naar de hele gemeenschap.
- **"Communiceer niet in 'boodschappen' maar maak deel uit van de conversatie (dialogo aangaan)"** Met deze notie verbinden we de ontwikkelingen op communicatief vlak (het ontstaan van lokale, informele netwerken in de samenleving en op internet) met het belang dat mensen hechten aan hun eigen buurt en wijk alsook de kracht van peers en lokale opinion leaders. Buurtregisseurs, wijkagenten, welzijnswerkers: zij moeten er voor zorgen dat de buurtbewoners hen als logische en direct-benaderbare aanspreekpunten gaan zien. Als dat zo is, ontstaat er ook ruimte om eigen boodschappen in dit netwerk te verspreiden. En ontstaat er bovendien 'samen' betekenis en duiding.
- **Klein voor de schermen, groot achter de schermen.** Hoe meer mediaaandacht, hoe groter 'het probleem'gepercipieerd kan worden. De communicatieaanpak is sterk casusafhankelijk en volgt bovendien op de (maatschappelijke) informatiebehoefte. Bij voorkeur is de aanpak gericht op direct betrokkenen bij de situatie (zoals in de sociale omgeving). Brede, proactieve communicatie kan immers ook onrust creëren of versterken. Media-aandacht kan ook bijdragen aan het creëren van openheid over wat we wel en wat we niet weten.
- **Transparant in de dialoog.** In de gemeentelijke rol om maatschappelijke partners te betrekken bij een lokale probleemanalyse, past algemene en open communicatie. Het voeren van een gesprek over het fenomeen past immers bij de brede aandacht die er is voor Jihadisme. Door het onderwerp open te benoemen, verdwijnt een deel van het taboe.
- **Verdeel rollen.** Bij individuele situaties van (mogelijke) uitreizigers, is afstemming over de (actieve)

communicatie met de partnerorganisaties van groot belang: verdeel rollen en 'eigenaarschap'.

- **Handige tip.** Wat kan helpen in het formuleren van een heldere boodschap is onderscheid maken naar de drie doelen van crisiscommunicatie (alhoewel dit onderwerp geen crisis in de zin van crisisbeheersing betreft):
 - informatievoorziening: welke informatie kunnen we geven over (vermoedens van) radicalisering in onze gemeente?
 - handelingsperspectief: waar kunnen mensen terecht met signalen of zorgen? waar vragen we mensen op te letten?
 - betekenisgeving: wat vinden we in onze samenleving van dit fenomeen? hoe moeten we dit duiden?

From: "5.1.2.e"
Sent: Thu, 19 Feb 2026 16:40:17 +0100
To: "5.1.2.e" <5.1.2.e@hilversum.nl>
Subject: Opdracht duidingsinstrument

Met vriendelijke groet,

5.1.2.e 5.1.2.e

5.1.2.e

Gemeente Hilversum | 5.1.2.e [@hilversum.nl](mailto:5.1.2.e@hilversum.nl)

5.1.2.e

Maandag t/m donderdag

Melding openbare ruimte:

<https://hilversum.nl/melding-doen/melding-openbare-ruimte>

U kunt ook bellen met de gemeente Hilversum: [14 035](tel:14035)

Van: 5.1.2.e <5.1.2.e@huizen.nl>

Verzonden: dinsdag 13 april 2021 10:13

Aan: 5.1.2.e 5.1.2.e <5.1.2.e@gooisemeren.nl>; 5.1.2.e 5.1.2.e
<5.1.2.e@hilversum.nl>

Onderwerp: Opdracht duidingsinstrument

Dag collega's,

Hierbij de opdracht voor NTA over het duidingsinstrument. Hebben jullie nog opmerkingen?

Op districtelijk niveau is besloten om de persoonsgerichte aanpak van extremisme verder te professionaliseren en te verbreden naar andere vormen van extremisme. Daarom is u gevraagd om een offerte op te maken voor de ontwikkeling van duidings- en wegingskader voor de beoordeling van casuïstiek in Gooi en Vechtstreek. De gemeente Huizen heeft hiervoor namens de alle gemeenten in Gooi en Vechtstreek versterkingsgelden ontvangen van het Rijk. Hierbij ontvang u onze opdrachtbevestiging voor dit project dat start in de tweede helft van april 2021.

Op projectbasis worden de volgende werkzaamheden uitgevoerd:

- Er wordt een effectief ^{5.1.2.f} ontwikkeld voor de beoordeling van alle vormen van extremisme (links/rechts/religieus/complot/politiek).
- Alle gemeenten, het OM MN, de politie MN en het Zorg- en Veiligheidshuis Gooi en Vechtstreek worden hierbij betrokken.
- Medewerkers van deze organisatie ontvangen een jaar lang begeleiding en training in het gebruik van het instrument.
- De resultaten van dit project worden (tussentijds) gedeeld met bureau RVS MN en de NCTV om te beoordelen of het instrument ook elders kan worden ingezet.

De projectleider van NTA legt ten minste eens in de twaalf weken mondeling verantwoording af aan de coördinator OOV van de gemeente Huizen en desgewenst ook de accounthouder van de NCTV. Vóór ^{5.1.2.f} dient het project afgerond te zijn en wordt een eindrapportage opgeleverd over de werkzaamheden en de behaalde resultaten.

Het project wordt ^{5.1.2.f} ontwikkeld door ^{5.1.2.f} (exclusief BTW). ^{5.1.2.f} ^{5.1.2.f} ex BTW per maand). De factuur kan ^{5.1.2.f} ^{5.1.2.e} [@huizen.nl](mailto:huizen.nl) onder vermelding van het onderwerp ^{5.1.2.f} en kostenplaats 1401001. Bij overschrijding of onderuitputting van het budget dient u tijdig een signaal afgeven bij de opdrachtgever.

Voor deze opdracht zijn onze algemene inkoopvoorwaarden van toepassing die zijn terug te vinden op onze website www.huizen.nl.

Omdat de impact van de Coronacrisis op het project op dit moment nog niet geheel is in te schatten kan de opdracht gedurende de projectperiode worden aangepast of (deels) ingetrokken. Het kan namelijk voorkomen dat een deel van de werkzaamheden onuitvoerbaar blijkt. Indien de opdrachtnemer dit vanuit het werkveld signaleert wordt dit besproken met de opdrachtgever.

Ik ga ervan uit u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd. Indien u naar aanleiding van deze brief nog vragen heeft kunt u deze stellen aan ^{5.1.2.e} per e-mail: ^{5.1.2.e} [@huizen.nl](mailto:huizen.nl) en/of telefoonnummer ^{5.1.2.e}

^{5.1.2.e}

Met vriendelijke groet,

^{5.1.2.e}

Aanwezig maandag tot en met donderdag | Gemeente Huizen | Postbus 5 - 1270 AA Huizen

T (5.1.2.e) | 5.1.2.e | [@huizen.nl](mailto:5.1.2.e@huizen.nl) | www.huizen.nl

Aan de inhoud van deze mail en bijlagen kunnen geen rechten worden ontleend. Alleen schriftelijke correspondentie uitgaande en ondertekend door het bevoegde bestuursorgaan bindt de gemeente.

Aan de leden van de gemeenteraad
Cc college
Cc pers

BEZOEKADRES:
RAADHUIS
DUDOKPARK 1
TELEFOONNUMMER 14035
WWW.HILVERSUM.NL

DATUM 15 oktober 2019

ONS KENMERK 580571

BEHANDELD DOOR 5.1.2.d.2.e

TELEFOON (035) 5.1.2.e

629...

BIJLAGEN

BETREFT Antwoorden op schriftelijke vragen ex artikel 41
Reglement van Orde vragen over lesorganisaties in
Hilversum met sterk salafistische invloeden

Geachte leden van de raad,

Op 13 september jl. heeft de fractie van het CDA artikel 41 vragen gesteld inzake lesorganisaties in Hilversum met sterk salafistische invloeden.
Hierbij de schriftelijke beantwoording van de vragen.

Vraag 1

1. Heeft het college kennis genomen van het onderzoek van NRC en Nieuwsuur inzake salafistische lesorganisaties?

Antwoord vraag 1

Het college heeft kennis genomen van het onderzoek van Nieuwsuur en NRC en de artikelen hierover in NRC en de uitzendingen hierover in Nieuwsuur.

Vraag 2

2. Was het college bekend met de aanwezigheid van drie van dergelijke 'scholen' in de gemeente Hilversum?

Antwoord vraag 2

Het college weet dat dat er twee islamitische organisaties zijn die zich bezighouden met religieuze vorming van jongeren. Of deze vorming Salafistisch van aard is, weten we op dit moment niet. Het college benadrukt dat het niet om regulier islamitisch basisonderwijs gaat. Hilversum kent één islamitische 5.1.2.e en deze school valt niet onder het bestuur van ISBO.

Vraag 3

3. Is er een verklaring waarom er in Hilversum een naar verhouding groot aantal van deze 'scholen' aanwezig is?

Antwoord vraag 3

Het is niet aan het college om toezicht te houden op religieuze vorming van jongeren binnen deze 'scholen'. Ook bij andere religies kijkt het college niet op inhoud mee. Artikel 6 uit de Grondwet garandeert de vrijheid van godsdienst. De overheid bemoeit zich niet met de manier waarop mensen hun religie belijden, behalve als daarmee de wet wordt overtreden.

Vraag 4

4..Deelt het college onze mening dat het een zorgelijke ontwikkeling is als er in Hilversum aan kinderen wordt geleerd zich af te keren van onze samenleving en onze inwoners en dat dit een voedingsbodem kan zijn van extremisme?

Antwoord vraag 4

Mocht sprake zijn van dergelijke ontwikkelingen dan is dit een onwenselijke ontwikkeling.

Vraag 5

5.Welk beleid voert de gemeente Hilversum om alle burgers betrokken te houden bij onze samenleving?

Antwoord vraag 5

De missie uit de Kadernota Sociaal Domein 2017-2021 is een leidend principe in al onze beleidsplannen. Daarin stelt de gemeente dat iedere bewoner erbij hoort en er toe doet. Iedere inwoner doet mee naar vermogen en draagt bij aan onze samenleving. Dit wordt ondersteund door onder meer de op te stellen inclusieagenda, de op te richten diversiteitsraad, in het buurtenbeleid en het lokaal bondgenotenoverleg. Als college dragen wij bij aan het creëren van een gezonde, sterke en sociale samenleving.'

Vraag 6

6. Is er naar aanleiding van het onderzoek van NRC en Nieuwsuur reden voor het college om extra maatregelen te nemen?

Antwoord vraag 6

Wanneer vanuit (rijks) overheidswege signalen komen dat er in Hilversum zorgwekkende ontwikkelingen plaatsvinden, volgt de gemeente Hilversum het normatief kader van het Rijk. Daarin worden richtlijnen voor de lokale overheid aangereikt wanneer het gaat om problematisch (groeps) gedrag.

Hoogachtend,

Burgemeester en wethouders van Hilversum,
de gemeentesecretaris,

de burgemeester,

D. Emmer

P.I. Broertjes

Beste bestuurders van Islamitisch Centrum Al Amal,

Wij willen onderstaande tekst nog toevoegen aan de beantwoording van uw vragen omdat we het van groot belang vinden dat onze onderlinge, goede relatie weer wordt hersteld.

Op 15 oktober 2021 is in NRC een artikel verschenen met de titel 'Undercover naar de moskee: geheim onderzoek naar islamitische organisaties'.

In dit artikel wordt gesuggereerd dat verschillende gemeenten in afstemming met de NCTV opdracht zouden hebben gegeven om undercover onderzoek te doen in moskeeën. Dit heeft veel onrust teweeg gebracht in de islamitische gemeenschap in onze regio. Dit betreuren wij ten zeerste.

In onze gemeenten is géén werkwijze toegepast zoals omschreven in het artikel en wij nemen dan ook afstand van de manier waarop de gang van zaken in het artikel wordt neergezet. In een persverklaring en in een raadsbrief aan alle gemeenteraadsleden hebben wij dit ook toegelicht.

Wij willen als gemeente in positieve zin blijven investeren in de onderlinge relatie en bezoeken daarom graag uw moskeebestuur om binnenkort met elkaar in gesprek te gaan.

1. Is het adviesbureau NTA op enig moment aan de gemeente Hilversum voorgesteld, al dan niet door de NCTV of door een aanbod van NTA zelf?

In 2015, rondom de presentatie van een plan van aanpak radicalisering, vanuit de gemeente Hilversum. We hadden bij deze presentatie maatschappelijke partners uitgenodigd. De eigenaar van NTA is door de gemeente Hilversum in januari 2015 uitgenodigd om processen en rollen door te nemen (er is kennis gedeeld in algemene zin). Niet op voordracht van de NCTV, Hilversum wist wel dat NTA opdrachten deed voor de NCTV en andere gemeenten en dat zij deskundig waren.

2. Zo ja, wat was de aanleiding van deze voordracht/aanbod van het adviesbureau NTA? De bijeenkomst rondom de presentatie van ons plan van aanpak in Hilversum.

3. Zijn er daadwerkelijk onderzoeken in Hilversum uitgevoerd door NTA in opdracht van de gemeente Hilversum of de NCTV?

Om zicht te krijgen op wat er speelde is in 2017 aan NTA de opdracht gegeven een lokale krachtenveldanalyse te doen en de lokale situatie in beeld te brengen. Deze opdracht is destijds uitbesteed, omdat expertise daarvoor niet in huis aanwezig was. Op advies van NCTV is gekozen voor NTA. Afgesproken is dat hun werkzaamheden binnen de kaders van de destijds geldende privacywetgeving zouden plaats vinden. De opdracht is verstrekt binnen de wettelijke verantwoordelijkheid van de burgemeester voor de openbare orde en veiligheid (burgemeestersbevoegdheid) en op basis van aanbevelingen die uit de genoemde landelijke programma's voortkwamen.

In 2014 kwam het actieprogramma Integrale aanpak Jihadisme van de Rijksoverheid tot stand. Onderdeel van dat actieprogramma was een lokale aanpak; vooral gericht op het voorkomen van radicalisering, uitreizen en op de-radicalisering van inwoners van de gemeente. De VNG heeft een factsheet gemaakt over de rol van gemeenten in de aanpak van radicalisering (2015). Gemeenten werd geadviseerd eerst een scan van de lokale situatie te maken. In 2017 is vervolgens ook de Tijdelijke wet bestuurlijke maatregelen terrorismebestrijding in werking getreden die onder andere regelt dat informatie over personen gedeeld mag worden in lokaal casusoverleg.

De burgemeester is als bestuursorgaan verantwoordelijk voor (het handhaven van) de openbare orde en veiligheid. Dat is vastgelegd in artikel 172 van de Gemeentewet. Hij is bevoegd bij verstoring van de openbare orde of bij de vrees voor het ontstaan daarvan, de bevelen te geven die noodzakelijk zijn voor de handhaving van de openbare orde (artikel 172 lid 3 Gemeentewet).

Zo ja, graag ontvangen we de opdrachtbeschrijving (doelomschrijving, termijn opdracht etc.).

Deze opdracht is verstrekt via de gemeente Huizen. De krachtenveldanalyse is eigendom van NTA. Om te voorkomen dat er als gevolg van openbaarmaking van het rapport personen, organisaties of de rechtsstaat in gevaar zouden komen is het rapport door NTA als geheim geclassificeerd en zijn de resultaten zo beperkt mogelijk gedeeld. Er staat informatie in die de veiligheid van de staat zou kunnen schaden.

Daarnaast geldt dat er in de analyse personen zijn genoemd, informatie herleidbaar is naar personen en in het kader van bronbescherming informatie niet gedeeld kon worden.

4. Zo ja, welke informatie is vergaard en wat is hier precies mee gebeurd?

In het rapport van NTA staat het krachtenveld binnen de islamitische infrastructuur in Gooi en Vechtstreek centraal. Hierbij is gekeken naar islamitische organisaties die actief zijn in de stad, zowel formeel als informeel. Het is een momentopname van de in 2017 aanwezige relevante netwerken, waaronder de Marokkaanse en Turkse organisaties. Vervolgens is er ingezoomd op de salafistische invloeden in Gooi en Vechtstreek. Hierbij worden zowel de lokale, regionale en landelijke omgeving, als de interne verhoudingen beschreven en geanalyseerd. Een dergelijke analyse heeft een gemiddelde houdbaarheid van 1 à 2 jaar.

De uitkomsten van de analyse hebben bijgedragen aan versterking van onze informatiepositie, doordat wij meer zicht op lokale netwerken en dynamiek hebben gekregen. Het onderwerp radicalisering is ondertussen onderdeel van ons Integraal Veiligheidsplan (IVP). Hilversum is samen met de regiogemeenten hier mee aan het werk gegaan, middels het drie sporen beleid. De resultaten van de krachtenveldanalyse worden hierbij inmiddels niet meer gebruikt gelet op de beperkte houdbaarheid van het onderzoek.

5. Zo nee (vraag 3), op welke wijze kan de gemeente Hilversum garanderen dat nooit heimelijk onderzoek heeft plaatsgevonden binnen de islamitische gemeenschap op locatie Centrum Al-Amal door welk bureau dan ook? En op welke wijze kan de gemeente Hilversum garanderen dat dit in de toekomst nooit zal gebeuren, uiteraard behoudens indien sprake is van een wettelijke legitimering waar wat ons betreft niet snel sprake van kan zijn.

Er is nooit opdracht gegeven heimelijk onderzoek te doen, dit zal ook nooit gebeuren, zie ook persbericht en burgemeestersbrief.

6. In november 2019 heeft ^{5.1.2.e} die sinds 2013 bij NTA in dienst is, een bezoek gebracht aan Centrum Al-Amal en het bestuur gesproken. ^{5.1.2.e} heeft zich in dat gesprek voorgesteld als een medewerker van de gemeente Hilversum. In welke hoedanigheid (bijvoorbeeld vanuit NTA) is ^{5.1.2.e} op bezoek gekomen? Graag ontvangen we alle informatie over de wijze waarop dit onderzoek heeft plaatsgevonden, welke informatie is vergaard en wat hiermee is gedaan.

De medewerker van NTA heeft zich namens de gemeente Hilversum als netwerkregisseur

voorgesteld. De rol van deze medewerker is in september 2019 via de mail bekend gemaakt aan de lokale religieuze gemeenschappen.

De gemeenten Huizen, Gooise Meren en Huizen hebben de opdracht gegeven aan deze medewerker om een zogenaamd spoorboekje te ontwikkelen voor gemeenten om een handelingskader te creëren bij problematisch gedrag.

7. Mocht NTA op enig moment zijn ingeschakeld door de gemeente Hilversum, op welke juridische basis heeft dit onderzoek plaatsgevonden, welke reikwijdte heeft het onderzoek gehad en op welke wijze is rekening gehouden met de belangen van Centrum Al-Amal en diens bezoekers?

De gemeente Hilversum heeft hen niet ingeschakeld voor onderzoek bij Centrum Al Amal. De krachtenveldanalyse ligt veel breder.

Afgesproken is dat hun werkzaamheden binnen de kaders van de destijds geldende privacywetgeving zouden plaats vinden. De opdracht is verstrekt binnen de wettelijke verantwoordelijkheid van de burgemeester voor de openbare orde en veiligheid (burgemeestersbevoegdheid) en op basis van aanbevelingen die uit de genoemde landelijke programma's voortkwamen.

Lees ook deze artikelen

Asscher: praktijken moslim-actiegroep zijn 'verderfelijk'

Cyberjihad Liberale moslims doen aangifte tegen Moslims in Dialoog. Deze radicaal-islamitische groep zou tegenstanders intimideren.

15 JANUARI 2017

Sociale media wijzen de weg: 'geweld hoort bij de islam'

Cyberjihad Online-jihadisten zouden door het kabinet worden aangepakt, maar daar is nog niet veel van gekomen.

13 JANUARI 2017

Trending

Moslims in Dialoog duldt geen enkele tegenspraak

'Wie is de Mol?' is beter dan ooit

Acht jaar Obama: een intellectueel in het Witte Huis

BUREN

Kijken: wie wint een oorlog tussen België en Nederland?

Telt seks mee voor je beweegminuten?

Veel gedeeld

Superrijken staan symbool voor de kloof

Tegenstanders van vaccinatie, lees deze voorbeelden en huiver

Rijkswaterstaat weet niks meer

Over NRC

Auteursrecht
 Privacyverklaring
 Leveringsvoorwaarden
 Cookies
 Stijlboek

Contact

Redactie
 Opinieredactie
 Colofon
 AdSales
 Klantenservice

Mijn NRC

Inloggen
 Account aanmaken
 Digitale editie
 Mijn abonnementen
 Service & bezorging

NRC Websites

NRC Media
 NRC Carrière
 NRC Live
 NRC Webwinkel

NRC Media Holding BV maakt gebruik van cookies en daarmee vergelijkbare technieken. [www.nrc.nl](#) gebruikt functionele en analytische cookies om u een optimale bezoekerservaring te bieden. Bovendien plaatsen derde partijen tracking cookies om u gepersonaliseerde advertenties te tonen en om buiten de website van NRC relevante aanbiedingen te doen. Ook worden er tracking cookies geplaatst door social media-netwerken. Uw internetgedrag kan door deze derden gevolgd worden door middel van deze tracking cookies. Door hiernaast op akkoord te klikken, of door gebruik te blijven maken van deze website gaat u hiermee akkoord. [Lees meer over cookies op nrc.nl](#)

AKKOORD

Onbeperkt meelid

Alle abonnementen

Menu

[Binnenland](#) [Buitenland](#) [Economie](#) [Cultuur](#) [Sport](#) [Opinie](#) [Wetenschap](#) [Tech & Media](#) [Meer](#)

Moslims in Dialoog duldt geen enkele tegenspraak

Actiegroep

Moslims die zich negatief uitlaten over de radicale islam, kunnen rekenen op intimidatie. Actiegroep Moslims in Dialoog rekt online af met 'afvalligen'.

Andreas Kouwenhoven 15 januari 2017 om 21:39

Illustratie Roel Venderbosch

De organisator van een studiedag over radicalisering krijgt vorig jaar april een anoniem telefoontje. De beller stelt zich voor als Ali Özman van de organisatie 'Moslims in Dialoog'. Özman zegt dat een van de sprekers tijdens de studiedag beter van het programma geschrapt kan worden. Deze spreker, jongerenwerker en CDA-politicus Ibrahim Wijbenga, zou onbekwaam zijn en bovendien liegen over zijn cv.

De organisatie doet navraag; de beschuldiging blijkt niet te kloppen. Twee weken later belt Özman weer.

Deze keer is de toon minder vriendelijk: waarom staat charlatan Wijbenga nog steeds op het programma? Özman dreigt naar de media te stappen om de studiedag zwart te maken, als Wijbenga niet wordt geschrapt. Naar aanleiding van het telefoongesprek wordt de politie ingeschakeld om de studiedag te beveiligen.

Het is een voorbeeld van de werkwijze van **Moslims in Dialoog**: een online actiegroep die zegt voor dialoog te zijn, maar in werkelijkheid het debat juist probeert te verstoren. Op Twitter en Facebook ageert de actiegroep tegen vermeende onderdrukking van moslims. Bombardementen in Syrië, rechtszaken tegen jihadisten, negatieve mediaberichtgeving rondom de islam: het zijn volgens de actiegroep allemaal voorbeelden van de oorlog die het Westen zou voeren tegen de islam. De actiegroep maakt haar tegenstanders online zwart.

Niet te traceren

De politie weet niet wie de activisten zijn. Ondanks aangiftes is het niet gelukt ze te traceren. NRC heeft hun werkwijze in kaart gebracht. Hoe verging het bijvoorbeeld Wijbenga, een van de doelwitten van Moslims in Dialoog, sinds hij in de media naar voren treedt als een criticaster van de radicale islam. De activisten proberen hem onder meer zwart te maken bij zijn politieke partij, valt op te maken uit e-mails.

Op 9 april 2015 komt bij het bestuur van CDA Brabant een mail binnen van ene **Jari Rodana**. Deze naam is, net als Ali Özman, verbonden aan de actiegroep. In de mail doet Rodana zich echter voor als CDA-lid. De mail bevat foto's waarop Wijbenga te zien is met een wapen. Als de foto's uitlekken, schrijft Rodana, zal dit het imago van „ons mooie” CDA ernstig beschadigen. Hij dringt aan op maatregelen tegen Wijbenga.

De foto's blijken te zijn genomen op een Amerikaans congres dat Wijbenga bijwoonde. Het CDA ziet geen aanleiding voor maatregelen tegen hem. Hierna zet Moslims in Dialoog de foto's online.

Meer moslims die zich uitspreken tegen de radicale islam, krijgen Moslims in Dialoog achter zich aan. Burgemeester Aboutaleb van Rotterdam bijvoorbeeld, over wie de actiegroep twittert dat er met hem moet worden „afgerekend”. Of PvdA-bestuurder Fouad Sidali („fopmoslim”) en Tweede Kamerlid Ahmed Marcouch („hypocriet”, „hielenlikker”). De actiegroep verwijt hun kritiek te uiten op medemoslims, terwijl de islam al zo onder vuur ligt. **Daarom zetten de activisten hen neer als nepmoslims die met hun kritiek de 'ongelovigen' helpen in hun strijd tegen de islam.**

Dit artikel is verrijkt met elementen die mogelijk cookies plaatsen. Klik op Akkoord om deze elementen te laden.

Akkoord

Wanneer dringt het bij huis-moslim #Marcouch door dat moslims niets met hem te maken

SERIE: CYBERJIHAD

Sociale media spelen een belangrijke rol in de strijd van IS. Jongeren komen er in aanraking met propaganda van de terreurbeweging, wat kan bijdragen aan hun radicalisering. **In drie afleveringen** besteedt NRC aandacht aan de cyberjihad. **Vandaag deel 2**, over hoe cyberjihadisten de gematigde islam proberen te verzwakken. Lees ook deel 1: Sociale media wijzen de weg: 'geweld hoort bij de islam'. In de volgende aflevering: hoe cyberjihadisten invloed kregen op een wetenschappelijke studie over IS.

willen hebben? #PvdAhttp://t.co/kDVVK2zXwpG

– Moslims In Dialoog (@MoslimsID) February 1, 2015

Wijbenga wil niet reageren, Marcouch wel. „Het is pure intimidatie”, zegt het Tweede Kamerlid van de PvdA. „Ze proberen je te verstoten uit de moslimgemeenschap door je weg te zetten als hypocriet. Met die term bedoelen ze dat je een afvallige bent, **het is een vogelvrijverklaring.**”

‘IS beschermt moslims in Syrië’

Met sommige acties weet Moslims in Dialoog daadwerkelijk iets te bereiken. Zo stelden zij een reclamecampagne van RTV Noord-Holland aan de kaak die stigmatiserend zou zijn voor moslims. De regionale omroep moest haar campagne staken van de Reclame Code Commissie.

De actiegroep heeft in het verleiden sympathie uitgesproken voor terreurbeweging IS. Zij „doen er alles aan om de moslims in Syrië te beschermen”, schreef de actiegroep op Facebook. Foto’s en video’s waarin IS-strijders zich heldhaftig gedragen, worden gedeeld met teksten erbij als: „Moge Allah de Verhevene hun rijkelijk belonen”.

Negatieve berichten over IS worden juist weersproken. Als IS halverwege 2014 het yezidi-volk in Irak aanvalt, en hun vrouwen tot slaaf maakt, twittert de actiegroep dat IS hen vier keuzes heeft gegeven: bekeren, extra belasting betalen, emigreren of gedood worden. „Ze kozen voor de laatste 2 en schreeuwen nu letterlijk moord en brand, terwijl dit hun eigen keuze was. Overal dien je belasting te betalen. De belastingverhoging van IS stelt niets voor ten opzichte van de Nederlandse belastingverplichtingen.” Mensenrechtenorganisaties spreken van genocide door IS op de yezidi’s.

Een ander doelwit van Moslims in Dialoog is imam Yassin el-Forkani. Hij heeft zich vanaf het begin fel uitgesproken tegen IS. De actiegroep publiceerde diverse verdachtmakingen over hem. Na de aanslag op satireblad *Charlie Hebdo* in januari 2015, deed el-Forkani mee aan een betoging in Amsterdam. Hij hield een bord vast met de tekst: ‘Ik ben Charlie’. Hierna bracht Moslims in Dialoog een verklaring uit waarin stond dat de imam ‘afvallig’ is geworden. Hij had niet mogen opkomen voor *Charlie Hebdo*, omdat het blad de profeet heeft beledigd. De actiegroep riep moslims op om niet meer achter el-Forkani te bidden, omdat hij ongelovig zou zijn.

Als men zoveel voorkennis heeft over aanstaande terreuraanslagen, is t dan niet verstandig om hem flink te verhoren? <https://t.co/J3mCGs9GuE>

– Moslims In Dialoog (@MoslimsID) April 2, 2016

Demonstratief wegelopen

Hieraan werd door sommigen gehoor gegeven: in de Utrechtse moskee waar el-Forkani preekte, liepen plotseling jongeren weg als hij aan het gebed wilde beginnen. Moslims in Dialoog meldde het triomfantelijk op Twitter: „Prachtig om te horen hoe tientallen broeders vandaag demonstratief weg liepen uit de moskee toen ze opmerkten dat Charlie el-Forkani de vrijdagprediker was.”

Dit voorbeeld laat zien waarom een tegengeluid uit

MOSLIMS IN DIALOOG WIE ZIT ACHTER DE ACTIEGROEP?

NRC heeft geprobeerd te achterhalen wie schuilgaan achter Moslims in

Dialoog. Naspeuring op internet wijst in de richting van **salafisten uit Hilversum.**

Een belangrijke rol lijkt weggelegd voor **Hilversummer Ali el Jari.** Hij schrijft nooit onder eigen naam, maar zou zich bedienen van de pseudoniemen Jari Rodana en Ali Özman. Onder deze twee

de moslimgemeenschap vaak ontbreekt. In de strijd tegen terrorisme probeert de overheid te stimuleren dat moslims zelf weerwoord bieden aan radicaal gedachtegoed. Dat gebeurt in de beslotenheid van moskeeën al volop. Maar in het publieke debat, en op sociale media, is dit tegengeluid minder sterk aanwezig. Dit komt deels door de dwingende toon van islamisten zoals Moslims in Dialoog. Met hun stroom aan online berichten zetten zij liberale moslims onder druk hun tegenspraak te staken.

Bij el-Forkani is dat al ten dele gelukt. De imam moest ten tijde van de campagne van Moslims in Dialoog onder politiebewaking de moskee binnenkomen. Hij ontving diverse doodsbedreigingen, al is niet vastgesteld of zijn bedreigers iets te maken hebben met de actiegroep. Nog steeds kan hij alleen over straat als hij een zender draagt waarmee hij de politie kan alarmeren. Gevolg: el-Forkani is gestopt als woordvoerder van een islamitische koepelvereniging en geeft nog maar zelden interviews.

Wel aangifte, geen vervolging

Nog een voorbeeld. Journalist Nordin Ghouddani legt in 2014 met een verborgen camera vast hoe er in een moskee in Soest mogelijk stemmen worden geronseld. Moslims in Dialoog verspreidt hierop Ghouddani's foto met de oproep erbij hem de toegang tot alle moskeeën te ontzeggen: „Deze smeerlap is een bondgenootschap aangegaan met de vijanden van de islam!”

In reacties onder de oproep schrijven moslims dat zij hem in elkaar gaan slaan. Ghouddani deed aangifte. Het leidde niet tot vervolging.

Het is een terugkerend probleem bij de paar aangiftes die intussen zijn gedaan tegen Moslims in Dialoog: het gaat om online uitingen die de grenzen van de vrijheid van meningsuiting opzoeken en waarvan ook nog eens onduidelijk is wie ze doet.

Zo werd ook geen vervolging gegeven aan een aangifte van jongerenwerker Wijbenga, nadat Moslims in Dialoog het adres van zijn ouders online had gezet. De actiegroep verspreidde in december 2014 ook al het huisadres van blogger Mark van den Berg, nadat hij een blog aan hen had gewijd. „Woon je nog op dit adres?”, twitterde de actiegroep, die eraan toevoegde op de „thee” te zullen komen. Van den Berg stapte naar de politie, maar die kon er niets mee. „Er was geen sprake van een strafbaar feit”, zegt een woordvoerder van de Hilversumse politie. Omdat hij zich toch bedreigd voelde, heeft Van den Berg een aantal „legale wapens” aangeschaft. Die heeft hij nog steeds klaarliggen, mocht de actiegroep langskomen. „Als de politie niks kan doen, moet ik mezelf maar beveiligen.”

De actiegroep reageerde de afgelopen weken niet op verzoeken om een reactie. Tweede Kamerlid Ahmed Marcouch gaat het kabinet vragen om ontbinding van Moslims in Dialoog. Volgens minister Asscher (Integratie, PvdA) staat de actiegroep op de radar bij zijn ministerie.

Mail de redactie

namen verstuurt Moslims in Dialoog e-mails. Het mailadres dat Moslims in Dialoog hiervoor gebruikt, werd in 2012 eveneens gebruikt door Ali el Jari voor privédoeleinden, blijkt uit een mail die in bezit is van NRC. El Jari was niet bereikbaar voor commentaar.

Volgens bronnen is El Jari verbonden aan de Al Amal-moskee in Hilversum.

Dit is ook de moskee van de salafistische prediker Fouad el Bouch, beter bekend als Abou Hafis. Hij heeft een eigen actiegroep die Bewust Moslim heet. Het pseudoniem Jari Rodana, dat Moslims in Dialoog gebruikt, kan via een opslagwebsite gelinkt worden aan Bewust Moslim.

Betekent dit dat prediker El Bouch óók is betrokken bij Moslims in Dialoog?

Kort na het stellen van de vraag, wordt de internetpagina die beide actiegroepen aan elkaar linkt, offline gehaald. Hierna mailt El Bouch terug dat hij niet is betrokken bij Moslims in Dialoog. Wel zegt hij Ali el Jari te kennen.

El Bouch plaatste in maart 2014 de zegelvlag van terreurgroep IS op zijn Facebookpagina, ontdekte NRC. Volgens de prediker zelf stond die vlag toen nog los van IS. „Het was gewoon een willekeurige zwarte vlag met de islamitische geloofsbelijdenis erop.”

Richtlijnen Communicatie

bij radicalisering en extremisme
in Midden-Nederland

CONCEPT

CONCEPT

Colofon:

Opgesteld door:

5.1.2.e gemeente Hilversum

- 5.1.2.e [redacted] gemeente Amersfoort
- 5.1.2.e [redacted] gemeente Huizen
- 5.1.2.e [redacted] politie Midden-Nederland
- 5.1.2.e [redacted] Openbaar Ministerie
- 5.1.2.e [redacted] bureau Regionale Veiligheidsstrategie
- 5.1.2.e [redacted] bureau Regionale Veiligheidsstrategie

Uitgave: Bureau Regionale Veiligheidsstrategie
Februari 2015

CONCEPT

Inhoudsopgave

1.1.	Inleiding	4
1.2	Doel van deze richtlijnen	5
2.1.	Communicatie tijdens fases 'preventie, vroegsignalering, voorkomen en nazorg'	5
2.1.1.	Regie bij de lokale driehoek	5
2.1.2.	Algemene aandachtspunten	5
2.1.3	Kernboodschappen	6
3.1	Aandachtspunten voor communicatie gedurende 'fase aanslag' en het eerste uur	7
3.1.1	Burgemeester in rol burgervader	7
3.1.2.	Algemene aandachtspunten	8
4.	Verantwoordelijkheden afzonderlijke partners	9
5.	Collegiale bijstand	10

Handvatten voor lokale communicatie in geval van radicalisering en extremisme.

1.1 Inleiding

Radicalisering is zorgelijk, zeker als dit uitmondt in jongeren en volwassenen (soms met (kleine) kinderen) die uitreizen en deel willen nemen aan de gewelddadige strijd. Zij gaan weg als relatieve 'amateurs' maar kunnen terugkeren als 'professionals'. Ondanks het geringe aantal van uitreizigers en terugkeerders in MN vormen zij vanwege hun verheerlijking, rechtvaardiging en nastreving van terroristisch geweld een dreiging voor de veiligheid in Midden-Nederland. Daarom willen we voorkomen dat onze inwoners deelnemen aan de gewelddadige strijd. Alle inzet is er op gericht om aanslagen in Nederland te voorkomen.

Recente casussen hebben ons geleerd dat het goed is om goede afspraken vast te leggen over de aanpak van communicatie, de inhoud daarvan en de verantwoordingslijnen.

Grofweg kan gesteld worden dat we in de communicatie rond radicalisering onderscheid kunnen maken in drie fasen:

1. fase preventie, vroegsignalering, voorkomen en nazorg: aandachtspunten voor lokale communicatie binnen het kader van de lokale aanpak. Het gaat voornamelijk om de periode voorafgaand aan en volgend op een evt. (terroristische) aanslag: Dus

- het voorkomen en signaleren van polarisatie en radicalisering (preventie)
- het signaleren en voorkomen van radicaal gedrag (vroegsignalering)
- het signaleren en voorkomen van (potentiële) uitreizigers (signaleren en interveniëren)
- het bieden van hulp en ondersteuning aan achterblijvers (hulpverlening)
- de opvang van terugkeerders (nazorg)

2. fase aanslag: de periode van een ramp of terroristische aanslag, hoe te handelen in het eerste uur;

3. fase nazorg: de periode na een aanslag;

Deze richtlijnen voor communicatie bieden handvatten voor lokale communicatie gedurende de periodes "preventie, vroegsignalering, voorkomen en nazorg". Onmiddellijk na een een ramp of aanslag kunnen gemeenten en hun veiligheidspartners terugvallen op de draaiboeken crisiscommunicatie.

De ervaring leert dat na een aanslag of ramp het gemiddeld tussen de één en anderhalf uur duurt, voordat de bestuurlijke en gecoördineerde (crisisstructuur) opschaling in positie is. De druk op de lokale communicatie door gemeente, hulpdiensten en politie tijdens dit "golden hour" zal daarom groot zijn. Communicatie in de eerste uren heeft een bepalende invloed op de beeldvorming en optreden van autoriteiten. En daarmee ook

op het vertrouwen van de burger in de (lokale) overheid. Daarom is het van groot belang om in het eerste uur de (regie op) de communicatie adequaat ter hand te nemen. In hoofdstuk drie zijn daarom ook enkele handvatten opgenomen voor communicatie tijdens het gouden uur.

Belangrijk te vermelden is dat deze richtlijnen een aanvulling is op de reeds bestaande handreiking voorkomen (dreigende) maatschappelijke onrust. In die handreiking staat beschreven welke stappen gezet kunnen worden om maatschappelijke onrust als gevolg van radicalisering en polarisatie te voorkomen. De handreiking is te vinden in de apothekerskast op www.rvsmiddennederland.nl.

1.2 Doel van deze richtlijnen

- Handvatten om bij communicatie over radicalisering, (potentiële) uitreizigers en terugkeerders als één overheid (gemeente, OM en politie) stabiliteit en eenduidigheid uit te stralen. Zowel voor wat betreft de inhoud van de communicatie, als voor wat betreft het proces om te komen tot een afgestemde inhoud;
- handvatten t.b.v. de lokale woordvoering gedurende de fases waarin (nog) geen sprake is van een daadwerkelijke aanslag. Ná een ramp of aanslag kunnen lokale overheden terugvallen op hun draaiboeken crisiscommunicatie. Niettemin zijn er wel enkele uitgangspunten en tips opgenomen ter voorbereiding op de lokale woordvoering in geval van een aanslag;
- een 'gezamenlijke' woordvoeringslijn, die tot stand is gekomen op basis van hetgeen thans beschikbaar is op communicatiegebied binnen het thema radicalisering en extremisme;
- helderheid over verantwoordelijkheden t.a.v. besluitvorming over de aanpak en communicatie;
- ruimte voor aanpassing op basis van de laatste en relevante inzichten; het is een levend document.

2.1 Communicatie tijdens fases 'preventie, vroegsignalering, voorkomen en nazorg'

2.1.1. Regie bij de lokale Driehoek

De lokale driehoek

- is het gremium waar als gevolg van wederzijdse advisering besluiten ten aanzien van de aanpak én communicatie worden genomen;
- hierdoor wordt een zorgvuldige afweging van de verschillende belangen (zoals voorlichting aan burgers vs. opsporings- of onderzoeksbelangen in lopende strafzaken) bevorderd, en een eenduidige en effectieve communicatie mogelijk;
- indien de problematiek hierom vraagt, kan de lokale driehoek worden uitgebreid naar een driehoek-plus. Uitbreiding kan dan bijvoorbeeld plaatsvinden met een Directeur Publieke Gezondheid van de GGD, een lid van een schoolbestuur, de Raad vd Kinderbescherming of een vertegenwoordiger van de NCTV etc.

2.1.2. Algemene aandachtspunten

- De term Jihadisme bijv. wordt niet in alle (Moslim)kringen geassocieerd met gewelddadig extremisme en terrorisme. In dit dossier willen we niet stigmatiseren. Daarom gebruiken we in dit dossier een neutralere benaming: '**Radicalisering en extremisme**'. Problematiek (uitreizigers en terugkeerders) en aanpak (voorkomen, signaleren, duiden, interveniëren, versterken, monitoren, hulpverleners en adviseren) blijven hetzelfde.
- **Voorkom stigma's, stereotypen en generalisaties.** Wees terughoudend met het expliciet communiceren van niet relevante groepskenmerken zoals etniciteit, religie en sociale klasse. Ook stigma's en stereotypen kunnen onbedoeld bijdragen aan het benadrukken van verschillen tussen groepen, polarisatie en vervreemding. Waak ervoor dat de handelingen van individuen niet worden verbreed naar de hele gemeenschap.
- **"Maak deel uit van de netwerksamenleving en communiceer niet in 'boodschappen'** maar maak deel uit van de conversatie (dialogoog aangaan). Met deze notie verbinden we de ontwikkelingen op communicatief vlak (het ontstaan van lokale, informele netwerken in de samenleving en op internet) met het belang dat mensen hechten aan hun eigen buurt en wijk alsook de kracht van pers en lokale opinion leaders. Buurtregisseurs, wijkagenten, welzijnswerkers: zij moeten er voor zorgen dat de buurtbewoners hen als logische en direct-benaderbare aanspreekpunten gaan zien. Als dat zo is, ontstaat er ook ruimte om eigen boodschappen in dit netwerk te verspreiden. En ontstaat er bovendien 'samen' betekenis en duiding.
- **Klein voor de schermen, groot achter de schermen.** Hoe meer media-aandacht, hoe groter 'het probleem' gepercipieerd kan worden. De communicatieaanpak is sterk casusafhankelijk en volgt bovendien op de (maatschappelijke) informatiebehoefte. Bij voorkeur is de aanpak gericht op direct betrokkenen bij de situatie (zoals in de sociale omgeving). Brede, proactieve communicatie kan immers ook onrust creëren of versterken. Media-aandacht kan ook bijdragen aan het creëren van openheid over wat we wel en wat we niet weten.
- **Transparant in de dialoog.** In de gemeentelijke rol om maatschappelijke partners te betrekken bij een lokale probleemanalyse, past algemene en open communicatie. Het voeren van een gesprek over het fenomeen past immers bij de brede aandacht die er is voor Radicalisering en extremisme. Door het onderwerp open te benoemen, verdwijnt een deel van het taboe.
- **Wees terughoudend in geval van persvragen:** i.v.m. privacy en onrust, doe geen uitspraken over concrete gevallen en/of aantallen;
- **Verdeel rollen:** Bij individuele situaties van (mogelijke) uitreizigers, is afstemming over de (actieve) communicatie met de partnerorganisaties van groot belang: verdeel rollen en 'eigenaarschap';
- **Handige tip:** Wat kan helpen in het formuleren van een heldere boodschap is onderscheid maken naar de drie doelen van crisiscommunicatie (alhoewel dit onderwerp geen crisis in de zin van crisisbeheersing betreft):

- informatievoorziening: welke informatie kunnen we geven over (vermoedens van) radicalisering in onze gemeente?
- handelingsperspectief: waar kunnen mensen terecht met signalen of zorgen? waar vragen we mensen op te letten?
- betekenisgeving: wat vinden we in onze samenleving van dit fenomeen? hoe moeten we dit duiden?

2.1.3. Kernboodschappen

Aan de hand van onderstaande kernboodschappen kunnen gemeenten de lokale woordvoering vormgeven, aangepast naar de eigen specifieke lokale situatie.

- Wij willen werk maken van behoud en versterking van een veilige, tolerante samenleving waarin verschillen onze samenleving verrijken en niet verscheuren;
- (indien van toepassing) Wij ontwikkelen in onze gemeente een integrale preventieve aanpak voor het tegengaan van polarisatie en het voorkomen dat personen radicaliseren. Doel is radicalisering en extremisme zo gericht mogelijk aan te pakken. Door gericht op zoek te gaan naar personen die zich in de invloedssfeer van extremisten bevinden, en met inzet op die wijken en die scholen waar het risico op radicalisering het grootst is;
- Ons College van B&W staat pal voor de democratische rechtstaat en de manier van samenleven die we met elkaar hebben opgebouwd;
- In onze gemeente/samenleving is plek voor scherpe discussies en kritiek. Niet voor haat zaaien en geweld;
- Na de aanslagen in Parijs heeft de Nederlandse samenleving, verschillende burgemeesters en het kabinet een eensgezind en duidelijk signaal gegeven: handen af van onze vrijheid. We gaan door met onze manier van leven;
- De overheid zet alles op alles om terroristische aanslagen te voorkomen. We zijn waakzaam en alert, in gemeenten, bij de politie en de veiligheidsdiensten. 24 uur per dag, met zichtbare en onzichtbare maatregelen, met alle middelen die de rechtsstaat ons biedt;
- Ook halen we alles uit te kast om te voorkomen dat jongeren radicaliseren;
- Dit is een zaak voor professionals, enerzijds de inlichtingen – en veiligheidsdiensten en de politie, en anderzijds, op lokaal niveau, de welzijnswerkers, leerplichtambtenaren, leraren en bestuurders, ook van moskeeën en islamitische verenigingen, die werken en te maken hebben met de groep (jonge) mensen waar het hier om gaat.

- Wij als gemeente, samen met de veiligheidsdiensten en politie, doen alles wat wij redelijkerwijs kunnen, maar een garantie dat je gewelddadige jihadgang of een aanslag kunt voorkomen, is helaas nooit te geven;
- We willen niet dat hier radicaliserende personen daar professioneel terrorist leren worden. Daarom proberen we hen waar mogelijk tegen te houden of de uitreis te verstoren.

3.1 Aandachtspunten voor communicatie gedurende 'fase aanslag'

Na een ramp of aanslag kunnen lokale overheden terugvallen op hun draaiboeken crisiscommunicatie. De reële mogelijkheid bestaat immers dat afhankelijk van de gebeurtenis en de duiding ervan, direct wordt opgeschaald naar Grip 3 of Grip Rijk. De maatschappelijke onrust zal groter zijn dan bij een reguliere ramp. Ook komt bij een terroristische aanslag de strafrechtelijke kant prominent naar voren. Kort na een terroristische aanslag zullen de minister van Veiligheid en Justitie en de minister-president een verklaring afleggen.

Het voert te ver om hier de aansturing- en afstemmingsprocessen te schetsen indien een 'grip opschaling' plaatsvindt. Daar zijn immers de draaiboeken voor crisiscommunicatie bedoeld. Het is echter wel goed om notie te nemen van onderstaande aandachtspunten.

Tijdens het **eerste uur**, zo leert de ervaring ons, duurt het gemiddeld tussen de één en anderhalf uur duurt, voordat de bestuurlijke en gecoördineerde (crisisstructuur) opschaling in positie is. De druk op de lokale communicatie door gemeente, hulpdiensten en politie zal daarom groot zijn: mensen weten niet wat er aan de hand is, weten niet wat ze moeten doen en er ontstaan allerlei geruchten over oorzaak, aard en omvang van het incident. Communicatie in de eerste uren heeft een bepalende invloed op de beeldvorming en optreden van autoriteiten. En daarmee ook op het vertrouwen van de burger in de (lokale) overheid. Daarom is het van groot belang om in het eerste uur de (regie op) de communicatie adequaat ter hand te nemen.

3.1.1. Burgemeester in rol als 'burgervader' handvatten voor lokale communicatie gedurende de fase 'aanslag'

De burgemeester in zijn rol als **burgervader** zal zijn **medeleven** willen uitspreken met de slachtoffers, hun familie en vrienden. Daarnaast zal hij woorden van **steun** willen richten tot de hulpverleners. Daarbij zijn de volgende elementen van belang:

- Informatie over wat wordt gedaan om de gevolgen van de aanslag te bestrijden;
- Informatie over de voortgang van het opsporingsonderzoek naar de daders (communicatie en woordvoering door Openbaar Ministerie);
- Advies aan burgers over wat zij moeten en kunnen doen • Afwijzen van geweld als middel om doel te bereiken;
- Oproep om het normale leven zo snel mogelijk weer op te pakken Lokale overheden kunnen via het NCC contact opnemen met de dienstdoende piket-communicatieadviseur, voor advies en ondersteuning bij publieks- en verwanteninformatie na een terroristische aanslag;

- Publieksinformatie: alle Nederlandse gemeenten, provincies, waterschappen en ministeries kunnen bij een aanslag of crisissituatie www.crisis.nl en het publieksinformatienummer 0800-1351 inzetten;
- Verwanteninformatie: het geven van informatie aan verwanten is een lokale verantwoordelijkheid. Verwanteninformatie wordt in nauw overleg met de medische tak gegeven. De gemeente richt een verwantentelefoon in, waarbij gebruik kan worden gemaakt van de infrastructuur van het publieksinformatienummer 0800-1351 en de Slachtofferinformatiesystematiek (SiS). Het belangrijkste doel van dit systeem is om de verwanten zo snel mogelijk te informeren over de situatie van hun naaste.

3.1.2. Algemene aandachtspunten

- **Zorg voor eenheid in communicatie en woordvoering.** Woordvoerders op lokaal en nationaal niveau moeten met elkaar afstemmen wanneer informatie naar buiten wordt gebracht, wat de inhoud van de boodschap is en wat de 'tone of voice' is. De regie op communicatie op nationaal niveau ligt bij het NKC, dat zich op zo'n moment binnen het NCC/NCTV bevindt. Lokale woordvoerders kunnen ten behoeve van de afstemming contact opnemen met het NKC via bekende of piketvoorlichters van VenJ, of via het NCC, 070 751 51 51. Ook kunnen zo snel mogelijk communicatieliasons tussen rijk en gemeente worden uitgewisseld;
- **Bij de communicatie en woordvoering staat de eigen bestuurlijke verantwoordelijkheid centraal.** Dit houdt onder meer in dat niet over de werkzaamheden van andere bestuurslagen en private partners wordt gesproken en waar nodig naar elkaar wordt doorverwezen;
- **Breng z.s.m. of in ieder geval binnen één uur een eerste verklaring uit.** De eerste verklaringen na de aanslag zijn bepalend voor de beeldvorming in de samenleving. Daarna is bijsturen heel moeilijk. Zorg er daarom voor dat deze verklaring ook online en via sociale media terug te vinden is.
- **Blijf bij de feiten en biedt duidelijkheid over het vervolg/ proces.** Vermijd grote woorden als 'vijand' en 'oorlog'. Spreek bijvoorbeeld over een 'verschrikkelijk incident' of 'verschrikkelijke gebeurtenis' zolang niet helder is of er sprake is van een terroristische aanslag. Zolang niet zeker is of de daders religieuze of etnische motieven hebben, is het verstandig om verwijzingen naar religies en etniciteit te vermijden. Vertel ook wat zichtbaar is en wat iedereen kan zien.
- **Bied duidelijkheid over het vervolg.** Geef aan wanneer het volgende persmoment plaatsvindt. Als op een vraag nog geen antwoord beschikbaar is, geef dan aan dat het antwoord er nog niet is, wanneer het antwoord wel komt en wanneer de media dit krijgen. Wanneer kort na het incident (nog) weinig tot geen aanvullende gegevens over het incident bekend zijn, is het verstandig alleen een verklaring af te leggen en de mogelijkheid tot het stellen van persvragen tot een nader moment uit te stellen.
- **Zorg voor continue informatievoorziening** richting de media, zowel inhoudelijk als procesmatig. Maar zorg ook voor goede omgevingsanalyses, zodat de weerslag van de communicatie en informatievoorziening meteen duidelijk wordt.

- **Maak gebruik van de buitenlandse pers.** Schakel zo nodig tolken in. Diverse incidenten hebben laten zien dat redelijke beheersing van het Engels onvoldoende is om tijdens crises goede communicatie en woordvoering te verrichten. Het is van belang om richting buitenlandse en binnenlandse pers een consistente informatievoorziening te betrachten, om afwijkende – en mogelijk verwarrende – berichtgeving te voorkomen.

Bron: Handreiking aanpak van radicalisering en terrorismebestrijding op lokaal niveau, NCTV.

4. **Verantwoordelijkheden afzonderlijke partners**

Gemeente (regisseur lokale aanpak, facilitator, bemiddelaar)

- De burgemeester is verantwoordelijk voor de openbare orde- en veiligheid.
- De gemeente treedt –op het grensvlak tussen preventie en repressie– op als regisseur. Zij voert de regie op de inspanningen van partijen als de politie, jeugdinstanties en buurtorganisaties.
- De gemeente kan daarnaast in de rol van facilitator en bemiddelaar optreden. De burgemeester kan de rol van burgervader, opererend boven d. e partijen, vervullen.
- De gemeente heeft een taak in het voorkomen, signaleren en tegengaan van radicalisering.

Politie (handhaving, signalering, advisering)

- De politie vervult haar rol als handhaver van de openbare orde en veiligheid.
- De politie heeft een taak in het signaleren van ontwikkelingen die duiden op polarisatie en radicalisering en adviseert over de aanpak.
- Opsporen en aanhouden van verdachten contra terrorisme.
- Bewaken en beveiligen.
- Intelligence: informatie verzamelen en duiden.
- Intervenieren specialistische eenheden.

Openbaar Ministerie (opsporing en vervolging)

- De Officier van Justitie is verantwoordelijk voor de opsporing en vervolging van strafbare feiten.
- Het OM is tijdens en na het opsporingsonderzoek verantwoordelijk voor de communicatie over het totale opsporingsproces aan de media. Het OM informeert idealiter bij verwachte onrust het openbare bestuur en de politie.

Nationaal coördinator terrorisme en veiligheid (NCTV) Kennis en kunde

- Adviseert over en stimuleert preventie
- Helpt bij het versterken van signaleren, duiden en melden (ontwikkelen, aanbieden van trainingen en voorlichting)

- Adviseert over het vormgeven van (multidisciplinaire) ‘bestuurlijke’ interventies (van casuïstiekoverleg tot sanctieregeling)
- Smeerolie: netwerk en kennismakelaar (koppelen ketenpartners en externe specialisten aan formele structuren).
- Heeft ondersteunende woordvoeringslijn tbv lokaal bestuur op het moment dat casuïstiek opspeelt

Raad voor de Kinderbescherming (Welzijn van het kind)

- Kinderbeschermingsmaatregelen indien het welzijn van het kind in gevaar komt.

Algemene Inlichtingen- en Veiligheidsdienst (AIVD)

- Signaleert, adviseert en deelt gericht informatie met samenwerkingspartners zodat deze de dreigingen en risico's kunnen reduceren.

Het Nationaal Kernteam Crisiscommunicatie (NKC)

Knooppunt van informatie vanuit de rijksoverheid op het gebied van pers- en publieksvoorlichting).

- Het NKC kan worden opgeschaald bij incidenten waarbij het gezag (nog) decentraal ligt, maar die mogelijk uitstraling op nationaal niveau hebben en/of meerdere departementen raken.
- Het NKC bepaalt de eerste communicatie- en voorlichtingsstrategie voor het nationale niveau en stelt daarmee de bewindspersoon/rijksoverheid in staat om invulling te geven aan de rol van betekenisgeving richting de samenleving.
- Daarnaast formuleert het NKC communicatiekaders, (kern) boodschappen en middelen voor nationale bevoegdheden, en stemt deze af met het lokaal gezag of de veiligheidsregio.
- Het NKC is aanspreekpunt voor nationale, regionale of lokale partners

5. Collegiale bijstand

In geval van een lokale crisis wordt de druk op de lokale communicatiecapaciteit erg groot. Daarom kan het handig zijn om met buurgemeenten afspraken te maken over collegiale bijstand in geval van een lokale crisis. De collega's in onderstaand overzicht zijn tijdens een crisis bereikbaar en beschikbaar voor advies, hulp en/of ondersteuning.

Beschikbaar voor collegiale bijstand

Naam	Functie/Rol	Organisatie	Telefoonnummer	E-mail
------	-------------	-------------	----------------	--------

5.1.2.e	5.1.2.e	Openbaar Ministerie MN	5.1.2.e	5.1.2.e @om.nl
5.1.2.e	5.1.2.e	Landelijk Parket OM	5.1.2.e	
5.1.2.e	5.1.2.e	Politie MN	5.1.2.e	5.1.2.e @politie.nl
5.1.2.e	5.1.2.e	Amersfoort	5.1.2.e	5.1.2.e @amersfoort.nl
5.1.2.e	5.1.2.e			
5.1.2.e	5.1.2.e	Hilversum		5.1.2.e @hilversum.nl
5.1.2.e	5.1.2.e			
5.1.2.e	5.1.2.e	Huizen	5.1.2.e	5.1.2.e @huizen.nl
5.1.2.e	5.1.2.e			
5.1.2.e	5.1.2.e	NCTV	5.1.2.e	5.1.2.e @minvenj.nl
5.1.2.e				

CONNCIE

Bijlage 1:

1. (Intensiveren van) Kennisbevordering betrokken partijen over radicalisering

Activiteit	Doel	Aantal personen	Geraamde kosten
Training via ROR	Het vergroten van de kennis het eerder herkennen van signalen van Radicalisering/Jihadisme.		
	Basistraining radicalisering en jihadisme	100 personen	€ 5.1.2.f
	Verdiepingstraining radicalisering en jihadisme	20 personen	€ 5.1.2.f
	Train de trainer	5 personen	€ 5.1.2.f

Toelichting:

Vanuit scholen (middelbaar en lager onderwijs) komen verzoeken binnen om leerkrachten globaal te scholen over dit onderwerp. Er is veel behoefte aan. De gemeente Hilversum wil in 2016 ongeveer 20 personen een training geven, het doel is om kennis te vergroten en het eerder herkennen van signalen van radicalisering/Jihadisme.

Vanuit het maatschappelijk werk (buurtwerk, jongerenwerk) is er ook een behoefte om getraind te worden. De gemeente Hilversum wil in 2016 in samenwerking met de maatschappelijke organisaties die werkzaam zijn in Hilversum ongeveer 20 mensen trainen. Het gaat hier om kennis vergroten en ook om het herkennen van signalen van radicalisering/jihadisme.

Vanuit vrijwilligersorganisaties is ook een vraag naar scholing, vooral onder de sleutelfiguren en bondgenoten binnen de gemeenschap. Men wil weten waar het om gaat (in grote lijnen). Diverse vrijwilligersorganisaties zijn actief binnen Hilversum, zij willen geïnformeerd zijn, kennis hebben en signalen kunnen herkennen. De gemeente Hilversum wil in 2016 ongeveer 10 mensen vanuit dit veld trainen.

Tot slot willen de collega's van Werk, Inkomen en Zorg (WIZ) ook geschoold worden. Zij willen graag in grote lijnen en soms wat meer gespecialiseerd (Sociale Recherche) geschoold worden. Wij hebben met regelmaat contact met elkaar, met name de klantmanagers hebben veel klantcontacten en hebben behoefte aan kennis.

De gemeente Hilversum wil in 2016 ongeveer 50 mensen een basistraining aanbieden. Met als doel dat de kennis wordt vergroot en dat zij eerder signalen kunnen herkennen.

Duidelijk is dat partijen geïnteresseerd zijn, de verschillende organisaties in Hilversum geven duidelijk aan dat zij willen leren, willen herkennen en een rol willen spelen. De behoefte aan deskundigheidsbevordering voor de gemeentelijke organisatie, scholen, religieuze organisaties, maatschappelijke instellingen en sleutelfiguren uit de gemeenschap etc. is groot. Wij willen inzicht geven in de problematiek, leren hoe signalen van (beginnende) radicalisering kunnen worden herkend en informatie geven waar men met deze signalen terecht kan.

De gemeente wil in 2016 ook verdiepingstrainingen verzorgen voor 20 personen. Deze personen worden zorgvuldig geselecteerd en kunnen van binnen of buiten de gemeentelijke organisatie in Hilversum komen. In 2016 wordt helder wie hiervoor in aanmerking komen.

Vijf mensen worden in 2016 geselecteerd om de training Train de Trainer te volgen. De gemeente denkt hierbij aan collega's bij Werk, Inkomen en Zorg, bij het maatschappelijk werk in Hilversum en bij Openbare orde en veiligheid, deze vijf mensen kunnen hun collega's daarna trainen.

We willen inzetten op trainingen van het R.O.R. (Rijksopleidingsinstituut tegengaan Radicalisering) waarbij het geven van handelingsperspectief centraal staat in relatie met het ontwikkelen van netwerken en borging binnen de eigen organisatie. Middels het R.O.R. willen we de trainingen aanbieden: Basistraining, Verdiepingstraining radicalisering en jihadisme en Train de trainer.

2. Versterken lokale samenwerking en preventieve aanpak.

Activiteit	Doel	Geraamde kosten
Lokale samenwerking preventieve aanpak	We willen van elkaar leren en elkaar versterken in de preventieve aanpak. Dit willen we doen door meerdere netwerkbijeenkomsten te organiseren.	€ 5.1.2.f

Toelichting

In de gemeente Hilversum vinden regelmatig netwerkbijeenkomsten plaats met diverse groepen vanuit de Hilversumse samenleving. Het gaat hier om bijeenkomsten met mensen die lid zijn van een religieuze organisatie (mannen en vrouwen, jongens en meisjes), maar ook om netwerkbijeenkomsten met externe organisaties (maatschappelijk, religieus, vrijwilligers etc.) en bewoners van Hilversum. Het doel is om kennis te maken met elkaar en het onderwerp radicalisering bespreekbaar te maken. Daarnaast willen wij elkaar kunnen vertrouwen en kennis met elkaar kunnen delen. Elkaar versterken in de preventieve aanpak.

Samen met ketenpartners, maatschappelijke organisaties en religieuze organisaties hebben wij veelvuldig overleg. In vredetijd wordt geïnvesteerd in de verhouding. Wij

delen kennis maar ook gevoelens die er zijn en benoemen onrust en kijken wat wij hieraan kunnen doen. Ons netwerk wordt intenser en wordt uitgebreid. In 2016 maken wij helder wat wij al doen, wat wij al hebben, maar de gemeente Hilversum gaat ook beschrijven wat er nog nodig is.

De gemeente Hilversum wil de opbrengsten uit de samenwerking en de ingezette acties expliciet maken en evalueren om ervan te leren zodat het gebruikt kan worden als input voor nieuwe processen en de aanpak die richtinggevend is voor de regio. De aanpak wordt regionaal afgestemd in het districtelijk, regionaal, casus overleg van de gemeente Huizen.

Overzicht totale budget

Activiteit / maatregelen	Subtotaal
- Versterken lokale samenwerking preventieve aanpak	€ 5.1.2.f
- Deskundigheids- en kennisbevordering	€ 5.1.2.f
Totaal	€ 5.1.2.f

Hulplijn Radicalisering - SMN

Voorlichtingscampagne Radicalisering en Ouders

Samenwerkingsverband van Marokkaanse Nederlanders, SMN

Utrecht, oktober 2015

Postadres: Postbus 14172, 3508 SG Utrecht

Tel.: 5.1.2.e

E-mail: info@smn.nl

Website: www.smn.nl

Inhoudsopgave

	Pagina
<i>Inleiding</i>	3
<i>De opzet en het doel van het voorlichtingsprogramma</i>	3
<i>Ouders aan het woord</i>	4
<i>Radicalisering is een sluimerend proces</i>	
<i>Tekortschietende opvoeding en een (digitale) kloof</i>	
<i>Identiteitsvorming</i>	
<i>De rol van de gemeenten</i>	6
<i>Terugkerende vragen</i>	7
<i>Eigen rol</i>	7

Inleiding

Ouders, van wie kinderen en familieleden in aanraking komen met radicalisering, maken zich grote zorgen. Voor een aantal ouders is dit fenomeen zeer dichtbij gekomen en velen van hen schamen zich hiervoor en/of weten de weg naar hulp niet te vinden. Voorlichting is van groot belang om de weerbaarheid van ouders te versterken en om hen in staat te stellen de signalen van radicalisering te herkennen, om op tijd te kunnen ingrijpen.

Als onderdeel van de Hulplijn Radicalisering, heeft het Samenwerkingsverband van Marokkaanse Nederlanders (SMN) veertien voorlichtingsbijeenkomsten gehouden, vanaf maart tot en met juli 2015. Deze bijeenkomsten zijn tot stand gekomen in samenwerking met diverse achterbanorganisaties in gemeenten zoals Amsterdam, Rotterdam, Utrecht, Den Haag, Gouda, Delft, Zoetermeer en Arnhem. De vertrouwenspersonen in deze gemeenten hebben een belangrijke rol in de uitvoering van de bijeenkomsten gespeeld.

De voorlichtingscampagne was gericht op Marokkaans-Nederlandse ouders. In totaal hebben bijna 700 ouders deelgenomen aan de open gesprekken waarin zij hun vragen en zorgen hebben gedeeld. Deze opkomst en betrokkenheid van de ouders zijn bewonderingswaardig, vanwege het taboe dat rust op het onderwerp radicalisering in eigen kring.

Het SMN kan terugkijken op een geslaagde pilot en is hierdoor geïnspireerd geraakt om vervolg te geven aan de voorlichtingscampagne.

Opzet en doel van het voorlichtingsprogramma

Het voorlichtingsprogramma werd geleid door de projectleider van de Hulplijn en een lokaal vertrouwenspersoon. Ook waren een radicaliseringsexpert en een beleidsambtenaar, van de betreffende gemeente, aanwezig voor extra invalshoeken.

Tijdens deze bijeenkomsten, stonden belangrijke onderwerpen als de achtergrond en het proces van radicalisering, het signaleren van radicalisering en de rol van de gemeente en eigen kracht tijdens interventie en preventie, centraal. Tot slot werd de werking van de Hulplijn Radicalisering uitvoerig besproken en was er tijd voor vragen en ervaringen.

De volgende doelen werden beoogd met het voorlichtingsprogramma:

- Het bespreekbaar maken van radicalisering, het vergroten van de bewustwording over de beweegredenen en gevaren van radicalisering, en het versterken van de weerbaarheid hiertegen;
- Het aanreiken van hulpbronnen aan ouders, via de Hulplijn, vertrouwenspersoon en andere hulpmogelijkheden op lokaal niveau;
- Het delen van kennis en ervaring en het versterken van de samenwerking met vertrouwenspersonen, gemeenten en andere professionals.

Daarnaast wilde het SMN met deze voorlichtingscampagne inzicht krijgen in de zorgen, vragen en signalen binnen de Marokkaanse gemeenschap, met in het bijzonder de vragen van de ouders. Op deze manier krijgen alle betrokkenen, zowel andere ouders als de professionals en de sleutelpersonen uit de gemeenschap, een beter inzicht in op welke manier zij de doelgroep het beste van dienst kunnen zijn.

Ouders aan het woord

Veel ouders ervaren de verharding van de samenleving, waarin zij en hun kinderen leven, als negatief. Er heerst onvrede over hoe verschillende groepen in de samenleving met elkaar omgaan. Men is in het bijzonder ontevreden over hoe moslims en hun geloof worden bejegend. Veel ouders noemen discriminatie, uitsluiting en een slechte maatschappelijke positie (geen baan, schulden e.d.), als factoren die bijdragen aan radicalisering. Tijdens een bijeenkomst, in een middelgrote stad, is hierover gezegd:

“De jongeren zijn deze stad helemaal zat. Ze hangen thuis, hebben genoeg van de onderlinge spanningen over de megamoskee. De beeldvorming is ook slecht. Chinezen kunnen moorden plegen, zonder dat daar ophef over komt in de media. Een Marokkaan hoeft maar n tasje te stelen en komt al slecht in het nieuws.”

De ouders hebben behoefte aan meer informatie, en stellen veel vragen over wat de jongeren nou beweegt om naar Syrië te vertrekken. Een beleidsambtenaar zei hierover: “de motieven verschillen: geld, avontuur, romantisch verlangen, puur ideologie, mensen willen helpen, ontsnappen aan een probleemgezin”.

Radicalisering is een sluimerend proces

Tijdens een vrouwenbijeenkomst in een andere gemeente, bleek dat veel moeders bang zijn dat hun kind ook radicaliseert. Een moeder gaf aan dat het kind van haar buurvrouw is geradicaliseerd, zonder dat zij dit zagen aankomen. Toen de moeders gevraagd werd of ze überhaupt wel eens over radicalisering hadden nagedacht of dat ze het weleens om zich heen hebben gezien, gaven velen als antwoord dat het een “ver-van-mijn-bed-show” is. Tijdens andere bijeenkomst werd verteld een vrouw dat drie jongens uit haar omgeving, die omgingen met haar zoon, zijn vertrokken. “Ze willen als shahid (martelaar) naar het hiernamaals.” Ook wordt er verteld over meisjes die zijn vertrokken. “Er wordt gezegd dat het vertrekken naar Syrië, voor meisjes een vrijbrief is om te vrijen. Ze leggen een eed af en kunnen dan vrijen met allerlei strijders.”

“Het is een sluimerend proces, waarbij ouders het in eerste instantie prettig vinden dat hun kind zich meer met het geloof bezig houdt.”

Als een kind besluit het geloof te praktiseren, is dat in eerste instantie iets prachtigs. De ouders merken dat het kind rustiger wordt, meer respect toont voor hen en zich meer verdiept in school en werk. Deze positieve ontwikkelingen geeft het radicaliseringsproces ruimte om zich voort te zetten. Misschien wel totdat het te laat is. Daarom is vroeg signalering cruciaal. Ouders moeten alerter reageren als hun kind ineens religieuzer wordt.

Tekortschietende opvoeding en een (digitale) kloof

Het signaleren van radicalisering is echter een moeilijke opgave. Bij een ontmoeting in een grote stad is opgemerkt dat ouders hun kinderen, in de steeds complexer wordende omgeving, moeilijk bij kunnen benen. *“Tegen de tijd dat wij signalen van onze kinderen opmerken, zijn wij eigenlijk al te laat. Wat op dit moment het grootste probleem is, is onwetendheid”*.

Onkunde speelt ook een rol. Ouders hebben last van de digitale kloof met hun kinderen, en kunnen hun opvoedende taak niet optimaal vervullen vanwege deze technologische achterstand. Een andere factor is dat veel ouders de Engelse taal niet (goed genoeg) beheersen. Veel online preken worden in het Engels gegeven, een taal die de kinderen wel goed beheersen.

In een andere grote gemeente werd door de aanwezige expert het volgende voorbeeld gegeven:

“Er was een situatie waarbij een ouder in eerste instantie blij was dat zijn/haar kind luisterde naar een Engelstalige geleerde, terwijl de ouders het zelf niet verstonden. Totdat een ander familielid, die het wel begreep, aan de bel trok en de ouders vertelde dat het kind geradicaliseerd was.”

Ouders zijn niet goed in staat om hun kinderen in de snel veranderde Nederlandse samenleving op te voeden. Er is tevens sprake van wederzijds onbegrip en een kloof tussen de ouders en het kind. Tijdens een drukbezochte bijeenkomst in het westen van het land, ontstond hier een discussie over. “Ze liegen, om later de stap te maken naar Syrië af te reizen, in alle stilte.” Een moeder verteld dat zij ook wel door haar zoon wordt aangesproken over het feit dat zij geen hoofddoek draagt. Dit kan een signaal zijn dat het kind zich vervreemdt van de thuissituatie. Deze vervreemding kan leiden tot een algehele vervreemding van het gezin, de Nederlandse samenleving en uiteindelijk het Westen. Het is daarom belangrijk is met het kind in dialoog te blijven, om te proberen ongewenst gedachtegoed eruit te trekken.

De jongeren hebben hiernaast behoefte aan onderwijs over het geloof en de Marokkaanse cultuur en gebruiken. Het verschil tussen de Marokkaanse islam en het salafisme is bijvoorbeeld iets waar ze in onderwezen kunnen worden. Ouders slagen hier zelf nog onvoldoende in. Ook gebrek aan betrokkenheid bij het leven van het kind wordt, in verschillende bijeenkomsten, genoemd als factor bij radicalisering. Ouders nemen aan dat het kind zich wel prima redt en dat er geen gevaren dreigen, maar constante betrokkenheid is cruciaal, vertelt een expert tijdens een bijeenkomst in kleine gemeente.

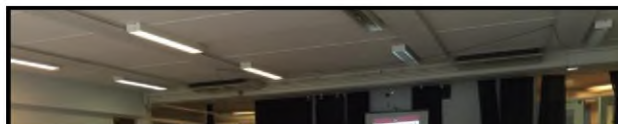
Identiteitsvorming

Bij een meerderheid van de bijeenkomsten, kwam naar voren dat de jongeren met opzet worden uitgekozen door ronselaars, omdat deze jongeren op zoek zijn naar hun identiteit. Ze houden zich bezig met grote vragen als ‘wie ben ik?’ en ‘waar sta ik voor?’.

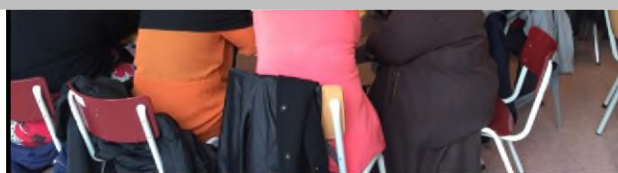
Het hebben van een dubbele nationaliteit maakt de kwestie nog ingewikkelder. De ronselaars maken hier slim gebruik van en bieden de jongeren antwoorden op die vragen. Ze schetsen tevens een beeld van een soort paradijs waarbij er gemeenschapsleven is, met een sterke verbondenheid.

Sommige van deze jongeren hebben ook last van een identiteitscrisis, ze voelen zich onbegrepen in Nederland, door hun eigen sociale omgeving en door hun ouders. Enkel van hen hebben psychische problemen, gaf een Haagse ouder aan. De ronselaars gebruiken overredingstechnieken waar 'zwakke' jongeren zich moeilijk tegen kunnen verweren. Een moeder zei hierover:

“Sommigen van onze jongeren willen dood, direct naar het paradijs. Niet alleen vanuit Nederland, maar uit allerlei andere landen vertrekken Marokkaanse jongeren naar Syrië. Waar ze zich regelrecht het paradijs inschieten. Wat is er gebeurd met die hersenen?”

5.1.2.e

Voorlichtingsbijeenkomst met moeders

De rol van de gemeenten

De meeste gemeenten hebben een anti-radicaliseringsbeleid, waarbij wordt samengewerkt met verschillende partijen zoals scholen, hulpverlening, moskeeën etc. De aanpak en effectiviteit van de anti-radicalisering maatregelen verschillen echter. Veel ouders gaven aan weinig vertrouwen te hebben in maatschappelijke instanties. Daarbij vinden ze, dat de huidige hulpverlening niet aansluit bij hun hulpvragen.

“We krijgen geen steun vanuit de overheid. Wij worden gezien als probleem en niet als partner”.

Een andere groep ouders geeft aan dat lokale autoriteiten het fenomeen radicalisering niet serieus nemen: *“Als er iets in deze wijk gebeurt, zitten de autoriteiten er bovenop. Maar wanneer het over radicalisering gaat, is men laks en dat is jammer”.* De aanwezige beleidsambtenaar antwoordt hierop dat zijn gemeente veel doet om radicalisering tegen te gaan, maar erkent dat reguliere instanties echter niet bekwaam genoeg zijn om adequaat te handelen. De vraag vanuit de ouders, is tevens of de gemeente en de overheid er niet meer aan kunnen doen. Twee vaders hebben de overheid aangeklaagd, omdat hun zonen – ondanks meldingen van de ouders – toch zijn vertrokken. De beleidsambtenaar geeft aan dat de overheid gebonden is aan wetten en de rechtstaat. *“Vermoedens over radicalisering, zijn niet voldoende voor de overheid om in te grijpen. Hiervoor moeten harde bewijzen zijn, zoals wapens, uitreisinformatie met het einddoel Syrië of IS, jihadmateriaal etc.”*

Terugkerende vragen

Tijdens de bijeenkomsten zijn ook veel vragen gesteld. Het is opmerkelijk hoe weinig de ouders weten en hun groot hun informatiebehoefte, over dit onderwerp is. Enkele prangende vragen die gesteld zijn tijdens de bijeenkomsten, zijn uitgelicht:

- Waarom is voornamelijk de Marokkaanse gemeenschap vatbaar voor radicalisering?
- Wat is de bijdrage van landen als Turkije in het tegengaan of juist faciliteren van uitreizen naar Syrië?
- Is uitreizen, als een betrekkelijk nieuw fenomeen, anders dan radicalisering in het verleden?
- Wordt er naar de psychische toestand van personen gekeken wanneer deze dreigen te vertrekken naar IS-gebied?
- Radicaliseren is er altijd al geweest, maar hoe kan het dat deze groepering in korte tijd zo enorm is gegroeid?
- Hoe groot is het probleem eigenlijk? Wordt het niet overtrokken? Hoe kan het dat kinderen van bijvoorbeeld 13 jaar zomaar de grens oversteken en waarom houdt de overheid hen niet tegen?

Eigen rol

Een opvallende bevinding is dat de ouders massaal de verantwoordelijkheid bij zichzelf plaatsen. *“Radicalisering is voor 90% een probleem van de Marokkaanse gemeenschap. Dit moeten we erkennen en dat als gegeven meenemen om het probleem op te lossen”*. De gemeenschap moet de handen in een slaan, de krachten moeten gebundeld worden en er moeten meer buurtvaders/sleutelpersonen en moskeeën komen, die zich met de kwestie bemoeien.

“Er moet een einde komen aan het onderlinge gekibbel, het elkaar voortdurend aanspreken over dat de ander het niet goed doet, geen goede moslim is, van God los. De problemen zijn te groot. We moeten elkaar helpen.”

De ouders dragen ook oplossingen aan. Zo vinden ze dat ouders hun kop niet in het zand moeten steken, maar dat ze betrokken moeten blijven bij het leven van hun kind en dat ze hun kind moeten begeleiden wanneer het kind interesse toont voor het geloof. Dus meegaan naar de lezingen die het kind bezoekt, vragen over wat het kind leest en met ze mee luisteren naar de preken. Ook zou de rol van het gezin, als eerste instituut, prominentere rol moeten spelen in het leven van een kind.

De ouders hebben, gedurende deze eerste voorlichtingsbijeenkomsten, aangegeven behoefte te hebben aan vervolgbijeenkomsten. Ze hebben veel meer informatie nodig, willen meer verdieping over bepaalde vraagstukken en gaan gebaat bij de uitwisseling van ervaringen. Ook gaven zij aan meer kennis op te willen doen van professionals. *“Er moet veel, onderling en op andere niveaus, over radicalisering gesproken worden”*. Hierbij is de behoefte aan meer deskundig advies groot. Het bijeenkomen met deskundigen als leraren, jongerenwerkers, jeugdzorg, imams en sleutelfiguren, helpt bij het delen van kennis over radicalisering en het voorkomen hiervan.

5.1.2.e

5.1.2.e

TOETREDINGSVERKLARING PRIVACYREGLEMENT CASUSOVERLEG RADICALISERING REGIO MIDDEN NEDERLAND

DATUM maandag 8 juni 2015
AFDELING Beleidsuitvoering, Openbare Orde en Veiligheid
STELLER 5.1.2.e
TELEFOON 5.1.2.e
(035-)
BETREFT Toetredingsverklaring Privacyreglement Casusoverleg
Radicalisering Regio Midden Nederland

Gemeente Hilversum,
overwegende dat:

- het college van B&W van Hilversum het in verband met de taken die gemeente, politie en OM lokaal hebben op het terrein van de aanpak van radicalisering, noodzakelijk acht een casusoverleg Radicalisering in te richten met het doel signalen van radicalisering, uitreizen en terugkeer te verzamelen en te analyseren en op basis daarvan de noodzakelijke acties in gang te zetten;
- aan dit gemeentelijk casusoverleg uitsluitend deelnemen vertegenwoordigers van gemeente, politie en OM;
- de verwerking van persoonsgegevens in dit casusoverleg rechtmatig en zorgvuldig dient te geschieden;
- het college van B&W van Hilversum op 19 mei 2015 heeft ingestemd met het voorstel 'geheimhouding bij aanpak radicalisering' (registratienummer 253606) en daarmee instemt met de bepalingen van het Privacyreglement Casusoverleg Radicalisering Regio Midden Nederland;

verklaart

dat de gemeente Hilversum met ingang van 8 juni 2015 als partner toetreedt tot het Privacyreglement Casusoverleg Radicalisering Regio Midden Nederland en alle bepalingen van dit reglement zal naleven, meer in het bijzonder de geheimhoudingsverplichting zoals omschreven in artikel 10 van het reglement.

Hoogachtend,
burgemeester en wethouders van Hilversum
de secretaris

5.1.2.e

I.C. de Vries,

5.1.2.e

P.I. Broerjens

Privacyreglement

Gemeentelijk Casusoverleg

Radicalisering Midden-Nederland

Versie: 21 april 2015

Uitgave: Bureau Regionale Veiligheidsstrategie (BRVS)
Midden-Nederland

Bijlage I

Privacyreglement Gemeentelijk Casusoverleg Radicalisering Midden-Nederland

Het bevoegd gezag van:

Openbaar Ministerie arrondissementsparket Midden-Nederland;

Nationale Politie eenheid Midden- Nederland;

Raad voor de Kinderbescherming;

Reclassering Nederland;

{Namen deelnemende gemeenten}

Hierna te noemen de *partners*

Aanleiding en doel van dit reglement

De Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding en Veiligheid (NCTV) heeft in maart 2013 het algemene dreigingsniveau voor ons land verhoogd van 'beperkt' naar 'substantieel'. Redenen daarvoor zijn o.a. de substantiële toename van het aantal uitreizigers vanuit ons land naar Syrië en naar verschillende landen in Afrika, signalen die duiden op toegenomen islamitische radicalisering van kleine groepen jongeren in ons land en islamitische radicalisering en bereidheid tot het gebruiken van geweld onder terugkeerders.

Onderdeel van de nationale aanpak van radicalisering is de lokale aanpak die vooral is gericht op het voorkomen van radicalisering en uitreizen en op de-radicalisering van inwoners van de gemeente.

Deze lokale aanpak is een verantwoordelijkheid van het college van Burgemeester en Wethouders, Openbaar Ministerie (OM) en politie, waarbij de Burgemeester verantwoordelijk is voor (het handhaven van) de openbare orde en de politie een belangrijke signalerende rol. In sommige gevallen kan het noodzakelijk zijn dat ook de Raad voor de Kinderbescherming en/of de reclassering bij deze lokale aanpak betrokken zijn;

Voor deze lokale aanpak is het noodzakelijk dat de partners persoonsgegevens van betrokkenen aan elkaar verstrekken en anderszins verwerken opdat zij zicht krijgen op: (dreigend) radicaliseren, uitreizen en terugkeer en eveneens zicht krijgen op achterblijvers en op hun behoeften aan hulp.

Het is van belang dat deze gegevensverwerking rechtmatig en zorgvuldig geschiedt en dat geheimhouding van de persoonsgegevens die de partners aan elkaar verstrekken wordt gegarandeerd, daarom is het noodzakelijk hun afspraken over deze gegevensverwerking vast te leggen.

Regelgeving die op de gegevensverwerking op basis van dit reglement van toepassing is

- Artikel 8 Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens, artikel 10 Grondwet en artikel 272 Wetboek van Strafrecht;
- Wet bescherming persoonsgegevens;

wijzigen, opvragen, raadplegen, gebruiken, verstrekken door middel van doorzending, verspreiding of enige andere vorm van terbeschikkingstelling, samenbrengen, met elkaar in verband brengen, alsmede het afschermen, uitwissen of vernietigen van gegevens;

Artikel 2 Doel van de gegevensverwerking

Doel van de verwerking van persoonsgegevens op basis van dit reglement is:

- het gezamenlijk in kaart brengen en analyseren van signalen die mogelijkwijs kunnen duiden op radicalisering, uitreizen, terugkeer en op behoefte aan hulp van achterblijvers;
- het op basis van deze signalen en analyses in gang zetten en afstemmen van acties gericht op het voorkomen van uitreizen, het bevorderen van de-radicalisering, het stimuleren van gedragsverandering, het beperken van de veiligheidsrisico's bij terugkeer en het bieden van hulp aan achterblijvers.

Artikel 3 Toepassingsgebied

- Dit reglement is van toepassing op de verwerking van persoonsgegevens door de partners in verband met het doel zoals omschreven in artikel 2.
- Dit reglement betreft iedere vorm van verwerking van de in lid 1 genoemde persoonsgegevens, ongeacht of deze gegevens op papier, digitaal of door middel van foto, video of audio worden verwerkt.

Artikel 4 Verplichtingen verantwoordelijke

De verantwoordelijke:

- treft voorzieningen ter bevordering van de juistheid en volledigheid van de persoonsgegevens die worden verwerkt;
- ziet er op toe dat er afdoende maatregelen worden genomen voor de beveiliging tegen verlies en tegen onrechtmatige toegang van de persoonsgegevens die in het bestand zijn opgenomen;
- ziet er op toe dat uitsluitend de voor het doel zoals omschreven in artikel 2 noodzakelijke persoonsgegevens worden verwerkt en dat zij niet langer worden bewaard dan voor dit doel noodzakelijk is;
- draagt er zorg voor dat de verwerking van persoonsgegevens op grond van dit reglement wordt aangemeld bij het College Bescherming Persoonsgegevens.

Artikel 5 Grondslag voor de verwerking van persoonsgegevens

De grondslag voor de verwerking van persoonsgegevens, waaronder ook bijzondere persoonsgegevens, op grond van dit reglement is:

- voor de gemeentebesturen gelegen op het terrein van de openbare orde en op het terrein van de maatschappelijke ondersteuning van burgers die deze ondersteuning behoeven;
- van de politie op het terrein van de handhaving van de openbare orde, het opsporen van strafbare feiten en het verlenen van hulp aan hen die deze hulp behoeven;
- van het Openbaar Ministerie op het terrein van het opsporen en vervolgen van verdachten en het ten uitvoer leggen van straffen en maatregelen;

- De acties die door de partners worden ondernomen naar aanleiding van de signalen over radicalisering of terugkeer en de analyse daarvan;
 - Eventuele nieuwe signalen, en/of gegevens over uitreizen, radicalisering of terugkeer
 - Gegevens over de toe leiding naar hulp aan achterblijvers.
3. Toegang tot de gegevens in het bestand heeft uitsluitend de beheerder.
 4. De beheerder kan gegevens uit het bestand verstrekken aan de partners, voor zover noodzakelijk voor de taken en het doel van het casuoverleg.
 5. Verstrekking aan derden vindt uitsluitend plaats conform de bepalingen van artikel 10.
 6. De persoonsgegevens in het bestand worden niet langer bewaard dan noodzakelijk moet worden geacht voor het doel zoals omschreven in artikel 2, doch in ieder geval niet langer dan drie jaar, te rekenen vanaf het jaar waarin de gegevensverwerking ten aanzien van een betrokkene is afgesloten.

Artikel 9 Afstemmen en zo nodig overleggen met de Reclassering en de Raad voor de Kinderbescherming

1. De vertegenwoordiger van de gemeente onderzoekt, voorafgaand aan het overleg, of er ten aanzien van de persoon die zal worden besproken, sprake is van een lopend advies of een lopend toezicht bij de reclassering. Indien dit het geval is, beoordeelt de reclassering of verstrekking van persoonsgegevens, dan wel deelname aan het overleg noodzakelijk is.
2. Indien de persoon die zal worden besproken minderjarig is, onderzoekt de vertegenwoordiger van de gemeente, voorafgaand aan het overleg, of ten aanzien van deze persoon een kindbeschermingsmaatregel is opgelegd, of een verzoek daartoe is ingediend. Indien dit het geval is, of indien er anderszins aanwijzingen zijn die er op wijzen dat de ontwikkeling van de betrokken minderjarige of van minderjarige leden van zijn gezin ernstig wordt bedreigd, beoordeelt de Raad voor de Kinderbescherming of verstrekking van persoonsgegevens dan wel deelname aan het overleg noodzakelijk is.

Artikel 10 Geheimhouding

1. Ieder die op grond van dit reglement kennis neemt van persoonsgegevens is verplicht tot geheimhouding daarvan, tenzij de wet tot bekendmaking verplicht.
2. Verstrekking van gegevens door een partner aan een derde vindt uitsluitend plaats:
 - met toestemming van de partner die de gegevens heeft verstrekt, of
 - indien de wet tot bekendmaking verplicht.

Artikel 11 Verzoek om advies aan de NCTV op basis van anonieme gegevens

Indien het casuoverleg meent dat het voor een zorgvuldige taakuitoefening noodzakelijk is, kan advies worden gevraagd aan een vertegenwoordiger van de NCTV. Dit advies wordt gevraagd zonder dat daarbij persoonsgegevens worden verstrekt of anderszins worden verwerkt.

Artikel 12 Gegevensverwerking in verband met afstemming met het Veiligheidshuis

1. De vertegenwoordiger van de gemeente die aan het casuoverleg deelneemt, onderzoekt, zo mogelijk voorafgaand aan het overleg over een persoon op wie een signaal betrekking heeft, of er ten aanzien van deze persoon ook een persoonsgerichte integrale aanpak van het Veiligheidshuis wordt uitgevoerd, of zal worden uitgevoerd. Indien dit het geval is worden mogelijke acties van het casuoverleg afgestemd op een persoonsgerichte integrale aanpak van het Veiligheidshuis.

Artikel 16 Slotbepalingen

1. Dit reglement treedt voor de duur van drie jaar in werking op *[datum inwerkingtreding]*.
2. Uiterlijk een jaar na de inwerkingtreding van dit reglement evalueren de partners de werking van dit reglement. Zo nodig brengen zij op basis van deze evaluatie, conform de bepalingen van lid 3 wijzigingen aan in dit reglement.
3. Dit reglement kan worden gewijzigd of ingetrokken door een gezamenlijk besluit van de partners.
4. Toetreding door gemeenten die bij de inwerkingtreding van het reglement nog geen partners zijn geschiedt door een toetredingsverklaring zoals opgenomen in bijlage 1.
5. Dit reglement kan worden aangehaald als Privacyreglement Casusoverleg Radicalisering Regio Midden-Nederland.

Utrecht, *(datum vaststelling)*

De partners,

Openbaar Ministerie arrondissementsparket Midden-Nederland;

Nationale Politie eenheid Midden- Nederland;

Raad voor de Kinderbescherming;

Reclassering Nederland;

{Namen deelnemende gemeenten}

1.3 Doel van het casusoverleg

1. In kaart brengen van signalen en risico's in verband met radicalisering, uitreizen en terugkeer van inwoners en zicht krijgen op problematiek van achterblijvers;
2. De acties in gang zetten die de veiligheidsrisico's in verband met radicalisering, uitreizen en terugkeer beperken en zo nodig de hulp in gang zetten voor achterblijvers (inclusief voorkomen van uitreizen en het volgen en monitoren van de subjecten en ontwikkelingen).

NB1: Kleine gemeenten kunnen er voor kiezen om hun casusoverleg intergemeentelijk in te richten.

NB2: Met *casusoverleg* wordt bedoeld op iedere vorm van overleg en informatie-uitwisseling tussen de deelnemers over (signalen van) radicalisering. Het kan gaan om een fysiek overleg maar ook om een digitale of telefonische informatieverstrekking of uitwisseling. Het kan hierbij gaan om spoedeisende casussen waarbij direct en snel gehandeld moet worden (bijv. in geval van concrete signalen van uitreizen) en/of om casussen/signalen met een minder spoedeisend karakter. (bijv. bij het signaleren van radicaal gedrag).

1.4 Deelnemers aan het overleg

Gemeentelijk ambtenaar openbare orde en veiligheid (oov) , basisteamchef politie* en beleidsmedewerker OM.

* NB: De verantwoordelijkheid voor politie deelname aan het casusoverleg ligt bij de basisteamchef. De feitelijke deelname moet nog worden bepaald. Van belang is dat dit geschiedt door een politievertegenwoordiger die met mandaat van- en namens de basisteamchef in het casusoverleg afspraken kan maken.

1.5 Bestuurlijke inbedding

De deelnemers aan het overleg voeren deze taken uit in opdracht van de lokale driehoek.

1.6 Werkwijze

Op initiatief en onder regie van de ambtenaar oov voeren de deelnemers overleg over signalen van radicalisering. Deze signalen kunnen worden ingebracht door de drie partijen: OM, politie en gemeente. Deze partijen verzamelen elk t.b.v. het overleg signalen en relevante en wettelijk deelbare informatie vanuit de eigen achterban (zoals bijv. van de AIVD) . De ambtenaar oov verzamelt t.b.v. het overleg signalen van gemeentelijke diensten, scholen, wijkteams e.d.

Op basis van de gezamenlijke analyse in het casusoverleg besluiten de deelnemers of en zo ja welke acties in gang gezet worden. Uitgangspunt hierbij is dat er blijvend in gezamenlijkheid wordt opgetrokken, waarbij iedere deelnemer zelf verantwoordelijk is voor het in gang zetten van de afgesproken 'eigen' acties. De ambtenaar oov bewaakt in zijn rol als regievoerder de voortgang van de gemaakte integrale afspraken.

NB I: Zo nodig kan het casusoverleg advies vragen of informatie opvragen bij de NCTV, die gemeenten met specifieke kennis en kunde kan ondersteunen.

NB II: In voorkomende gevallen kan informatie worden gedeeld (v.v.) met de Raad voor de Kinderbescherming en de Reclassering, die in voorkomende gevallen ook kunnen deelnemen aan het casusoverleg;

NB III: Zo nodig (bij spoedeisende en/of casussen met een grote maatschappelijke/politieke gevoeligheid) schaaft het casusoverleg op naar de lokale driehoek.

Om langs elkaar heen werken te voorkomen en tot een goede afstemming te komen, onderzoekt de ambtenaar oov bij eerste gelegenheid (liefst voorafgaand aan het casusoverleg, maar de urgentie van de zaak kan hier parten spelen) of de personen die worden ingebracht in het casusoverleg al op een andere manier in een PersoonsGerichte Aanpak (PGA) zijn opgenomen, zoals bijv. een Top X aanpak in het Veiligheidshuis of

Bezoekadres: 5.1.2.e

5.1.2.e

Postadres: 5.1.2.e 70012

5.1.2.e

Website: www.rotterdam.nl

E-mail: 5.1.2.e@bsd.rotterdam.nl

Inlichtingen: 5.1.2.e

Telefoon: 5.1.2.e

Aan de Gemeenteraad

Portefeuillehouder: Burgemeester

Dienst: Bestuursdienst

Ons kenmerk: 14bb006832

Datum: 25-11-2014

Betref: Raadsinformatiebrief voorkomen maatschappelijke spanningen en intensivering aanpak radicalisering.

Onderwerp:

Voorkomen maatschappelijke spanningen en intensivering aanpak radicalisering.

Op welke gronden deze brief?/Waarom nu voorgelegd?

Deze brief is aangekondigd door de burgemeester tijdens het raadsdebat op 6 september 2014 gezien de huidige ontwikkelingen t.a.v radicalisering en het voorkomen van maatschappelijke spanningen.

Relatie met het coalitieakkoord/collegewerkwerkprogramma/eerder aangenomen moties en toezeggingen

In #veilig010 is de aanpak van radicalisering opgenomen als onderdeel van het thema risicogroepen. De intensivering van de aanpak radicalisering en uitbreiding van het Meld- en Adviespunt Radicalisering is opgenomen in het collegeprogramma #kendoe.

Toelichting

De afgelopen periode is duidelijk zichtbaar geworden hoe internationale ontwikkelingen ook hun weerslag hebben op Nederland. Beelden van het Gaza-conflict, de strijd in Irak en Syrië, de gruwelijke onthoofdingen door IS. Deze gebeurtenissen roepen bij veel mensen gevoelens op van woede, afschuw en angst. Ons college is zich meer dan bewust van de gezamenlijke verantwoordelijkheid die dit juist nu van ons vraagt om een klimaat van angst te voorkomen. Rotterdam mag geen stad zijn waarin groepen zich afkeren van de samenleving of waar een voedingsbodem ontstaat voor radicalisering, discriminatie en haat. Uw raad heeft hierover een duidelijk signaal afgegeven door de unaniem aangenomen motie "Rotterdam tegen haat". Tijdens de dialoogconferentie op 7 oktober hebben vele Rotterdammers laten weten een actieve bijdrage te willen leveren aan de vrede in de stad. Met deze brief geven we ook invulling aan de motie "Rotterdam tegen haat" (14bb4331) en stellen voor deze als afgedaan te beschouwen.

Ook de belangstelling onder sommigen om in het Midden-Oosten deel te nemen aan de gewelddadige strijd en het verhoogde dreigingsniveau vinden wij uitermate zorgelijk. Hoewel de problematiek van uitreizigers en terugkeerders zich vooralsnog vooral buiten Rotterdam concentreert en op zeer beperkte schaal in Rotterdam wordt waargenomen, vraagt dit ook hier om verhoogde alertheid. Waar nodig worden extra veiligheidsmaatregelen genomen (zichtbaar en onzichtbaar) om objecten en burgers te beschermen. De Rotterdamse driehoek heeft hierover intensief contact met de betrokken landelijke diensten.

Blad: 2/5
Datum: 24-11-2014
Kenmerk: 14bb006832

Het kabinet heeft op 29 augustus 2014 in een actieprogramma extra maatregelen aangekondigd. Het actieprogramma bevat in totaal 38 maatregelen, waaronder een Nationaal Meldpunt radicalisering en een ondersteuningsfaciliteit voor de omgeving van geradicaliseerde personen. Ons college steunt het kabinetsbeleid waarbij gemeenten ook een rol hebben om radicalisering en maatschappelijke spanningen te voorkomen. Dit is ook verwoord in het opinieartikel van de burgemeester en wethouder Eerdmans op 6 september in Trouw. Deze ontwikkelingen en de aanhoudende aantrekkingskracht voor sommigen die uitgaat van de gewelddadige Jihad zijn voor ons aanleiding om extra te investeren in de aanpak van radicalisering en het voorkomen van maatschappelijke spanningen. In deze brief zullen we u hiërover op hoofdlijnen informeren.

1. Intensivering aanpak radicalisering

Landelijke en lokale ontwikkelingen

In maart 2013 heeft de Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding en Veiligheid (NCTV) het dreigingsniveau in Nederland verhoogd naar substantieel (niveau 3 van 4). De daaropvolgende AIVD-nota 'Transformatie van het jihadisme in Nederland' en Dreigingsbeelden Terrorisme Nederland laten zien dat deze dreiging voorsnog aanhoudt. Het radicaliseringsproces verloopt sneller dan in het verleden en er is reden om aan te nemen dat de groep die bereid is geweld te gebruiken in Nederland groeit. Social media en internetpropaganda spelen hierin een belangrijke rol. Wij volgen de landelijke en lokale trends op het gebied van radicalisering nauwlettend. Naar aanleiding van deze ontwikkelingen heeft de Rotterdamse driehoek vorig jaar werkafspraken gemaakt over de aanpak van gewelddadige jihadisten. Tot op heden constateren we dat de problematiek van uitreizigers en terugkeerders zich vooral buiten Rotterdam concentreert. De gemeente en de politie zijn de afgelopen maanden wel een toename van het aantal meldingen van radicalisering, mede door de toegenomen alertheid onder Rotterdammers en professionals. Dit jaar zijn er bij de gemeente tot dusver 29 meldingen en adviesvragen over (mogelijke) radicalisering binnengekomen. In 2013 waren dit er 20 en in 2012 kreeg de gemeente 16 meldingen en adviesvragen. Sinds Rotterdam in 2004 is gestart met de bestuurlijke aanpak van radicalisering is er binnen de gemeente veel deskundigheid opgebouwd. Het voormalig Informatie Schakelpunt Radicalisering (ISPR) is in 2011 omgevormd naar een Meld –en Adviespunt Radicalisering. De gemeentelijke aanpak is gericht op signalering, deskundigheidsbevordering en een persoonsgerichte aanpak. Met gerichte interventies wil de gemeente hiermee oplossingen bieden voor personen die (dreigen te) radicaliseren. Ook zetten we regelmatig een sleutelpersoon in om toegang te krijgen tot deze mensen. De groei van het aantal meldingen is voor ons aanleiding de bestaande aanpak van radicalisering te intensiveren.

Analyse en oorzaken

Onder wetenschappers en beleidsmakers bestaat geen sluitend antwoord op de vraag waarom personen radicaliseren. Dit geldt ook voor de beweegredenen om uit te reizen naar Syrië of Irak om deel te nemen aan de gewelddadige Jihad. Volgens de openbare AIVD-nota 'transformatie van het jihadisme in Nederland' is er géén eenduidig profiel te maken van de personen die uitreizen. De aantrekkingskracht die uitgaat van deze ontwikkeling is sterk afhankelijk van de mondiale ontwikkelingen en de opmars van IS in Irak en Syrië. Wel zijn er verschillen tussen landen en regio's in de aantallen personen die uitreizen. De NCTV communiceert regelmatig over actuele ontwikkelingen en nieuwe analyses, onder meer in het Dreigingsbeeld Terrorisme Nederland (DTN). Het DTN wordt 4 keer per jaar uitgegeven. In de afgelopen jaren is gebleken dat de voedingsbodems en oorzaken voor radicalisering diffuus zijn. Recent leidde een landelijke enquête door Motivaction over Turkse jongeren tot reacties. De mate waarin onder Nederlandse jongeren steun of voedingsbodem aanwezig is lijkt echter niet eenduidig vast te stellen. Voor radicalisering worden zeer diverse en soms tegenstrijdige factoren aangedragen. Oplossingen liggen ook niet uitsluitend in een door de gemeente te voeren beleid. Vaak worden uitsluiting en discriminatie genoemd als voedingsbodems voor radicalisering. Er is echter geen direct oorzakelijk verband tussen radicalisering en individuen die zich door gebrek aan maatschappelijk perspectief, uitsluiting of discriminatie buiten de

samenleving geplaast voelen. Dat betekent niet dat radicaliserende personen maatschappelijke onvrede niet als argument kunnen gebruiken om zichzelf buiten de samenleving te plaatsen. Paul Scheffer en Han Entzinger constateerden eerder in het onderzoek "de staat van integratie" uit 2012 dat de mate van etnische segregatie in Rotterdam afneemt. Dit kan mogelijk een positief effect hebben op het voorkomen van polarisatie in de stad. De afgelopen jaren is er veel kennis en ervaring opgedaan over het herkennen en duiden van radicalisering. Door ons netwerk en goede informatiepositie herkennen we radicaliseringsprocessen vroegtijdig, waardoor ingrijpen mogelijk is. De complexiteit van deze problematiek en nieuwe trends en ontwikkelingen maken echter dat het continu nodig blijft om samen met het Rijk en ketenpartners te blijven investeren in meer kennis en expertise.

Geïntensiveerde aanpak

Binnen de gemeente is de capaciteit van het Meld –en Adviespunt Radicalisering (MAR) recent uitgebreid. Ook de politie en het OM hebben hun inzet en capaciteit op de aanpak van radicalisering geïntensiveerd. Het MAR is ondergebracht bij Directie Veiligheid. De casuïstiek van personen die (dreigen te) radicaliseren wordt onder stevige regie vanuit het MAR zoveel mogelijk belegd binnen de bestaande (zorg)structuren. Hierbij gaat het zeker niet alleen om meldingen en signalen van personen die naar Syrië of Irak willen uitreizen, maar ook signalen die kunnen duiden op het eerste stadium van het radicaliseringsproces. We beschikken over een fijnmazig netwerk van sleutelpersonen en onderhouden continu contact met allerlei groepen in de stad. Als er spanning dreigt, zijn deze netwerken cruciaal om de-escalierend op te kunnen treden. We blijven nadrukkelijk inzetten op vroegsignalering van radicalisering, bijvoorbeeld door het herkennen van zorgen van ouders of docenten over verandering in het gedrag van een jongere. Juist dáár is vanuit de gemeente veel winst te behalen en is vroegtijdig ingrijpen van groot belang.

Vanuit professionals en het maatschappelijke netwerk zien we dat het aantal informatievragen en trainingsverzoeken toeneemt. Daarom bieden we extra trainingen en bewustwordingsbijeenkomsten aan voor professionals, maatschappelijke organisaties en sleutelpersonen. We trainen sleutelpersonen uit de moslimgemeenschappen en professionals zoals medewerkers van het jongerenloket, jongerenwerkers, onderwijsinstellingen, wijkteams, de kenniscentra diversiteit, discriminatie en emancipatie en medewerkers in de gebieden. Ook zetten we extra in op de begeleiding van personen die (dreigen te) radicaliseren. Dit doen we door een intensieve en outreachende aanpak vanuit de gemeente en door gebruik te maken van sleutelpersonen. De mensen die we hiervoor inzetten hebben toegang tot de Islamitische gemeenschap en beschikken over natuurlijk gezag en persoonlijkheid. Het voorkomen van radicalisering is niet alleen een veiligheidsvraagstuk. Daarom komt er een meerjarige preventieve aanpak radicalisering waarbij we maatschappelijke organisaties die actief zijn op dit thema en vertegenwoordigers uit de moslimgemeenschap betrekken. Tevens maken we nadrukkelijk gebruik van de recente ervaring die bij andere gemeenten en de NCTV aanwezig is. Ook versterken we de samenwerking met regiogemeenten en het veiligheidshuis. Dit onder meer door onze kennis en ervaring te delen met regiogemeenten.

Op hoofdlijnen bestaat onze geïntensiveerde aanpak uit de volgende elementen:

1. Preventie van radicalisering

- Er komt een meerjarige preventieve aanpak radicalisering met initiatieven vanuit de moslimgemeenschap. Deze aanpak is gericht op risicjongeren en hun omgeving en het stimuleren van een maatschappelijke dialoog door het faciliteren van bijeenkomsten en andere initiatieven.
- Betrekken van het onderwijs bij het signaleren en bespreekbaar maken van radicalisering onder meer vanuit het project veilig op school, de zorgadviesteams en het schoolmaatschappelijk werk;
- Aandacht voor jongeren die kwetsbaar zijn voor radicalisering binnen de aanpak van jeugdoverlast en jeugdwerkloosheid;
- Intensiveren contact met moskeebestuurders en sleutelpersonen over radicalisering, opvoeding, discriminatie, sociale spanningen en dilemma's rond identiteitsvorming;

- Ontwikkelen van expertise in de wijknetwerken en wijkteams over het vroegtijdig herkennen van radicalisering;
- Het voorkomen van voedingsbodems voor radicalisering wordt onderdeel van de nieuwe integratienota.

2. Training en signalering

- Vergroten van het urgentiebesef onder professionals binnen het concern;
- Het (opnieuw) trainen van professionals binnen –en buiten de gemeente;
- Vroegsignalering van radicalisering in de zorg en het onderwijs;
- Uitbreiden (en trainen) van het netwerk van sleutelpersonen;
- Vergroten zichtbaarheid van het Meld- en Adviespunt Radicalisering onder professionals en sleutelpersonen.

3. Intensiveren persoonsgerichte aanpak

- Intensieve begeleiding en coaching van personen en groepen die (dreigen te) radicaliseren. Zowel vanuit de gemeente als door sleutelpersonen;
- Vroegtijdig perspectief bieden op onderwijs en werk bij jongeren die (dreigen te) radicaliseren;
- Extra interventiecapaciteit voor complexe casussen radicalisering;
- Toepassen drang en dwang door de inzet van bestuurlijke maatregelen;
- In het geval van vermoedelijke uitreis waarbij een minderjarige betrokken is, worden kindbeschermingsmaatregelen getroffen;
- Aanscherpen protocol voor uitreizigers en terugkeorders. Er worden naast een mogelijke strafrechtelijke aanpak ook extra bestuurlijke maatregelen ingezet. Daarbij worden door het Rijk momenteel de mogelijkheden voor (gedwongen) opvang van terugkeorders onderzocht.

2. Voorkomen maatschappelijke spanningen

Ons college ziet het als een opdracht om bij te dragen aan een maatschappelijk klimaat waarin Rotterdammers samen verantwoordelijkheid nemen. Wij hebben met de dialoogconferentie op 7 oktober in het stadhuis hieraan een bijdrage willen leveren. In Rotterdam staan we in een lange traditie om problemen en onderlinge spanningen te benoemen. Daar waar nodig wil ons college actief Rotterdammers in staat stellen om hierin hun verantwoordelijkheid op te pakken. Kenniscentra, het Platform Levensbeschouwing en Religieuze Organisaties, SPIOR, het Convent der Kerken en vele andere instellingen organisaties hebben hierin een belangrijke rol om hun achterban te betrekken. Wij zien dat er nu veel waardevolle initiatieven ontstaan vanuit de Rotterdamse samenleving die de komende periode een vervolg krijgen. Zeker in deze tijd van internationale spanningen en onrust moeten we voorkomen dat conflicten elders overslaan naar Rotterdam. Ons college wil daarom polarisatie en angst of onvrede vroegtijdig signaleren, hier samen betekenis aan geven en de gevoelens die dit op kan roepen serieus nemen. Daarom zetten we in op:

- ***Het creëren van een klimaat waarin Rotterdammers zich uit durven te spreken.***
Het college steunt en faciliteert initiatieven die bijdragen aan het mobiliseren van een tegengeluid en op een respectvolle manier bijdragen aan het debat over de huidige internationale ontwikkelingen. Alle Rotterdammers die zich uitspreken tegen bijvoorbeeld radicalisering, anti-semitisme, moslim- en homohaat verdienen onze bescherming en steun. Ook wordt in overleg met anti-discriminatiebureau Radar en de politie ingezet op het verhogen van de meldingsbereidheid van discriminatie, belediging of geweld.
- ***Spanningen en onrust tijdig signaleren door goed functionerende netwerken.***
Binnen het Rotterdamse veiligheidsbeleid is er nu al volop aandacht voor signalen uit de stad en onderhouden we een netwerk met sleutelpersonen en maatschappelijke organisaties. Onder regie van Directie Veiligheid investeren we extra in het voorkomen van maatschappelijke spanningen. Bestaande netwerken in gebieden, jongerenwerkers en maatschappelijke organisaties worden nog meer betrokken bij het signaleren en tegengaan hiervan. Bij mogelijke onrust wordt een "quick-scan" uitgevoerd onder onze

netwerken in de stad. Deze netwerken hebben ook een belangrijke functie om de-escalierend op te kunnen treden.

- **Het erkennen en herkennen van de oorzaken van angst en onvrede in de samenleving.** We gaan actief op zoek naar de oorzaken van radicalisering, angst en het gevoel van uitsluiting en vervreemding onder sommige Rotterdammers. Begrijpen we de verontwaardiging? Wat kunnen we daar tegenover zetten?

Tijdens en in aanloop naar de dialoogconferentie op 7 oktober zijn waardevolle initiatieven ontstaan die een bijdrage kunnen leveren aan de vrede in de stad. Zonder hierbij volledig te zijn willen we een aantal van deze initiatieven in het bijzonder noemen. Deze en andere waardevolle initiatieven gaan we indien nodig faciliteren en verdienen onze steun:

- 010 = 1: op 30 oktober organiseerden onder meer Platform Levensbeschouwing en Religieuze Organisaties, SPIOR en het Convent der Kerken een tocht die liet zien dat we allemaal Rotterdammers zijn, waar onze wieg ook stond, wat we ook geloven of hoe we ook van elkaar verschillen.
- Initiatieven om Rotterdammers te laten kennismaken met religies en culturen. Zoals het initiatief "Veelkleurige Religies Rotterdam" waarbij vrijwilligers nu al honderden leerlingen van scholen jaarlijks laten kennismaken met Rotterdamse moskeeën en gebedshuizen.
- Bijeenkomsten waarbij respect en ontmoeting centraal staan, zoals de dag van de dialoog.

Op dit moment ontwikkelen we een meerjarig programma waarin de in deze brief beschreven aanpak wordt uitgewerkt. Het voorkomen van radicalisering en maatschappelijke spanningen blijft de komende periode hoog op de agenda staan. Een Rotterdam met respect voor elkaars opvattingen en verschillen zonder ruimte voor extremisme en haat. Dit vraagt een inspanning van ons allen.

De secretaris,

5.1.2.e

Burgemeester en Wethouders van Rotterdam,

De burgemeester,

5.1.2.e

5.1.2.e

Richtlijnen Communicatie

bij radicalisering en extremisme
in Midden-Nederland

Colofon:

Opgesteld met medewerking van:

- 5.1.2.e [redacted] gemeente Hilversum
- 5.1.2.e [redacted] gemeente Amersfoort
- 5.1.2.e [redacted] gemeente Huizen
- 5.1.2.e [redacted] politie Midden-Nederland
- 5.1.2.e [redacted] politie Midden-Nederland
- 5.1.2.e [redacted] Openbaar Ministerie
- 5.1.2.e [redacted] Openbaar Ministerie
- 5.1.2.e [redacted] bureau Regionale Veiligheidsstrategie
- 5.1.2.e [redacted] bureau Regionale Veiligheidsstrategie

Vastgesteld in het Adviescollege Veiligheid Midden-Nederland op 26 maart 2015.

Inhoudsopgave

1.1.	Inleiding	4
1.2	Doel van deze richtlijnen	5
2.1.	Communicatie tijdens fases 'preventie, voegsignalering en voorkomen'	5
2.1.1.	Regie bij de lokale driehoek	5
2.1.2.	Algemene aandachtspunten	5
2.1.3	Kernboodschappen	6
3.1	Aandachtspunten voor communicatie gedurende 'fase aanslagen het eerste uur'	7
3.1.1	Burgemeester in rol burgervader	7
3.1.2.	Algemene aandachtspunten	8
4.	Verantwoordelijkheden afzonderlijke partners	9
5.	Collegiale bijstand	10

Handvatten voor lokale communicatie in geval van radicalisering en extremisme.

1.1 Inleiding

Radicalisering is zorgelijk, zeker als dit uitmondt in jongeren en volwassenen (soms met (kleine) kinderen) die uitreizen en deel willen nemen aan een gewelddadige strijd. Zij gaan weg als relatieve ‘amateurs’ maar kunnen terugkeren als ‘professionals’. Ondanks het geringe aantal van uitreizigers en terugkeerders in MN vormen zij vanwege hun verheerlijking, rechtvaardiging en nastreving van terroristisch geweld een dreiging voor de veiligheid in Midden-Nederland. Daarom willen we voorkomen dat onze inwoners deelnemen aan een gewelddadige strijd. Alle inzet is er op gericht om aanslagen in Nederland te voorkomen.

Recente casussen hebben ons geleerd dat het goed is om goede afspraken vast te leggen over de aanpak van communicatie, de inhoud daarvan en de verantwoordelijkheden.

Grofweg kan gesteld worden dat we in de communicatie rond radicalisering onderscheid kunnen maken in drie fasen:

1. fase preventie, voegsignalering en voorkomen: aandachtspunten voor lokale communicatie binnen het kader van de lokale aanpak. Het gaat voornamelijk om de periode voorafgaand aan en volgend op een evt. (terroristische) aanslag: Dus

- het voorkomen en signaleren van polarisatie en radicalisering (preventie)
- het signaleren en voorkomen van radicaal gedrag (voegsignalering)
- het signaleren en voorkomen van (potentiële) uitreizigers (signaleren en interveniëren)
- het bieden van hulp en ondersteuning aan achterblijvers (hulpverlening)
- de opvang van terugkeerders

2. fase aanslag: de periode van een ramp of terroristische aanslag, hoe te handelen in het eerste uur;

3. fase nazorg: de periode na een aanslag.

Deze richtlijnen voor communicatie bieden handvatten voor lokale communicatie gedurende de periodes “preventie, voegsignalering, voorkomen en nazorg”. Onmiddellijk na een ramp of aanslag kunnen gemeenten en hun veiligheidspartners terugvallen op de draaiboeken crisiscommunicatie.

De ervaring leert dat na een aanslag of ramp het gemiddeld tussen de één en anderhalf uur duurt, voordat de bestuurlijke en gecoördineerde (crisisstructuur) opschaling in positie is. De druk op de lokale communicatie door gemeente, hulpdiensten en politie tijdens dit “**golden hour**” zal daarom groot zijn. Communicatie in de eerste uren heeft een bepalende invloed op de beeldvorming en optreden van autoriteiten. En daarmee ook op het vertrouwen van de burger in de (lokale) overheid. Daarom is het van groot belang om in het eerste uur de (regie op) de communicatie adequaat ter hand te nemen. In hoofdstuk drie zijn daarom ook enkele handvatten opgenomen voor communicatie tijdens het golden hour.

Belangrijk te vermelden is dat deze richtlijnen een aanvulling vormen op de al bestaande handreiking voorkomen (dreigende) maatschappelijke onrust. In die handreiking staat beschreven welke stappen gezet kunnen worden om maatschappelijke onrust als gevolg van radicalisering en polarisatie te voorkomen. De handreiking is te vinden in de apothekerskast op www.rvsmiddennederland.nl.

1.2 Doel van deze richtlijnen

- Handvatten om bij communicatie over radicalisering, (potentiële) uitreizigers en terugkeerders als één overheid (gemeente, OM en politie) stabiliteit en eenduidigheid uit te stralen. Zowel voor wat betreft de inhoud van de communicatie, als voor wat betreft het proces om te komen tot een afgestemde inhoud;
- handvatten t.b.v. de lokale woordvoering gedurende de fases waarin (nog) geen sprake is van een daadwerkelijke aanslag. Ná een ramp of aanslag kunnen lokale overheden terugvallen op hun draaiboeken crisiscommunicatie. Niettemin zijn er wel enkele uitgangspunten en tips opgenomen ter voorbereiding op de lokale woordvoering in geval van een aanslag;
- een 'gezamenlijke' woordvoeringslijn die tot stand is gekomen op basis van hetgeen thans beschikbaar is op communicatiegebied binnen het thema radicalisering en extremisme;
- helderheid over verantwoordelijkheden t.a.v. besluitvorming over de aanpak en communicatie;
- ruimte voor aanpassing op basis van de laatste en relevante inzichten; het is een levend document.

2.1 Communicatie tijdens fases 'preventie, voegsignalering en voorkomen'

2.1.1. Regie bij de lokale Driehoek

De lokale driehoek

- is het gremium waar als gevolg van wederzijdse advisering besluiten ten aanzien van de aanpak én communicatie worden genomen;
- hierdoor wordt een zorgvuldige afweging van de verschillende belangen (zoals voorlichting aan burgers vs. opsporings- of onderzoeksbelangen in lopende strafzaken) bevorderd, en een eenduidige en effectieve communicatie mogelijk;
- indien de problematiek hierom vraagt, kan de lokale driehoek worden uitgebreid naar een driehoek-plus. Uitbreiding kan dan bijvoorbeeld plaatsvinden met een Directeur Publieke Gezondheid van de GGD, een lid van een schoolbestuur, de Raad vd Kinderbescherming of een vertegenwoordiger van de NCTV etc.

2.1.2. Algemene aandachtspunten

- De term Jihadisme bijv. wordt niet in alle (Moslim)kringen geassocieerd met gewelddadig extremisme en terrorisme. In dit dossier willen we niet stigmatiseren. Daarom gebruiken we in dit dossier een neutralere benaming: '**Radicalisering en extremisme**'. Problematiek (uitreizigers en terugkeerders) en aanpak (voorkomen, signaleren, duiden, interveniëren, versterken, monitoren, hulpverlening en adviseren) blijven hetzelfde.
- **Voorkom stigma's, stereotypen en generalisaties.** Wees terughoudend met het expliciet communiceren van niet relevante groepskenmerken zoals etniciteit, religie en sociale klasse. Ook stigma's en stereotypen kunnen onbedoeld bijdragen aan het benadrukken van verschillen tussen groepen, polarisatie en vervreemding. Waak ervoor dat de handelingen van individuen niet worden verbreed naar de hele gemeenschap.
- **"Maak deel uit van de netwerksamenleving en communiceer niet in 'boodschappen'** maar maak deel uit van de conversatie (dialogoog aangaan). Met deze notie verbinden we de ontwikkelingen op communicatief vlak (het ontstaan van lokale, informele netwerken in de samenleving en op internet) met het belang dat mensen hechten aan hun eigen buurt en wijk alsook de kracht van pers en lokale opinion leaders. Buurtregisseurs, wijkagenten, welzijnswerkers: zij moeten er voor zorgen dat de buurtbewoners hen als logische en direct benaderbare aanspreekpunten gaan zien. Als dat zo is, ontstaat er ook ruimte om eigen boodschappen in dit netwerk te verspreiden. En ontstaat er bovendien 'samen' betekenis en duiding.

- **Klein voor de schermen, groot achter de schermen.** Hoe meer media-aandacht, hoe groter 'het probleem' gepercipieerd kan worden. De communicatieaanpak is sterk casusafhankelijk en volgt bovendien op de (maatschappelijke) informatiebehoefte. Bij voorkeur is de aanpak gericht op direct betrokkenen bij de situatie (zoals in de sociale omgeving). Brede, proactieve communicatie kan immers ook onrust creëren of versterken. Media-aandacht kan ook bijdragen aan het creëren van openheid over wat we wel en wat we niet weten.
- **Transparant in de dialoog.** In de gemeentelijke rol om maatschappelijke partners te betrekken bij een lokale probleemanalyse, past algemene en open communicatie. Het voeren van een gesprek over het fenomeen past immers bij de brede aandacht die er is voor Radicalisering en extremisme. Door het onderwerp open te benoemen, verdwijnt een deel van het taboe.
- **Wees terughoudend in geval van persvragen:** i.v.m. privacy en onrust, doe geen uitspraken over concrete gevallen en/of aantallen;
- **Verdeel rollen:** Bij individuele situaties van (mogelijke) uitreizigers, is afstemming over de (actieve) communicatie met de partnerorganisaties van groot belang: verdeel rollen en 'eigenaarschap';
- **Handige tip:** Wat kan helpen in het formuleren van een heldere boodschap is onderscheid maken naar de drie doelen van crisiscommunicatie (hoewel dit onderwerp geen crisis in de zin van crisisbeheersing betreft):
 - informatievoorziening: welke informatie kunnen we geven over (vermoedens van) radicalisering in onze gemeente?
 - handelingsperspectief: waar kunnen mensen terecht met signalen of zorgen? waar vragen we mensen op te letten?
 - betekenisgeving: wat vinden we in onze samenleving van dit fenomeen? hoe moeten we dit duiden?
- **Leefstijlgericht communiceren:** Het is verstandig om de handreiking leefstijlgericht communiceren en de daarbij behorende leefstijldata te betrekken bij lokale communicatie en/of bijv. bij dialoogbijeenkomsten. Met deze informatie kunnen boodschap en middelen nog beter worden afgestemd op de belevingswereld van waaruit mensen denken en handelen.

2.1.3. Kernboodschappen

Aan de hand van onderstaande kernboodschappen kunnen gemeenten de lokale woordvoering vormgeven, aangepast naar de eigen specifieke lokale situatie.

- Wij willen werk maken van behoud en versterking van een veilige, tolerante samenleving waarin verschillen onze samenleving verrijken en niet verscheuren;
- (indien van toepassing) Wij ontwikkelen in onze gemeente een integrale preventieve aanpak voor het tegengaan van polarisatie en het voorkomen dat personen radicaliseren. Doel is radicalisering en extremisme zo gericht mogelijk aan te pakken. Door gericht op zoek te gaan naar personen die zich in de invloedssfeer van extremisten bevinden, en met inzet op die wijken en die scholen waar het risico op radicalisering het grootst is;
- Ons College van B&W staat pal voor de democratische rechtstaat en de manier van samenleven die we met elkaar hebben opgebouwd. Wij willen werk maken van behoud en versterking van een veilige, tolerante samenleving waarin verschillen de samenleving verrijken en niet verscheuren.
- In onze gemeente/samenleving is ruimte voor scherpe discussies en kritiek. Niet voor haat zaaien en geweld;

- Na de aanslagen in Parijs heeft de Nederlandse samenleving, verschillende burgemeesters en het kabinet een eensgezind en duidelijk signaal gegeven: handen af van onze vrijheid. We gaan door met onze manier van leven;
- De overheid zet alles op alles om terroristische aanslagen te voorkomen. We zijn waakzaam en alert, in gemeenten, bij de politie en de veiligheidsdiensten. 24 uur per dag, met zichtbare en onzichtbare maatregelen, met alle middelen die de rechtsstaat ons biedt;
- Ook halen we alles uit te kast om te voorkomen dat jongeren radicaliseren;
- Dit is een zaak voor professionals, enerzijds de inlichtingen – en veiligheidsdiensten en de politie, en anderzijds, op lokaal niveau, de welzijnswerkers, leerplichtambtenaren, leraren en bestuurders, ook van moskeeën en islamitische verenigingen, die werken en te maken hebben met de groep (jonge) mensen waar het hier om gaat.
- Wij als gemeente, samen met de veiligheidsdiensten en politie, doen alles wat wij redelijkerwijs kunnen, maar een garantie dat je gewelddadige jihadgang of een aanslag kunt voorkomen, is helaas niet te geven;
- We willen niet dat hier radicaliserende personen daar professioneel terrorist leren worden. Daarom proberen we hen waar mogelijk tegen te houden of de uitreis te verstoren.

3.1 Aandachtspunten voor communicatie gedurende ‘fase aanslag’

Na een ramp of aanslag kunnen lokale overheden terugvallen op hun draaiboeken crisiscommunicatie. De reële mogelijkheid bestaat immers dat afhankelijk van de gebeurtenis en de duiding ervan, direct wordt opgeschaald naar Grip 3 of hoger. De maatschappelijke onrust zal groter zijn dan bij een reguliere ramp. Ook komt bij een terroristische aanslag de strafrechtelijke kant prominent naar voren. Kort na een terroristische aanslag zullen de minister van Veiligheid en Justitie en de minister-president een verklaring afleggen.

Het voert te ver om hier de aansturings- en afstemmingsprocessen te schetsen indien een ‘grip opschaling’ plaatsvindt. Daar zijn immers de draaiboeken voor crisiscommunicatie bedoeld. Het is echter wel goed om notie te nemen van onderstaande aandachtspunten.

Tijdens het **eerste uur**, zo leert de ervaring ons, duurt het gemiddeld tussen de één en anderhalf uur, voordat de bestuurlijke en gecoördineerde (crisisstructuur) opschaling in positie is. De druk op de lokale communicatie door gemeente, hulpdiensten en politie zal daarom groot zijn: mensen weten niet wat er aan de hand is, weten niet wat ze moeten doen en er ontstaan allerlei geruchten over oorzaak, aard en omvang van het incident. Communicatie in de eerste uren heeft een bepalende invloed op de beeldvorming en optreden van autoriteiten. En daarmee ook op het vertrouwen van de burger in de (lokale) overheid. Daarom is het van groot belang om in het eerste uur de (regie op) de communicatie adequaat ter hand te nemen.

3.1.1. Burgemeester in rol als ‘burgervader’ handvatten voor lokale communicatie gedurende de fase ‘aanslag’

De burgemeester in zijn rol als **burgervader** zal zijn **medeleven** willen uitspreken met de slachtoffers, hun familie en vrienden. Daarnaast zal hij woorden van **steun** willen richten tot de hulpverleners. Daarbij zijn de volgende elementen van belang:

- Informatie over wat wordt gedaan om de gevolgen van de aanslag te bestrijden;
- Informatie over de voortgang van het opsporingsonderzoek naar de daders (communicatie en woordvoering door Openbaar Ministerie);
- Advies aan burgers over wat zij moeten en kunnen doen - Afwijzen van geweld als middel om doel te bereiken en benadrukken van het belang van vreedzaam samenleven;

- Oproep om het normale leven zo snel mogelijk weer op te pakken Lokale overheden kunnen via het NCC contact opnemen met de dienstdoende piket-communicatieadviseur, voor advies en ondersteuning bij publieks- en verwanteninformatie na een terroristische aanslag;
- Publieksinformatie: alle Nederlandse gemeenten, provincies, waterschappen en ministeries kunnen bij een aanslag of crisissituatie www.crisis.nl en het publieksinformatienummer 0800-1351 inzetten;
- Verwanteninformatie: het geven van informatie aan verwanten is een lokale verantwoordelijkheid. Verwanteninformatie wordt in nauw overleg met de medische tak gegeven. De gemeente richt een verwantentelefoon in, waarbij gebruik kan worden gemaakt van de infrastructuur van het publieksinformatienummer 0800-1351 en de Slachtofferinformatiesystematiek (SiS). Het belangrijkste doel van dit systeem is om de verwanten zo snel mogelijk te informeren over de situatie van hun naaste.

3.1.2. Algemene aandachtspunten

- **Zorg voor eenheid in communicatie en woordvoering.** Woordvoerders op lokaal en nationaal niveau moeten met elkaar afstemmen wanneer informatie naar buiten wordt gebracht, wat de inhoud van de boodschap is en wat de 'tone of voice' is. De regie op communicatie op nationaal niveau ligt bij het NKC, dat zich op zo'n moment binnen het NCC/NCTV bevindt. Lokale woordvoerders kunnen ten behoeve van de afstemming contact opnemen met het NKC via bekende of piketvoorlichters van VenJ, of via het NCC, 070 751 51 51. Ook kunnen zo snel mogelijk communicatieliansons tussen rijk en gemeente worden uitgewisseld;
- **Bij de communicatie en woordvoering staat de eigen bestuurlijke verantwoordelijkheid centraal.** Dit houdt onder meer in dat niet over de werkzaamheden van andere bestuurslagen en private partners wordt gesproken en waar nodig naar elkaar wordt doorverwezen;
- **Breng z.s.m. of in ieder geval binnen één uur een eerste verklaring uit.** De eerste verklaringen na de aanslag zijn bepalend voor de beeldvorming in de samenleving. Daarna is bijsturen heel moeilijk. Zorg er daarom voor dat deze verklaring ook online en via sociale media terug te vinden is.
- **Blijf bij de feiten en biedt duidelijkheid over het vervolg/ proces.** Vermijd grote woorden als 'vijand' en 'oorlog'. Spreek bijvoorbeeld over een 'verschrikkelijk incident' of 'verschrikkelijke gebeurtenis' zolang niet helder is of er sprake is van een terroristische aanslag. Zolang niet zeker is of de daders religieuze of etnische motieven hebben, is het verstandig om verwijzingen naar religies en etniciteit te vermijden. Vertel ook wat zichtbaar is en wat iedereen kan zien.
- **Bied duidelijkheid over het vervolg.** Geef aan wanneer het volgende persmoment plaatsvindt. Als op een vraag nog geen antwoord beschikbaar is, geef dan aan dat het antwoord er nog niet is, wanneer het antwoord wel komt en wanneer de media dit krijgen. Wanneer kort na het incident (nog) weinig tot geen aanvullende gegevens over het incident bekend zijn, is het verstandig alleen een verklaring af te leggen en de mogelijkheid tot het stellen van persvragen tot een nader moment uit te stellen.
- **Zorg voor continue informatievoorziening** richting de media, zowel inhoudelijk als procesmatig. Maar zorg ook voor goede omgevingsanalyses, zodat de weerslag van de communicatie en informatievoorziening meteen duidelijk wordt.
- **Maak gebruik van de buitenlandse pers.** Schakel zo nodig tolken in. Diverse incidenten hebben laten zien dat redelijke beheersing van het Engels onvoldoende is om tijdens crises goede communicatie en woordvoering te verrichten. Het is van belang om richting buitenlandse en binnenlandse pers een consistente informatievoorziening te betrachten, om afwijkende - en mogelijk verwarrende - berichtgeving te voorkomen.

Bron: Handreiking aanpak van radicalisering en terrorismebestrijding op lokaal niveau, NCTV.

4. *Verantwoordelijkheden afzonderlijke partners*

Gemeente (regisseur lokale aanpak, facilitator, bemiddelaar)

- De burgemeester is verantwoordelijk voor de openbare orde- en veiligheid.
- De gemeente treedt –op het grensvlak tussen preventie en repressie- op als regisseur. Zij voert de regie op de inspanningen van partijen als de politie, jeugdinstanties en buurtorganisaties.
- De gemeente kan daarnaast in de rol van facilitator en bemiddelaar optreden. De burgemeester kan de rol van burgervader, opererend boven d. e partijen, vervullen.
- De gemeente heeft een taak in het voorkomen, signaleren en tegengaan van radicalisering.

Politie (handhaving, signalering, advisering)

- De politie vervult haar rol als handhaver van de openbare orde en veiligheid.
- De politie heeft een taak in het signaleren van ontwikkelingen die duiden op polarisatie en radicalisering en adviseert over de aanpak.
- Opsporen en aanhouden van verdachten contra terrorisme.
- Bewaken en beveiligen.
- Intelligence: informatie verzamelen en duiden.
- Intervenieren specialistische eenheden.

Openbaar Ministerie (opsporing en vervolging)

- De Officier van Justitie is verantwoordelijk voor de opsporing en vervolging van strafbare feiten.
- Het OM is tijdens en na het opsporingsonderzoek verantwoordelijk voor de communicatie over het totale opsporingsproces aan de media. Het OM informeert idealiter bij verwachte onrust het openbare bestuur en de politie.

Nationaal coördinator terrorisme en veiligheid (NCTV) Kennis en kunde

- Adviseert over en stimuleert preventie
- Helpt bij het versterken van signaleren, duiden en melden (ontwikkelen, aanbieden van trainingen en voorlichting)
- Adviseert over het vormgeven van (multidisciplinaire) ‘bestuurlijke’ interventies (van casuïstiekoverleg tot sanctieregeling)
- Smeerolie: netwerk en kennismakelaar (koppelen ketenpartners en externe specialisten aan formele structuren).
- Heeft ondersteunende woordvoeringslijn tbv lokaal bestuur op het moment dat casuïstiek opspeelt

Raad voor de Kinderbescherming (Welzijn van het kind)

- Kinderbeschermingsmaatregelen indien het welzijn van het kind in gevaar komt.

Algemene Inlichtingen- en Veiligheidsdienst (AIVD)

- Signaleert, adviseert en deelt gericht informatie met samenwerkingspartners zodat deze de dreigingen en risico's kunnen reduceren.

Het Nationaal Kernteam Crisiscommunicatie (NKC)

Knooppunt van informatie vanuit de rijksoverheid op het gebied van pers- en publieksvoorlichting.

- Het NKC kan worden opgeschaald bij incidenten waarbij het gezag (nog) decentraal ligt, maar die mogelijk uitstraling op nationaal niveau hebben en/of meerdere departementen raken.
- Het NKC bepaalt de eerste communicatie- en voorlichtingsstrategie voor het nationale niveau en stelt daarmee de bewindspersoon/rijksoverheid in staat om invulling te geven aan de rol van betekenisgeving richting de samenleving.
- Daarnaast formuleert het NKC communicatiekaders, (kern) boodschappen en middelen voor nationale bevoegdheden, en stemt deze af met het lokaal gezag of de veiligheidsregio.
- Het NKC is aanspreekpunt voor nationale, regionale of lokale partners

5. Collegiale bijstand

In geval van een lokale crisis wordt de druk op de lokale communicatiecapaciteit erg groot. Daarom kan het handig zijn om met buurgemeenten afspraken te maken over collegiale bijstand in geval van een lokale crisis. De collega's in onderstaand overzicht zijn tijdens een crisis bereikbaar en beschikbaar voor advies, hulp en/of ondersteuning.

Beschikbaar voor collegiale bijstand

Naam	Functie/Rol	Organisatie	Telefoonnummer	E-mail
5.1.2.e	5.1.2.e	Openbaar Ministerie MN	5.1.2.e	5.1.2.e @om.nl
5.1.2.e	5.1.2.e	Landelijk Parket OM	5.1.2.e	5.1.2.e @om.nl
5.1.2.e	5.1.2.e	Politie MN	5.1.2.e	5.1.2.e @politie.nl
5.1.2.e	5.1.2.e	Amersfoort	5.1.2.e	5.1.2.e @amersfoort.nl
5.1.2.e	5.1.2.e			
5.1.2.e	5.1.2.e	Hilversum	5.1.2.e	5.1.2.e @hilversum.nl
5.1.2.e	5.1.2.e			
5.1.2.e	5.1.2.e	Huizen	5.1.2.e	5.1.2.e @huizen.nl
5.1.2.e	5.1.2.e			
5.1.2.e	5.1.2.e	NCTV	5.1.2.e	5.1.2.e @minvenj.nl

Art. 41 Vragen over lesorganisaties in Hilversum met sterk salafistische invloeden

10 september j.l. verscheen in NRC in samenwerking met Nieuwsuur het onderzoeksartikel 'In de koranschool leren kinderen dat Nederland niet hun land is'.

Dit onderzoek (een tweeluik) richt zich op het geloofsonderwijs in het islamitische basisonderwijs. Het artikel van 10 september j.l. concentreert zich op lesorganisaties in Nederland met sterk salafistische invloeden. Te lezen is dat salafisten steeds meer greep krijgen op het islamitisch onderwijs in Nederland.

Uit het onderzoek is o.a. gebleken dat kinderen op salafistische moskeescholen te horen krijgen dat mensen met een ander geloof of levensovertuiging de doodstraf verdienen. Ook leren ze zich af te keren van de Nederlandse samenleving.

Uit het onderzoek blijkt ook, dat er in Hilversum drie van deze koranscholen met sterk salafistische invloeden actief zijn. Dit is een onevenredig aantal, wanneer wij dit vergelijken met de aanwezigheid van dergelijke lesorganisaties in de overige steden in Nederland.

Voor het CDA is de vrijheid van godsdienst een groot goed. De vrijheid van godsdienst ligt ingebed in de rechtstaat die ons aller vrijheid beschermt, religieus en niet-religieus en zorgt dat we in een vrije samenleving kunnen wonen. Wij trekken echter de grens bij het verwerpen van onze rechtsstaat en onze democratie.

Het CDA heeft daarom de volgende vragen aan het college:

- 1. Heeft het college kennis genomen van het onderzoek van NRC en Nieuwsuur inzake salafistische lesorganisaties?**
Het college heeft kennis genomen van het onderzoek van Nieuwsuur en NRC en de artikelen hierover in NRC en de uitzendingen hierover in Nieuwsuur.
 - 2. Was het college bekend met de aanwezigheid van drie van dergelijke 'scholen' in de gemeente Hilversum?**
Nee, daar was/is het college niet van op de hoogte.
 - 3. Is er een verklaring waarom er in Hilversum een naar verhouding groot aantal van deze 'scholen' aanwezig is?**
Daar heeft het college geen verklaring voor.
 - 4. Deelt het college onze mening dat het een zorgelijke ontwikkeling is als er in Hilversum aan kinderen wordt geleerd zich af te keren van onze samenleving en onze inwoners en dat dit een voedingsbodem kan zijn van extremisme?**
Het college ziet dit niet alleen als een zorgelijke maar ook al een buitengewoon onwenselijke ontwikkeling.
 - 5. Welk beleid voert de gemeente Hilversum om alle burgers betrokken te houden bij onze samenleving?**
In al het beleid dat binnen het sociaal domein ontwikkeld en uitgevoerd wordt, is de missie uit de Kadernota Sociaal Domein 2017-2021 een leidend principe. *'We willen dat iedere inwoner naar vermogen kan meedoen en kan bijdragen aan onze samenleving. Elke inwoner van Hilversum hoort erbij en doet er toe. Van ons mag worden verwacht dat wij als gemeente bijdragen aan het creëren van een gezonde, sterke en sociale samenleving.'*
-

6. Is er naar aanleiding van het onderzoek van NRC en Nieuwsuur reden voor het college om extra maatregelen te nemen?

De gemeente Hilversum volgt het normatief kader van het Rijk. Daarin worden drie sporen toegepast wanneer het gaat om problematisch gedrag:

- Interactie en dialoog
- Aanspreken en confronteren
- Verstoren en handhaven

Tijdens deze gesprekken komt soms ook het onderwerp problematisch gedrag aan de orde. Spoor 2 en 3 kunnen worden ingezet als daar de aanleiding toe is. Indien er signalen bestaan van problematisch gedrag dan ontvangen wij deze graag zodat er kan worden ingeschat welke stappen wij in gezamenlijkheid met de religieuze instellingen kunnen zetten.

Hieronder treft u de antwoorden aan op persvragen die de gemeente over dit onderwerp heeft ontvangen.

-Hoeveel Salafistische Islamscholen hebben wij in Hilversum?

0, niet bij ons bekend.

-Hebben wij contact met deze scholen c.q kinderonderwijsinstellingen?

We hebben uiteraard contact met alle scholen, maar we weten niet of er specifiek salafistisch onderwijs wordt gegeven.

-Hoe is het nieuws van NRC/Nieuwsuur bij ons binnengekomen?

We hebben het item uiteraard ook gezien en het artikel gelezen. Het is uitermate schokkend wat er in het item wordt belicht. Het is absoluut verwerpelijk dat kinderen op een dergelijke manier worden geïndoctrineerd. Het is een verwerping van de rechtstaat.

We moeten ons realiseren dat het om een bepaalde groep gaat die niet representatief is voor alle moslims in onze samenleving. Desondanks zien wij dit ook als een serieus probleem waarbij wij allemaal een taak hebben. Maar nu is er in eerste instantie voor het rijk een taak weggelegd om richtlijnen op te stellen en wetswijzigingen door te voeren om ook daadwerkelijk te kunnen handhaven.

-Is dit probleem dat in het item van Nieuwsuur werd belicht bij ons bekend in Hilversum?

We zijn in contact met onze religieuze gemeenschappen. Waarbij dit ook onderwerp van gesprek is.

-Wat kunnen wij als gemeente doen?

In Hilversum volgen we het normatief kader van het Rijk. Daarin worden drie sporen toegepast wanneer het gaat om problematisch gedrag:

1. Interactie en dialoog.

2. Aanspreken en confronteren.

3. Verstoren en handhaven.

Tijdens deze gesprekken komt soms ook het onderwerp problematisch gedrag aan de orde. Spoor 2 en 3 kunnen worden ingezet als daar de aanleiding toe is. Indien er signalen bestaan van problematisch gedrag dan ontvangen wij deze graag zodat er kan worden ingeschat welke stappen wij in gezamenlijkheid met de religieuze instellingen kunnen zetten.

We zien uw antwoorden met belangstelling tegemoet.

Namens de fractie van het CDA,

5.1.2.e

5.1.2.e

-Hoeveel Salafistische Islamscholen hebben wij in Hilversum?

0, niet bij ons bekend.

-Hebben wij contact met deze scholen c.q kinderonderwijsinstellingen?

We hebben uiteraard contact met alle scholen, maar we weten niet of er specifiek salafistisch onderwijs wordt gegeven.

-Hoe is het nieuws van NRC/Nieuwsuur bij ons binnengekomen?

We hebben het item uiteraard ook gezien. Het is uitermate schokkend wat er in het item wordt belicht. Het is absoluut verwerpelijk dat kinderen op een dergelijke manier worden geïndoctrineerd. Het is een verwerping van de rechtstaat.

We moeten ons realiseren dat het om een bepaalde groep gaat die niet representatief is voor alle moslims in onze samenleving. Desondanks zien wij dit ook als een serieus probleem waarbij wij allemaal een taak hebben. Maar nu is er in eerste instantie voor het rijk een taak weggelegd om richtlijnen op te stellen en wetswijzigingen door te voeren om ook daadwerkelijk te kunnen handhaven.

-Is dit probleem dat in het item van Nieuwsuur werd belicht bij ons bekend in Hilversum?

We zijn in contact met onze religieuze gemeenschappen. Waarbij dit ook onderwerp van gesprek is.

-Wat kunnen wij als gemeente doen?

In Hilversum volgen we het normatief kader van het Rijk. Daarin worden drie sporen toegepast wanneer het gaat om problematisch gedrag:

- 1. Interactie en dialoog.*
- 2. Aanspreken en confronteren.*
- 3. Verstoren en handhaven.*

Tijdens deze gesprekken komt soms ook het onderwerp problematisch gedrag aan de orde. Spoor 2 en 3 kunnen worden ingezet als daar de aanleiding toe is. Indien er signalen bestaan van problematisch gedrag dan ontvangen wij deze graag zodat er kan worden ingeschat welke stappen wij in gezamenlijkheid met de religieuze instellingen kunnen zetten.

-Hoeveel religieus kinderonderwijs met salafistisch gedachtengoed hebben wij in Hilversum?

Weten we niet.

Aan de leden van de gemeenteraad
Cc college
Cc pers

BEZOEKADRES:
RAADHUIS
DUDOKPARK 1
TELEFOONNUMMER 14035
WWW.HILVERSUM.NL

DATUM 8 oktober 2019

ONS KENMERK 580571

BEHANDELD DOOR 5.1.2.e

TELEFOON (035) 5.1.2.e

629...

BIJLAGEN

BETREFT Antwoorden op schriftelijke vragen ex artikel 41
Reglement van Orde vragen over lesorganisaties in
Hilversum met sterk salafistische invloeden

Geachte leden van de raad,

Op 13 september jl. heeft de fractie van het CDA artikel 41 vragen gesteld inzake lesorganisaties in Hilversum met sterk salafistische invloeden.
Hierbij de schriftelijke beantwoording van de vragen.

Vraag 1

1. Heeft het college kennis genomen van het onderzoek van NRC en Nieuwsuur inzake salafistische lesorganisaties?

Antwoord vraag 1

Het college heeft kennis genomen van het onderzoek van Nieuwsuur en NRC en de artikelen hierover in NRC en de uitzendingen hierover in Nieuwsuur.

Vraag 2

2. Was het college bekend met de aanwezigheid van drie van dergelijke 'scholen' in de gemeente Hilversum?

Antwoord vraag 2

Het college weet dat dat er twee islamitische organisaties zijn die zich bezighouden met religieuze vorming van jongeren. Of deze vorming Salafistisch van aard is, weten we op dit moment niet. Het college benadrukt dat het niet om regulier islamitisch basisonderwijs gaat. Hilversum kent één islamitische basisschool (Ayoub) en deze school valt niet onder het bestuur van ISBO.

Vraag 3

3. Is er een verklaring waarom er in Hilversum een naar verhouding groot aantal van deze 'scholen' aanwezig is?

Antwoord vraag 3

Het college heeft geen verklaring waarom er in Hilversum meerdere organisaties zijn, die zich bezig houden met religieuze vorming van jongeren.

Zoals onder vraag 2 beantwoord, gaat het niet om regulier islamitisch basisonderwijs.

Vraag 4

4..Deelt het college onze mening dat het een zorgelijke ontwikkeling is als er in Hilversum aan kinderen wordt geleerd zich af te keren van onze samenleving en onze inwoners en dat dit een voedingsbodem kan zijn van extremisme?

Antwoord vraag 4

Het college ziet dit niet alleen als een zorgelijke maar ook als een buitengewoon onwenselijke ontwikkeling.

Vraag 5

5.Welk beleid voert de gemeente Hilversum om alle burgers betrokken te houden bij onze samenleving?

Antwoord vraag 5

In al het beleid dat binnen het sociaal domein ontwikkeld en uitgevoerd wordt, is de missie uit de Kadernota Sociaal Domein 2017-2021 een leidend principe. Daarnaast stelt de gemeente dat iedere bewoner hoort erbij en doet er toe. Iedere inwoner kan naar vermogen meedoen en kan bijdragen aan onze samenleving, dit wordt ondersteund door onder meer de inclusieagenda, de diversiteitsraad, het buurtenbeleid en het lokaal bondgenotenoverleg. Als gemeente dragen wij bij aan het creëren van een gezonde, sterke en sociale samenleving.'

Vraag 6

6. Is er naar aanleiding van het onderzoek van NRC en Nieuwsuur reden voor het college om extra maatregelen te nemen?

Antwoord vraag 6

De gemeente Hilversum volgt het normatief kader van het Rijk. Daarin worden drie sporen toegepast wanneer het gaat om problematisch gedrag:

- Interactie en dialoog
- Aanspreken en confronteren
- Verstoren en handhaven

Tijdens deze gesprekken komt ook het onderwerp problematisch gedrag aan de orde.

Spoor 2 en 3 worden ingezet als daar de aanleiding toe is. Als er signalen bestaan van problematisch gedrag dan ontvangen wij deze graag zodat er kan worden ingeschat welke stappen wij in integraal verband met de religieuze instellingen moeten zetten.

Als gemeente zijn wij betrokken bij verschillende (religieuze) gemeenschappen en in gesprek.

De burgemeester is daarnaast in zijn rol als portefeuillehouder Openbare orde en veiligheid mede betrokken wanneer het gaat om de aanpak van problematisch gedrag en bij de toepassing van het drie sporenbeleid.

Hoogachtend,

Burgemeester en wethouders van Hilversum,
de gemeentesecretaris,

de burgemeester,

Beantwoording vragen NRC 22-11-2019

1. Het kabinet hanteert ten aanzien van salafisme een 'driesporenaanpak' die gemeenten zouden moeten volgen. De drie sporen zijn: dialoog, confrontatie (bij signalen van 'problematisch gedrag') en verstoren (bij ondermijning van de democratische rechtsstaat). Hoe kijkt de burgemeester Broertjes aan tegen dit beleid?

Het "drie sporen beleid" wordt uiteraard ook door de gemeente Hilversum gevoerd. Daarbij zijn wij wel van mening dat er op dit beleid verbeteringen nodig is. Een burgemeester krijgt signalen, maar geen inhoud. Gemeenten hebben meer handelingskader en handelingsperspectief nodig. Gemeente Hilversum is lokaal en landelijk betrokken bij de doorontwikkeling van deze methodiek.

2. Heeft hij de laatste twee sporen 'confrontatie' en 'verstoren' ooit in de praktijk gebracht in Hilversum? Zo ja, wanneer? Zo nee, waarom niet?

Ja, dit is door de regionale regisseur meerdere keren toegepast. Bijvoorbeeld door een gesprek te voeren met een werkgever of met een bestuur van een organisatie. In zo'n gesprek wordt er druk gezet op de relatie en samenwerking met de gemeente en desbetreffende organisatie/bedrijf.

3. Is de burgemeester bekend met lezingen van de Hilversumse ^{5.1.2.e} ^{5.1.2.e} te bekijken op Youtube, waarin hij onder meer afkeer van homoseksuelen, ongelovigen en de democratie bepleit?

Nee, de burgemeester heeft het betreffende filmpje niet gezien. De inhoud is bekend en onderwerp van gesprek met politie en het OM. Tot op heden is niet gebleken dat hier strafrechtelijk tegen kon worden opgetreden.

4. Ziet de burgemeester dergelijke uitlatingen als ondermijning van de democratische rechtsstaat of om een andere reden problematisch?

Op basis van uw eerdere vraag waarin u aangeeft dat met afkeer wordt gesproken over afkeer van homoseksuelen, ongelovigen en democratie stelt de burgemeester het volgende: In Nederland hebben we de vrijheid om het met elkaar oneens te zijn, dat past bij onze democratische leefwereld. De burgemeester staat voor vrijheid van meningsuiting, maar is ook tegen iedere vorm van antidemocratisch gedrag of uitspraken die die rechtstaat ondermijnen. Op het moment dat meningen en of gedrag de grenzen van de wet overschrijden, wordt er ingegrepen en stappen ondernomen.

5. Zo ja, heeft de burgemeester de afgelopen jaren een beleid gevolgd om de activiteiten van deze prediker zo veel mogelijk te verstoren, zoals de driesporenaanpak voorschrijft?

Wij volgen het driesporenbeleid. Dit wordt integraal in de regio Gooi en Vechtstreek toegepast. Om hier uitvoering aan te geven is een regionaal regisseur aangesteld.

6. Waarom besloot de burgemeester om in 2015 in te gaan op de uitnodiging van de organisatie Bewust Moslim om aanwezig te zijn op hun symposium?

Na overleg met verschillende gremia (onder andere politie) heeft burgemeester Broertjes besloten deze bijeenkomst te bezoeken. Er waren ook raadsleden, politie, journalisten en andere geïnteresseerden uitgenodigd en aanwezig. De gedachte hierachter was om in verbinding te blijven in plaats van afstand te creëren en te vergroten. Dezelfde gedragslijn is ook van toepassing op andere initiatieven van andere organisaties of religieuze gemeenschappen.

7. Hoe kijkt de burgemeester aan tegen de kritiek dat zijn aanwezigheid (en gesproken bijdrage) deze organisatie en haar voorman^{5.1.2.e} zou legitimeren of normaliseren?

De burgemeester betreurt deze kritiek. De aanwezigheid van de burgemeester is na lang beraad en in overleg met veel partijen genomen. Hij blijft van mening dat het van belang is om met elkaar in gesprek te blijven in plaats van te polariseren.

8. Hoe vaak heeft u in de afgelopen jaren gesprekken gevoerd met ^{5.1.2.e} en met welk doel?

Er is een gesprek geweest over de ramadan in 2016.

9. Eén van die gesprekken was in 2016 over vandalisme en overlast tijdens de Ramadan. Een uitkomst van dat gesprek was dat gekeken zou worden hoe platform Bewust Moslim kan helpen jongeren in het gareel te houden tijdens de Ramadan. Hoe heeft dit voornemen gestalte gekregen? Is Bewust Moslim daadwerkelijk hiervoor ingezet?

Er is geen gevolg gegeven aan het voornemen.

10. Een van de maatregelen tegen het vandalisme was dat de Al Amal-moskee ging surveilleren tijdens de Ramadan. Heeft de gemeente dit gesubsidieerd en zo ja, voor hoeveel, verdeeld over de afgelopen jaren?

Buurtvaders en betrokkenen uit de moskee hebben een oogje in het zeil gehouden, zonder subsidie. Een aantal jaren hebben zij zich, zonder subsidie, ingezet voor de rust op straat. Afgelopen jaren is het rustig geweest in Hilversum tijdens de ramadan.

11. Een andere maatregel was het voetbaltoernooi tijdens de Ramadan. Is de burgemeester bekend met betrokkenheid van Bewust Moslim bij toernooien?

Nee, de burgemeester weet niet van de betrokkenheid van Bewust Moslim bij de toernooien.

12. Tijdens het Ramadan-toernooi van dit jaar voetbalde de burgemeester mee in de sporthal – en speelde tegen ^{5.1.2.e} Hij liet zich met hem fotograferen en filmen. Wat vindt de burgemeester daarvan met de kennis van nu, namelijk dat hij op dat moment voetbalde tegen een verdachte fondsenwerver van IS?

De burgemeester is naar het voetbaltoernooi gegaan. De burgemeester werd na afloop verrast door de komst van ^{5.1.2.e}

13. Bent u in de afgelopen jaren door overheidspartners gewaarschuwd voor de persoon ^{5.1.2.e} ^{5.1.2.e} en de wijze waarop u met hem omgaat? Zo ja, door welke partners?

Wij doen geen uitspraken over prive-personen.

14. Alles overziende: staat de burgemeester nog altijd achter zijn gevoerde beleid ten aanzien van ^{5.1.2.e}?

Alle beleidsmogelijkheden die een burgemeester voor handen heeft, zijn toegepast. De burgemeester is de burgemeester van alle Hilversummers. De burgemeester staat voor vrijheid van meningsuiting, maar ook tegen iedere vorm van antidemocratisch gedrag of uitspraken die die rechtstaat

ondermijnen. Op het moment dat meningen en of gedrag de grenzen van de wet overschrijden, wordt er ingegrepen, en dat is in dit geval ook gebeurd.

Onderstaand vragen zijn vanuit de regio Gooi en Vechtstreek beantwoord, daar het regionale zaken betreft.

14. Klopt het dat ^{5.1.2.e} dit jaar deelnam aan een casusoverleg in het veiligheidshuis omdat hij via LZorg was aangesteld als begeleider van een risicojongere?

Dit klopt. L-Zorg heeft betrokkene afgevaardigd als hulpverlener van een risicojongere.

15. Kunt u uitleggen hoe het kan dat een jihadverdachte belandt aan tafel van hetzelfde veiligheidshuis waar hijzelf wordt besproken?

Over personen die binnen het Zorg- en Veiligheidshuis worden besproken, worden geen mededelingen gedaan. Recent is gebleken dat een medewerker van een door de gemeenten gecontracteerde aanbieder verdacht wordt door het OM. In de rol van hulpverlener werd hij door de betreffende aanbieder afgevaardigd naar een multidisciplinair overleg van het Zorg- en Veiligheidshuis. Vanuit verschillende partners van het Zorg- en Veiligheidshuis zijn na afloop van het casusoverleg zorgen uitgesproken over de aanwezigheid van betrokkene aan de casustafel in zijn rol als hulpverlener in kwetsbare casuïstiek. Daarop is geacteerd door met de directeur van L-Zorg in gesprek te gaan en hem is aangegeven dat betrokkene als vertegenwoordiger van L-Zorg niet meer welkom is als partner aan tafel.

16. Kunt u uitsluiten dat er geheime informatie in handen is gekomen van deze IS-verdachte?

Tijdens het overleg is uitsluitend informatie besproken die betrekking had op de jongere die werd besproken op het casusoverleg. Als u meer informatie wilt over de verdenking tegen de medewerker moet ik verwijzen naar het Openbaar Ministerie.

17. Wat heeft de gemeente ondernomen toen zij vernam van deze situatie?

Na het betreffende casusoverleg is de gemeente Hilversum op de hoogte gesteld van deze situatie en heeft direct actie ondernomen. Hierin is de methodiek van het driesporenbeleid toegepast. Daarnaast is contact opgenomen met de afdeling Inkoop en contractbeheer van de Regio Gooi en Vechtstreek die namens de gemeenten de relatie met aanbieders onderhoudt. Zij hebben direct contact opgenomen met de directie van Lzorg. Inkoop en Contractbeheer en de directie van Lzorg voeren constructief overleg met L-zorg over de mogelijke impact voor inwoners en de maatregelen die de organisatie treft. De directie van L-Zorg heeft reeds maatregelen genomen met betrekking tot de werkzaamheden van de betrokkene en bevestigt dat hij op non-actief is gesteld. De directie laat daarbij zien dat zij handelt en de gemeenten gaan uit van het standpunt dat één medewerker niet het gehele bedrijf is. Uiteraard zullen de gemeenten de door de organisatie genomen en nog te nemen maatregelen nauwlettend volgen.

18. Werkt de gemeente zelf samen met LZorg?

Lzorg is één van de regionaal gecontracteerde aanbieders voor hulp bij het huishouden en begeleiding binnen de Regio Gooi en Vechtstreek. Gecontracteerde aanbieders zijn verantwoordelijk voor het inzetten van medewerkers die voldoen aan de door de gemeenten gestelde kwaliteitseisen en bepalen op basis van hun interne planning welke hulpverlener ingezet wordt.

> Retouradres Postbus 16950 2500 BZ Den Haag

Gemeente Hilversum
T.a.v. Burgemeester Broertjes
Postbus 9900
1201 GM HILVERSUM

Gemeente Hilversum		
Ingekomen		
25 MEI 2016		
Zaaknummer	Zaaktype	Afdeling
	"subs gemeente derden"	BU

Nationaal Coördinator
Terrorisbestrijding en
Veiligheid
NCTV DCT

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 16950
2500 BZ Den Haag
Contactpersoon

Ons kenmerk
724503

Bijlagen
1

*Bij beantwoording de datum
en ons kenmerk vermelden.
Wilt u slechts één zaak in uw
brief behandelen.*

Datum 25 mei 2016

Onderwerp Versterking veiligheidsketen, lokale integrale aanpak van jihadisme

Geachte heer Broertjes,

Onder verwijzing naar uw brief d.d. 11 maart 2016 en de aanvullende toelichting daarop d.d. 3 mei jl., deel ik u mede namens de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid mee, dat ik uw plannen dienaangaande voor het jaar 2016 ondersteun voor in totaal € 39.455, waarvan ik €15.000 uit mijn begroting overhevel naar de begroting van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, met het verzoek om dit bedrag via het Gemeentefonds aan uw gemeente uit te keren. Het resterende bedrag van €24.455 ten behoeve van trainingen, zal in natura uitgekeerd worden.

Uw plannen zijn conform het bestedingskader beoordeeld door het ministerie van Veiligheid en Justitie en het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid.

Het bedrag is als volgt opgebouwd:

- Tegengaan radicalisering door de focus op:
Het intensiveren en uitbreiden van het huidige netwerk door middel van het organiseren van diverse netwerkbijeenkomsten € 15.000
- Kennis en kunde van professionals (trainingen)
 - 100 basistrainingen via het Rijksopleidingsinstituut tegengaan Radicalisering (ROR) € 17.100
 - 20 verdiepingstrainingen via het ROR € 6.500
 - 5 train-de-trainer 'Voorlichting voor de eigen organisatie' € 855

Hierbij vraag ik uw aandacht voor het volgende, onder verwijzing naar het bijgevoegde bestedingskader.

In het algemeen:

- U wordt verzocht om in de verdere uitwerking, waaronder het SMART formuleren van de plannen, in nauw contact met de NCTV te staan en deze nader toe te toelichten.
- Indien er geen analyse bestaat van de lokale problematiek en de weerbaarheid raad ik u aan deze alsnog op te maken en verzoek ik u deze met mij te delen. Hierbij kan de Expertise Unit Sociale Stabiliteit van het ministerie van SZW u desgewenst in ondersteunen.

- De planning en uitvoering van de trainingen lopen via het ROR. U kunt hiervoor contact opnemen met 5.1.2.e via telefoonnummer 5.1.2.e en via 5.1.2.e@dji.minjus.nl.
- Ik verzoek u om, de coördinatie van de trainingen binnen uw gemeente voor uw rekening te nemen en hierover te communiceren met het ROR.
- De trainingen kunnen multidisciplinair worden ingevuld. Hierbij wijs ik u er echter op dat de Nationale Politie ook haar eigen opleidingstraject heeft, net zo als de onderwijzers gebruik kunnen maken van de trainingen die aangeboden worden in de (complementaire) onderwijsaanpak. Het is echter niet toegestaan commerciële partijen deel te laten nemen aan de ROR trainingen.
- Ik verzoek u om voorafgaand aan de uitvoering van de trainingen een werkwijze vast te stellen voor de borging van de opgebouwde kennis tijdens de trainingen en het registreren van de signalen.

**Nationaal Coördinator
Terrorisbestrijding en
Veiligheid**
NCTV DCT

Datum
25 mei 2016

Ons kenmerk
724503

Uitvoering en monitoring

Ik verzoek u de gehonoreerde voorstellen concreet inhoudelijk en financieel uit te werken en te onderbouwen, met specifieke aandacht voor structurele borging en deze uitwerking op ambtelijk niveau te delen met de NCTV.

In het licht van het voorgaande heb ik het voornemen om later dit jaar overleggen te organiseren voor alle gemeenten die een aanvraag hebben ingediend voor de versterkingsgelden. Tijdens deze overleggen zullen we (de voortgang van) uw aanpak bespreken en vooruit blikken op mogelijke voorstellen voor 2017 en verder.

Zoals aangegeven in het bestedingskader impliceert uw aanvraag voor de versterkingsgelden voor de intensivering van de aanpak van het jihadisme medewerking aan de monitoring. In het bestedingskader dat op ambtelijk niveau in het najaar van 2015 is gedeeld met uw gemeente is aangekondigd dat een extern bureau ondersteuning gaat bieden aan de NCTV bij de monitoring van de uitvoering van de plannen van alle betrokken gemeenten. Inmiddels is deze opdracht gegund aan Pricewaterhouse Coopers Consulting (PwC). De monitor zal aandacht besteden aan de voortgang van de activiteiten die opgenomen zijn in uw plannen.

Ik wil echter benadrukken dat de monitoring bedoeld is om te leren, zowel door gemeenten als door de ministeries van Veiligheid & Justitie en Sociale Zaken en Werkgelegenheid. Het signaleren en delen van best practices tussen gemeenten op het gebied van monitoring is onderdeel van de opdracht van PwC.

PwC zal bij het verzamelen van gegevens aansluiten op de eigen planning en control cyclus van elke gemeente en de door gemeenten gehanteerde rapportages. PwC zal de gemeenten ondersteunen bij de monitoring maar niet adviseren op de inhoud van de maatregelen. Uitvraag van gegevens ten behoeve van de monitor zullen enkel bij uw gemeente plaatsvinden. Alle gemeenten die betrokken zijn in de aanvraag zullen via uw gemeente in de monitor meegenomen worden.

De uitvoering van de opdracht van PwC wordt begeleid door een commissie bestaande uit medewerkers van de genoemde ministeries en van de gemeenten Arnhem en Utrecht. In afstemming met de betrokken gemeenten is in maart een monitoringskader opgeleverd.

In april is begonnen met de werkzaamheden voor het opstellen van de eerste monitor, waarvan de eerste rapportage in mei gereed is. Uw bijdrage aan de monitor wordt meegenomen in de tweede rapportage die aan het eind van 2016 beschikbaar zal zijn.

**Nationaal Coördinator
Terrorismebestrijding en
Veiligheid**
NCTV DCT

Onderwijsaanpak

Het Kabinet biedt eveneens gerichte ondersteuning voor onderwijsinstellingen, in het bijzonder aan die onderwijsinstellingen die aangeven problemen met het thema radicalisering en gewelddadig jihadisme te ervaren, of waarvan vermoed wordt of bekend is dat er problemen rond dit onderwerp zijn. Hiervoor kunnen de scholen zelf advies en kosteloze ondersteuning aanvragen via de Stichting School en Veiligheid (www.schoolenveiligheid.nl).

Datum
25 mei 2016

Ons kenmerk
724503

Instellingen voor hoger onderwijs kunnen via het programma Integraal Veilig Hoger Onderwijs (www.integraalveilig-ho.nl) ondersteuning krijgen. Om deze reden wordt in deze brief niet verder ingegaan op een eventueel ingediend verzoek om financiering ten behoeve van ondersteuning van onderwijsinstellingen.

Vervolg

De versterkingsgelden zullen worden ingezet gedurende de periode van 2016 tot en met 2020. Gedurende deze periode bent u jaarlijks in de gelegenheid om aan mij uw plannen kenbaar te maken voor de verdere intensivering van de lokale integrale aanpak jihadisme. Bij de beoordeling in hoeverre ik nadere middelen van mijn begroting aan BZK overdraag, met het oog op een uitkering voor dit doel uit het gemeentefonds, zullen de behaalde resultaten in de voorgaande periode worden meegenomen. In het bestaande ambtelijk contact tussen de NCTV en uw gemeente zal aandacht zijn voor deze toekomstige plannen.

De plannen voor elk volgend jaar dienen uiterlijk 1 oktober van het voorafgaande jaar bij de NCTV kenbaar te zijn gemaakt. Voor 1 december zal het ministerie van Veiligheid en Justitie in afstemming met het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid de plannen beoordelen.

Rest mij nog u veel succes toe te wensen met de uitvoering en versterking van uw integrale aanpak van het jihadisme.

Hoogachtend, ^{5.1.2.e}
De Minister van
namens deze,

^{5.1.2.e}

Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding en Veiligheid

**Nationaal Coördinator
Terrorismebestrijding en
Veiligheid**
NCTV DCT

Datum
25 mei 2016

Ons kenmerk
724503

Bestedingskader voor tweede groep gemeenten versterkingsgelden, onderdeel lokale aanpak

Aanleiding en doel

In de brief van het kabinet aan de Tweede Kamer van 27 februari 2015 wordt geschetst wat het kabinet doet om de veiligheidsketen op een aantal punten substantieel te versterken. Een van de pijlers is het intensiveren van preventieve maatregelen. Lokale overheden vervullen hierin een spilfunctie. Met een gemeentelijke aanpak worden die gemeenten waar de problematiek nijpend is in staat gesteld te investeren in het tegengaan van radicalisering om zodoende een sluitende en integrale aanpak van jihadisme mogelijk te maken met als doel de bestaande jihadistische beweging te bestrijden en aanwas te voorkomen.

Het budget dat beschikbaar is voor de lokale aanpak staat op de begroting van het ministerie van VenJ, bij de NCTV, en kan worden ingezet voor de financiering van gemeentelijke plannen. Inmiddels zijn aan tien gemeenten waar de problematiek nijpend is versterkingsgelden toegekend. In deze tweede tranche wordt een aanvullende groep gemeenten uitgenodigd een aanvraag in te dienen. De plannen worden door het ministerie van V&J en het ministerie van SZW getoetst aan hun bijdrage aan bovengenoemd doel, waarbij de nadruk ligt op het voorkomen van nieuwe aanwas. Daarnaast dienen de plannen te voldoen aan de navolgende criteria.

Criteria besteding

In de beoordeling van de gemeentelijke plannen en de toekenning van middelen ter ondersteuning van de lokale aanpak hanteert VenJ/NCTV als criteria:

1. Het budget wordt via een decentralisatie-uitkering (Gemeentefonds) verstrekt per regio waarbij één gemeente per regio de aanvraag indient en de middelen ontvangt.
2. Een aanpak die gelijktijdig in meerdere gemeenten kan worden uitgevoerd, zich richt op meerdere gemeenten in de regio en multidisciplinair is (dus zich richt op meerdere partijen in de keten) heeft de voorkeur.
3. Het gaat om additioneel geld ter versterking van de lokale aanpak. Het gaat hier dus bijvoorbeeld niet om de bekostiging van bestaande overleggen of personeel dat reeds in dienst of ingehuurd is en de financiering van trajecten die anderszins al door het Rijk bekostigd worden.
4. Het budget kan niet aangewend worden voor losstaande projecten, maar dient aangewend te worden voor structurele versterkingen die zoveel mogelijk aansluiten bij bestaande structuren en netwerken.
5. De volgende onderdelen komen voor bekostiging in aanmerking:
 - a. Analyse van de lokale problematiek en mate van weerbaarheid van de gemeente/regio. De analyse dient de volgende onderdelen te bevatten:
 - i. Actuele en recente kwesties in de gemeente m.b.t. radicalisering en maatschappelijke spanningen (doelgroepen, wijken).
 - ii. Gemeentelijk beleid op het gebied van radicalisering en maatschappelijke spanningen.

- iii. Aanwezige expertise in de gemeente.
 - iv. De manier waarop de gemeente contact onderhoudt / samenwerkt met andere gemeenten, met (andere) relevante lokale en nationale instellingen en met het sociale- en onderwijsdomein als het gaat om tegengaan van radicalisering en maatschappelijke spanningen.
- b. Tegengaan radicalisering door focus op:
- i. vormen van netwerken van sleutelfiguren en van strategische netwerken;
 - ii. activiteiten dicht op het gezin c.q. de omgeving van personen die (mogelijk) radicaliseren. Denk hierbij aan activiteiten van het jongerenwerk, familieondersteuning, inzet sociale wijkteams, versterken van de rol van het onderwijs, weerbaarheidstrainingen voor minderjarige meisjes of trainingen voor ouders.
- c. Kennis en kunde van professionals (trainingen). Deze trainingen dienen afgenomen te worden bij het Rijksopleidingsinstituut tegengaan Radicalisering (ROR).
6. De doelgroep van de in te dienen aanpak richt zich op die personen (jongeren) die het meest vatbaar zijn voor toetreding tot de jihadistische harde kern, dan wel op de mensen/organisaties die zich professioneel verhouden tot of in informele zin iets kunnen betekenen voor deze groep.
 7. De eigen organisatie (ontvangende partij) beschrijft op welke wijze de resultaten van de aanpak worden geborgd.
 8. Het gevraagde budget voor de aanpak is kwantitatief ('p x q') en kwalitatief goed onderbouwd. De kosten moeten hierbij in verhouding staan tot de opbrengsten. De doelstelling is SMART: specifiek, meetbaar, acceptabel, realistisch en tijdgebonden.
 9. Het budget wordt per jaar (te beginnen met 2016) toegekend en dient in de desbetreffende jaren besteed te worden.
 10. Gedurende het uitvoeringsjaar en aan het einde van het jaar wordt door de gemeente verantwoording afgelegd over de besteding i.c. de behaalde resultaten. Bij deze verantwoording wordt zoveel mogelijk gebruik gemaakt van de bestaande bilaterale contacten met gemeenten. Voor de verantwoording zal een kernachtige rapportagevorm worden gehanteerd die zal aansluiten bij de eigen verantwoordings- en monitoringsmethodiek van de gemeente.
 11. T/m 2020 beziet VenJ/NCTV samen met SZW elk jaar opnieuw de behoeften en behaalde resultaten van de gemeenten. De NCTV zal een extern bureau opdracht geven om te ondersteunen bij de monitoring van de uitvoering van de plannen. Gemeenten committeren zich met hun aanvraag aan medewerking aan de monitoring.
 12. Medio 2016 wordt een bestuurlijk gesprek gevoerd om de voortgang van de aanpak van de gemeente te bespreken en vooruit te blikken op de voorstellen voor 2017 en verder.
 13. Plannen die voor 1 december 2015 worden ingediend worden voor het eind van het jaar beoordeeld. Voor plannen die later worden ingediend zal de beoordeling mogelijk later plaatsvinden.

Monitor versterkings- gelden lokale aanpak jihadisme

September 2016

Tussenrapportage september
2016

Gemeente Hilversum

Vertrouwelijk – Bestemd voor
intern beraad

Woord vooraf

Deze monitoringsrapportage geeft inzicht in de activiteiten en resultaten die de gemeente Hilversum heeft gerealiseerd met behulp van de versterkingsgelden voor de lokale aanpak van jihadisme. Deze versterkingsgelden zijn een aanvulling op de bestaande financiering voor deze aanpak. De versterkingsgelden zijn toegekend door de Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding en Veiligheid (NCTV) aan de gemeente Hilversum en zijn voor het jaar 2016 verstrekt via de uitkering uit het Gemeentefonds.

Deze rapportage bevat informatie die is aangeleverd door de gemeente Hilversum. Op deze bronnen is door PwC geen controle uitgevoerd op de juistheid en volledigheid van de verstrekte informatie. De wijze van totstandkoming van de rapportage wordt verder toegelicht in hoofdstuk 1: Onderzoeksverantwoording.

PwC heeft deze rapportage opgesteld in opdracht van de NCTV. Deze rapportage is strikt vertrouwelijk en mag zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van PwC, de NCTV en de gemeente Hilversum niet verder worden verspreid. Contactpersoon bij PwC voor deze rapportage is ^{5.1.2.e} [redacted] Zij is bereikbaar via ^{5.1.2.e} [redacted]

^{5.1.2.e} [redacted] en ^{5.1.2.e} [redacted]

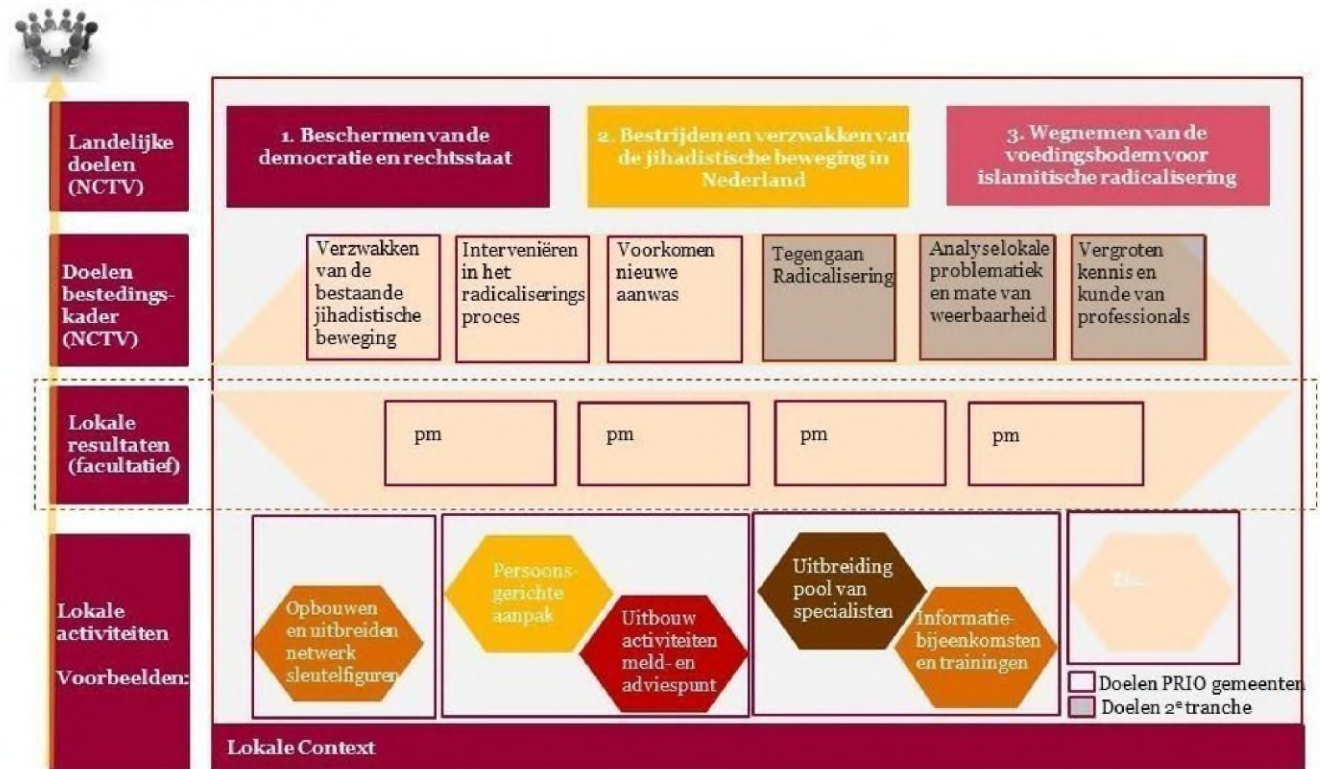
Inhoudsopgave

1.	Onderzoeksverantwoording	4
2.	Gemeente Hilversum heeft de situatie goed in beeld; er zijn geen spanningen in de samenleving bekend	6
2.1.	Lokale problematiek gemeente Hilversum	6
2.2.	Samenwerking in de lokale aanpak van jihadisme	6
2.2.1.	Interne samenwerking organisatie gemeente Hilversum	6
2.2.2.	Samenwerking tussen de gemeente Hilversum en lokale partners	7
2.2.3.	Regionale en nationale samenwerkingspartners in de aanpak van jihadisme	7
2.3.	Lokale verantwoordingscyclus gemeente Hilversum	8
3.	Gemeente Hilversum wil radicalisering tegengaan en de kennis en kunde van professionals vergroten	9
3.1.	Activiteiten van de gemeente Hilversum	9
3.2.	Clusters van activiteiten van de gemeente Hilversum	10
3.3.	Invulling van doelstellingen in het bestedingskader van de NCTV door de gemeente Hilversum	11
4.	Uitvoering van activiteiten door gemeente Hilversum ligt op schema	12
4.1.	Ten opzichte van de eigen activiteitenplanning loopt de gemeente Hilversum op schema	12
4.1.1.	Knelpunten bij het uitvoeren van de activiteiten	12
4.2.	De gemeente Hilversum heeft € 39.455 aan versterkingsgelden ontvangen en € 0,- besteed	12
5.	Duurzaamheid en geleerde lessen bij de lokale aanpak van jihadisme in de gemeente Hilversum	14
5.1.	Lerende organisatie	14
5.2.	Duurzaamheid van de resultaten	14
5.3.	Geleerde lessen en ervaringen	14
A.	Bronnen van de gerapporteerde informatie	15

1. Onderzoeksverantwoording

De NCTV heeft PwC gevraagd om een monitoring uit te voeren op de activiteiten en resultaten die gemeenten of een regio realiseren met behulp van de versterkingsgelden. Hiertoe heeft PwC onderstaand monitoringskader opgesteld, dat is gevalideerd door de NCTV en een begeleidingscommissie, waarin ook twee van de betrokken gemeenten zitting hebben.

Figuur 1: Monitoringskader

Dit monitoringskader laat zien dat lokale activiteiten bijdragen aan lokale resultaten. Deze lokale resultaten dragen op hun beurt bij aan de doelen uit het bestedingskader van de NCTV. De doelen uit het bestedingskader van de NCTV zijn verschillend in formulering voor de PRIO gemeenten (eerste 10 gemeenten die versterkingsgelden ontvingen; doelen in beige tekstvakken) en de gemeenten of regio's die in een latere fase versterkingsgelden hebben ontvangen (doelen in grijze tekstvakken).

De informatie in deze rapportage is als volgt verzameld:

1. PwC heeft het monitoringskader uitgewerkt in een invulformat, dat aan alle gemeenten/regio's die versterkingsgelden ontvangen is toegezonden per e-mail en telefonisch is toegelicht.
2. Op verzoek van PwC heeft de gemeente/regio relevante documenten toegestuurd. De relevante informatie uit deze documenten is door PwC in het format verwerkt. Deze documenten zijn genoemd in bijlage A.
3. De gemeente/regio heeft het door PwC voorgevulde invulformat gecontroleerd en deze verder aangevuld; deze documenten zijn ook genoemd in bijlage A.
4. PwC heeft met de gemeente/regio het ingevulde format telefonisch doorgenomen en daarbij de gemeente/regio kritisch bevraagd over de ingevulde informatie. Naar aanleiding daarvan heeft de gemeente de informatie in het format nog verder aangevuld en toegelicht.
5. Op basis van de informatie in het format heeft PwC deze rapportage opgesteld. De concept-rapportage is ter goedkeuring voorgelegd aan de gemeente/regio.

6. Pas na akkoord van de gemeente/regio op de inhoud van de rapportage heeft PwC deze definitief gemaakt en opgeleverd aan de gemeente/regio en de NCTV.

Het resultaat van deze aanpak is dat de in deze rapportage opgenomen informatie volledig afkomstig is van de gemeente Hilversum. PwC heeft de informatie niet samengevat, geïnterpreteerd of anderszins gewijzigd. Wel is in de titels van de hoofdstukken en in het slot van sectie 4.2 een reflectie op de voortgangsinformatie te herkennen. Ook heeft PwC geen controle uitgevoerd op de juistheid en volledigheid van de verstrekte informatie.

PwC zal in 2016 twee maal een rapportage opleveren; in september en in december. Onderliggende tussenrapportage is een weergave van de stand van zaken van de lokale aanpak van jihadisme in de gemeente Hilversum per september 2016.

2. *Gemeente Hilversum heeft de situatie goed in beeld; er zijn geen spanningen in de samenleving bekend*

2.1. *Lokale problematiek gemeente Hilversum*

Binnen de hele regio staat radicalisering hoog op de agenda. Er is binnen onze regio een casusoverleg waar subjecten besproken worden en waar acties op uitgezet worden. Bij het casusoverleg zijn OM, Politie, het ministerie van Veiligheid en Justitie en regiogemeenten betrokken. De gemeente geeft aan de situatie naar haar idee goed in beeld te hebben. De interne en externe partners zijn in contact met elkaar. Er zijn, voor zover de gemeente Hilversum weet, geen spanningen.

De gemeente Hilversum onderscheidt geen specifieke doelgroepen in haar aanpak. Hilversum bezoekt veelvuldig diverse religieuze organisaties en bezoekt ook bewoners, waaronder specifiek jongeren, in Hilversum. De gemeente spreekt in dezen van een roadshow; deze roadshow loopt eigenlijk altijd door. We bezoeken continu religieuze organisaties, we gaan fysiek de buurt/de wijk in en gaan in gesprek en halen info op en delen ook info. Dit is een doorlopend proces. De burgemeester is hier direct bij betrokken. Ook heeft de gemeente een bondgenotenoverleg.

2.2. *Samenwerking in de lokale aanpak van jihadisme*

Op verschillende niveaus vindt samenwerking plaats in de lokale aanpak van jihadisme in de gemeente Hilversum; intern in de gemeentelijke organisatie, tussen partners in de gemeente Hilversum en regionaal.

2.2.1. *Interne samenwerking organisatie gemeente Hilversum*

In de gemeente Hilversum zijn verschillende beleidsterreinen betrokken bij de aanpak van radicalisering en jihadisme:

- Openbare Orde en Veiligheid;
- Werk, Inkomen en Zorg (team Sociaal Plein);
- Jeugd;
- Onderwijs.

Gevraagd naar de betrokkenheid bij de aanpak van radicalisering van de beleidsterreinen 'sociaal domein' en 'veiligheid' schetst de gemeente Hilversum het volgende beeld:

- Er is via de sociale recherche (onderdeel Werk, Inkomen en Zorg) goed contact tussen veiligheid en sociaal domein. De sociale recherche is doorgeefluik richting veiligheid. Bij acute problemen komt men samen en wordt de case doorgenomen. Ook bij Regionaal Bureau Leerplicht en team Sociaal Plein weten mensen veiligheid te vinden. Er is vaak persoonlijk contact en overleg. Via de contactpersoon bij de gemeente komen zorgen en signalen binnen.

De gemeente Hilversum beoordeelt de kwaliteit van de samenwerking tussen de beleidsterreinen 'veiligheid' en 'sociaal domein' als 'redelijk'. De samenwerking kan beter; er is nog te weinig structuur. Het is wenselijk om elkaar meer en structureel en in ieder geval globaal te informeren.

De governance van de samenwerking rondom het thema radicalisering is in de gemeente Hilversum op de volgende manier vormgegeven:

- In Hilversum vindt iedere maand een casusoverleg plaats en er is beleidsoverleg met alle regiogemeenten en met OM, NCTV en politie.

2.2.2. Samenwerking tussen de gemeente Hilversum en lokale partners

De gemeente Hilversum werkt in het domein van veiligheid en justitie samen met de volgende partners:

- Politie;
- Raad voor de Kinderbescherming;
- Openbaar Ministerie;
- Veiligheidshuis;
- Ministerie van Veiligheid en Justitie / NCTV;
- AIVD;
- Kennisinstellingen/onderwijsinstututen;
- Bureau artikel 1.

Vanuit het sociaal domein zijn de volgende partners betrokken:

- GGD;
- GGZ;
- woningcorporaties;
- jongerenwerk;
- buurtwerk/wijkverenigingen;
- onderwijs / scholen;
- zorg- en welzijnsinstellingen;
- jeugdhulp- en jeugdbescherming;
- religieuze instellingen (o.a. moskee);
- vrijwilligers (uit maatschappelijk middenveld);
- kennisinstellingen/onderwijsinstututen;
- Bureau art. 1.

De governance van de externe samenwerking op het thema radicalisering en jihadisme is als volgt georganiseerd:

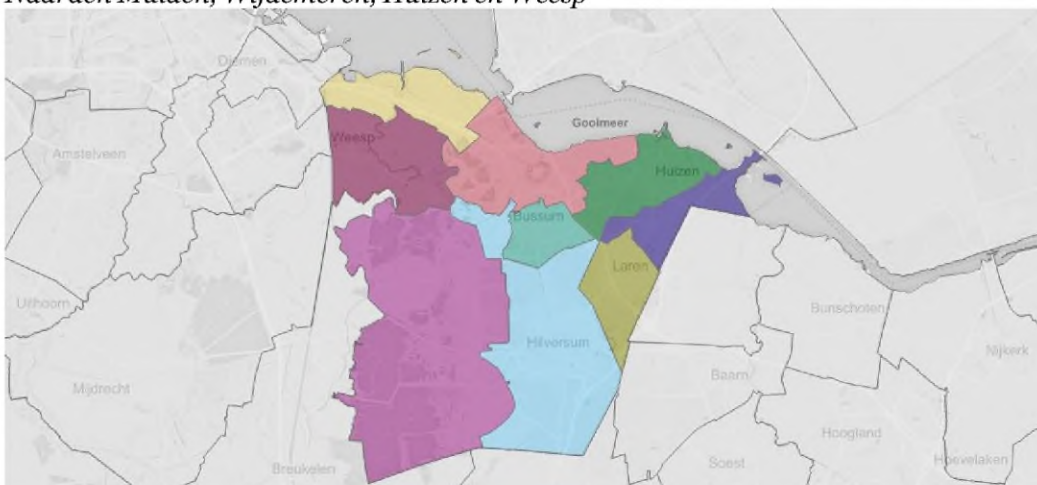
- Er is een regionaal casuoverleg. Daarnaast is er veelvuldig overleg met externe en interne partners, waaronder de GGD, Welzijn, OM, NCTV en Expertise Units.

2.2.3. Regionale en nationale samenwerkingspartners in de aanpak van jihadisme

De gemeente Hilversum sluit aan bij de volgende (informele) samenwerkingsverbanden in het kader van de aanpak van radicalisering:

- regionaal casuoverleg van de gemeente Huizen en regionaal beleidsoverleg waarbij OM, Politie en regionale gemeenten zijn aangesloten.

Figuur 2: de gemeente Hilversum en de samenwerkende gemeenten in de regio, Blaricum, Laren, Bussum, Naarden Muiden, Wijdmeren, Huizen en Weesp

2.3. Lokale verantwoordingscyclus gemeente Hilversum

De gemeente Hilversum heeft in de *raadsinformatiebrief aanpak radicalisering Hilversum*, (d.d. 11 maart 2015) de aanpak van radicalisering in de gemeente uiteengezet. Hierin staat ook beschreven welke activiteiten de gemeente gaat ondernemen die gefinancierd worden vanuit de versterkingsgelden. De exacte wijze van interne verantwoording (de lokale verantwoordingscyclus) als het gaat om de inzet van versterkingsgelden/aanpak van radicalisering wordt nog bepaald.

3. Gemeente Hilversum wil radicalisering tegengaan en de kennis en kunde van professionals vergroten

De gemeente Hilversum heeft gerapporteerd over de geplande activiteiten en de realisatie daarvan. De gemeente Hilversum heeft ook inzichtelijk gemaakt hoe lokale activiteiten zich verhouden tot de landelijke doelstellingen van de NCTV. De doelen uit het bestedingskader van de NCTV zijn verschillend in formulering voor de PRIO gemeenten (eerste tien gemeenten die versterkingsgelden ontvingen) en de gemeenten/regio's die in een latere fase versterkingsgelden hebben ontvangen. De gemeente Hilversum is een van de tien gemeenten/regio's die in een latere fase versterkingsgelden heeft ontvangen. De volgende doelen uit het bestedingskader zijn daarmee van toepassing:

1. Tegengaan radicalisering
2. Analyse lokale problematiek en mate van weerbaarheid
3. Vergroten kennis en kunde van professionals

In de hieronder volgende paragrafen gaan we in op de activiteiten die de gemeente Hilversum onderneemt met de toegekende versterkingsgelden.

3.1. Activiteiten van de gemeente Hilversum

Met de versterkingsgelden heeft de gemeente Hilversum twee activiteiten geïnitieerd. Deze zijn hieronder benoemd.

I. Versterken lokale samenwerking preventieve aanpak

Voor het versterken van de lokale samenwerking worden netwerkbijeenkomsten georganiseerd. De gemeente is voornemens deze bijeenkomsten samen met diverse externe partners (bijvoorbeeld VERSA, Politie, GGD, religieuze organisaties, scholen en maatschappelijke instellingen) te organiseren.

De gemeente Hilversum streeft met de activiteit Versterken lokale samenwerking preventieve aanpak de volgende resultaten na:

- elkaar leren kennen, netwerk vergroten;
- leren van elkaar over inhoud en aanpak van de problematiek rondom radicalisering en elkaar daardoor kunnen versterken in de preventieve aanpak.

II. Kennis en kunde van professionals

De volgende trainingen worden georganiseerd:

- a) Basistrainingen via het Rijksopleidingsinstituut tegengaan Radicalisering (ROR) voor 100 personen binnen de gemeente (Publiekszaken, Werk, Inkomen en Zorg, GGD, Jeugdzorg);
- b) Verdiepingstrainingen via het ROR Voor 20 personen binnen de gemeente (klantmanagers, sociale recherche, onderdeel Werk, Inkomen en zorg) en wellicht bij externe betrokken partners (VERSA, GGD, Welzijn – jongerenwerk, buurtwerk);
- c) Train-de-trainer 'Voorlichting voor de eigen organisatie' voor 5 personen binnen de gemeente en/of bij betrokken partners. Hierbij wordt gedacht aan medewerkers vanuit Politie, VERSA Welzijn, Gemeente; Werk, Inkomen en Zorg, Publiekszaken.

De beoogde resultaten van de activiteit kennis en kunde van professionals zijn voor de betreffende trainingen respectievelijk:

- a) Het vergroten van de kennis en het eerder herkennen van signalen van radicalisering/jihadisme.
- b) Het vergroten van de kennis en leren omgaan met signalen van radicalisering/jihadisme.

- c) Het kunnen geven van trainingen en de kennis en het eerder herkennen van signalen van radicalisering/jihadisme kunnen overbrengen.

Hieronder is de planning van de activiteiten weergegeven.

Figuur 3: Overzicht van planning van de activiteiten in 2016 door de gemeente Hilversum

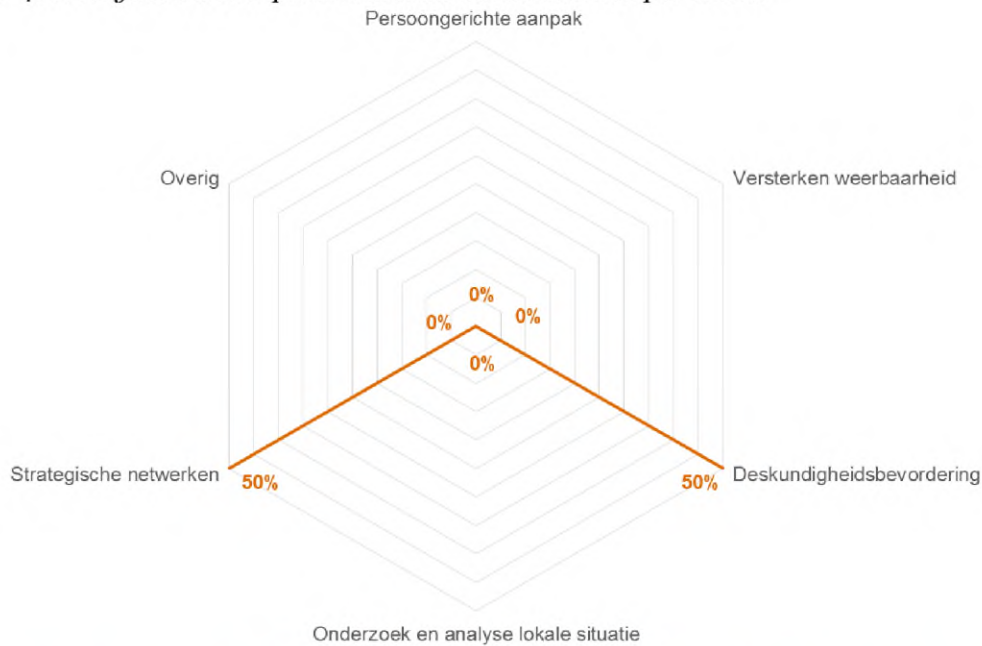
3.2. Clusters van activiteiten van de gemeente Hilversum

PwC heeft op basis van een eerste inventarisatie van activiteiten door de gemeenten een clustering van activiteiten voorgesteld: 'onderzoek en analyse lokale situatie', 'persoonsgericht aanpak', 'deskundigheidsbevordering', 'strategische netwerken', 'versterken weerbaarheid' en 'overig'. Door de activiteiten te clusteren ontstaat inzicht in het type activiteiten dat door (alle) gemeenten wordt uitgevoerd – ongeacht benaming van de activiteit en beoogde doelstelling. De activiteiten van de gemeente Hilversum zijn op de volgende wijze te clusteren:

Clusters van activiteiten	Door de gemeente/regio benoemde activiteiten die behoren tot dit cluster:
Onderzoek en analyse lokale situatie	n.v.t.
Persoonsgerichte aanpak	n.v.t.
Deskundigheidsbevordering	- Kennis en kunde van professionals (trainingen) – deze zijn nog niet gestart.
Strategische netwerken	- Versterken lokale samenwerking preventieve aanpak.
Versterken weerbaarheid	n.v.t.
Overige	n.v.t.

Het onderstaande diagram geeft de verdeling van de activiteiten in de gemeente Hilversum weer over de hierboven besproken clusters. Dit laat zien dat in september 2016 in de gemeente Hilversum activiteiten worden ontplooid in het cluster 'deskundigheidsbevordering' en 'strategische netwerken' (beide 50%). Vanuit de versterkingsgelden worden geen activiteiten opgepakt die vallen in de clusters 'onderzoek en analyse lokale situatie', 'persoonsgerichte aanpak', 'versterken weerbaarheid' en 'overige'.

Figuur 4: Weergave van het procentueel aantal activiteiten per cluster

3.3. Invulling van doelstellingen in het bestedingskader van de NCTV door de gemeente Hilversum

De lokale activiteiten zijn door de gemeente Hilversum in verband gebracht met de landelijke doelstellingen van de versterkingsgelden.

Lokaal activiteit	Doelen bestedingskader NCTV		
	Tegengaan radicalisering	Analyse lokale problematiek en mate van weerbaarheid	Vergroten kennis en kunde van professionals
I. Versterken lokale samenwerking preventieve aanpak	X		
II. Kennis en kunde van professionals (trainingen)			X

4. Uitvoering van activiteiten door gemeente Hilversum ligt op schema

4.1. Ten opzichte van de eigen activiteitenplanning loopt de gemeente Hilversum op schema

Onderstaande tabel geeft per activiteit kwantitatief en kwalitatief de voortgang aan. De gemeente Hilversum loopt op schema ten opzichte van de eigen activiteitenplanning.

Beschrijving activiteit	Voortgang per activiteit in % (peildatum 30 augustus 2016)	Inhoudelijke beschrijving voortgang per activiteit (peildatum 30 augustus 2016)
I. Versterken lokale samenwerking preventieve aanpak	0%	Nog niet gestart.
II. Kennis en kunde van professionals (trainingen):		
- basistrainingen voor 100 personen	0%	Nog niet gestart.
- verdiepingstrainingen voor 20 personen	0%	Nog niet gestart.
- train-de-trainer voor 5 personen	0%	Nog niet gestart.

4.1.1. Knelpunten bij het uitvoeren van de activiteiten

De gemeente Hilversum heeft de volgende knelpunten benoemd:

- Er is te weinig tijd naast alle andere OOV-taken binnen de gemeente Hilversum. Als adviseur, regisseur en coördinator namens OOV zijn er diverse andere taken die ok aandacht behoeven, waaronder jeugdoverlast, jaarwisseling en fysieke veiligheid.
- Informatie verkrijgen via Suwinet, waaronder het verkrijgen van privacygevoelige informatie over inkomen, is niet mogelijk. Hieraan is echter wel behoefte.
- Tot slot merk je dat meerdere mensen/collega's van andere disciplines nog niet goed bekend zijn met deze materie. De noodzaak en/of urgentie wordt soms niet gevoeld of begrepen.

4.2. De gemeente Hilversum heeft € 39.455 aan versterkingsgelden ontvangen en € 0,- besteed

De gemeente Hilversum heeft een totaalbedrag van € 39.455 aan versterkingsgelden ontvangen via het Gemeentefonds. Deze gelden zijn als volgt verdeeld over de activiteiten en als volgt uitgeput op moment van meten (augustus 2016):

Activiteit	Toegekend budget (€)	Besteed budget per augustus 2016 (€)
I. Versterken lokale samenwerking preventieve aanpak	€ 15.000	€ 0
II. Kennis en kunde van professionals (trainingen):		
- basistrainingen voor 100 personen	€ 17.100*	€ 0

Activiteit	Toegekend budget (€)	Besteed budget per augustus 2016 (€)
- verdiepingstrainingen voor 20 personen	€ 6.500*	€ 0
- train-de-trainer voor 5 personen	€ 855*	€ 0
Totaal	€ 39.455 *Waarvan €24.455 in natura	€ 0

De uitvoering van de activiteiten en de uitputting van het budget liggen op basis van de in september beschikbare gegevens in lijn met elkaar (beide 0%).

5. Duurzaamheid en geleerde lessen bij de lokale aanpak van jihadisme in de gemeente Hilversum

Hieronder wordt ingegaan op de borging en de duurzaamheid van de investeringen die wordt gedaan met de versterkingsgelden.

5.1. Lerende organisatie

De activiteiten in het kader van de versterkingsgelden zijn beschreven in de aanvraagbrief voor de versterkingsgelden (d.w.z. raadsinformatiebrief d.d. 11 maart 2015). Daarnaast wordt er nog een beleidsplan opgesteld, hiervoor wordt gebruik gemaakt van de kennis van andere gemeenten (vooral van Delft). Hilversum participeert bij de leerkringen die georganiseerd worden door de NCTV.

5.2. Duurzaamheid van de resultaten

De wijze waarop de resultaten van de lokale aanpak worden geborgd, wordt nog bepaald.

5.3. Geleerde lessen en ervaringen

De gemeente Hilversum heeft te maken met ontwikkelingen in de samenleving die impact hebben op de aanpak. De gemeente heeft te maken met de ontwikkeling van diverse organisaties, zoals BewustMoslim. Ook heeft de gemeente te maken met vrij extreme groepen en individuen binnen de regio. De ontwikkeling van deze organisaties/platforms heeft tot gevolg dat de gemeente en regio veel inzet moesten plegen, veel media-aandacht had en veel tijd en menskracht moest investeren om de rust te bewaren. Er zou zomaar maatschappelijke onrust kunnen bestaan.

Om de impact van deze ontwikkelingen te beperken heeft de gemeente intensief overleg met o.a. politie, ministerie van Veiligheid en Justitie, NCTV, de Expertise-unit Sociale Stabiliteit en de afdeling communicatie om te bespreken hoe met deze ontwikkelingen om te gaan. Ook is de gemeente in gesprek met de organisaties zelf, maar ook dat is een zoektocht; *“hoe gaat de gemeente met deze organisaties om?”*

Andere gemeenten kunnen van de gemeente Hilversum het volgende leren:

- Andere gemeenten/regio's kunnen leren van de netwerken. De gemeente gaat daadwerkelijk de buurt in, maakt persoonlijk contact, levert maatwerk en investeert veel tijd in het persoonlijke contact. Deze manier van investeren, van netwerken levert de gemeente goodwill op, mensen blijven in contact en durven gevoelens van onrust of angst te delen. De gemeente is laagdrempelig, is goed benaderbaar en niet te ambtelijk. Bewoners en jongeren en andere betrokkenen kunnen makkelijk bij de gemeente terecht.
- Daarnaast kunnen gemeenten wat leren van de samenwerking met de politie. Deze samenwerking levert naar het idee van de gemeente veel goeds op.

De gemeente Hilversum zou van andere gemeenten het volgende willen leren:

- Hoe communiceer je het beste? Teveel zeggen is niet goed, te weinig roept vragen op. Wat overleg je wel en wat overleg je niet met het NCTV qua communicatie. Hoe ga je om met je bestuur, met het college? Hoe kan het bestuur/college meegenomen worden in deze materie? Kunnen zij nog extra getraind worden?

Terugkijkend op de afgelopen periode zou de gemeente haar aanpak –met de kennis van nu-niet anders hebben ingestoken.

A. Bronnen van de gerapporteerde informatie

De gerapporteerde informatie is aangeleverd en besproken met ^{5.1.2.e} van de gemeente Hilversum. Vanuit de NCTV is ^{5.1.2.e} betrokken. De volgende documenten zijn gebruikt om deze rapportage samen te stellen:

Bron 1: Gemeente Hilversum, *Aanvullende toelichting aanvraag versterkingsgelden*, 3 mei 2016

Bron 2: NCTV, *Toekenning subsidieaanvraag versterkingsgelden gemeente Hilversum*, 25 mei 2016.

Bron 3: Gemeente Hilversum, *Raadsinformatiebrief aanpak radicalisering Hilversum*, 11 maart 2015

Weerbaar tegen moslimdiscriminatie

vergroten van de meldingsbereidheid van moslims en hun instituties door het delen van ervaring en expertise en het intensiveren van samenwerking

Aanleiding

De directie Samenleving en Integratie van het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (hierna SZW) heeft als een van haar kerntaken de bestrijding van discriminatie. De interdepartementale beleidsinzet op dat terrein voor de komende periode staat verwoord in het onlangs verschenen *Nationaal Actieprogramma tegen Discriminatie*. Daarin is onder meer specifieke aandacht voor de aanpak van moslimdiscriminatie.

In het *Programma van Eisen* voor deze offerte stelt SZW: 'Discriminatie en uitsluiting van moslims, vaak gevoed door vrees voor en afkeer van de islam, is een toenemend maatschappelijk probleem met als één van de trieste consequenties dat veel Turkse en Marokkaanse Nederlandse jongeren zich niet meer thuis voelen in Nederland en het gevoel hebben dat er met twee maten wordt gemeten'.

Probleemanalyse

SZW gebruikt verschillende onderzoeken en bronnen om de ernst van de problematiek te onderschrijven. 'Politiecijfers over 2014 laten een stijging zien van incidenten van moslimdiscriminatie, van 150 incidenten in 2013 naar 206 incidenten in 2014. Een trend die ook waarneembaar is in sommige lokale en/of regionale ADV rapportages en die maakt dat de moslimgemeenschap in Nederland zich bedreigt voelt. Uit het SCP rapport 'Ervaren discriminatie' blijkt eveneens dat Turkse en Marokkaanse Nederlanders veelvuldig discriminatie ervaren. Uit meldingen over moslimdiscriminatie bij de politie volgt dat vrouwen vaak slachtoffer zijn van discriminatoire uitingen en geweld. Ook is op basis van politiegegevens en onderzoek van ^{5.1.2.e} duidelijk dat moskeeën vaak doelwit zijn van discriminatoire incidenten'.

Bij de inzet op de bestrijding van moslimdiscriminatie richt SZW zich onder meer op de verhoging van meldingsbereidheid en weerbaarheid en de bevordering van lokale samenwerking in de aanpak. SZW is er van overtuigd dat 'op lokaal niveau nog winst valt te realiseren in de samenwerking tussen ADV's, politie, gemeenten, moskeeën en andere moslimorganisaties'.

Projectbureau Zasje onderschrijft deze visie. De meldingsbereidheid onder moslims in het algemeen en hun instituties in het bijzonder (b)lijkt laag. Daar liggen verschillende oorzaken aan ten grondslag.

Een belangrijke reden is dat de discriminatie van moslims tot voor kort niet apart geregistreerd werd. Dergelijke gevallen van discriminatie werden in de praktijk meestal ingeboekt als discriminatie op grond van godsdienst of als discriminatie op grond van etniciteit (bij migranten) en ook wel eens als antisemitisme (bijvoorbeeld wanneer een hakenkruis op een moskee was geschilderd). Het fenomeen werd daardoor onvoldoende zichtbaar. Om daar verandering in te brengen heeft het kabinet op 12 januari 2015 met verschillende moslimorganisaties afgesproken dat de registratie van moslimdiscriminatie wordt verbeterd. Het afgelopen jaar plukken we daar langzaam maar zeker de vruchten van. Steeds meer ADV's, de politie en internetmeldpunten hebben moslimdiscriminatie als aparte

registratiegrond geïntroduceerd. Probleem blijft overigens wel dat de specifieke duiding niet altijd dezelfde is, omdat er nog steeds een semantische discussie wordt gevoerd over de te gebruiken terminologie (islamofobie/moslimhaat/moslimdiscriminatie).

Daarnaast spelen de ervaringen van moslims en hun instituties met melden en/of het doen van aangifte een cruciale rol. Enerzijds leeft het gevoel dat meldingen en aangiftes vaak serieus worden genomen. Bij de politie groeit het besef hierover, maar wordt ook regelmatig gewezen op het gebrek aan mogelijkheden om over te gaan tot vervolging.

Aan de andere kant blijkt angst voor vergelding of herhaling een factor van betekenis. Melding en aangifte van bedreigende incidenten bij de politie of ADV's is bijvoorbeeld voor moskeebestuurders alles behalve een uitgemaakte zaak, laat staan er mee naar buiten treden. Veel van hen kiezen ervoor om incidenten niet in de openbaarheid te brengen, om angst bij bezoekers te voorkomen en de zaak niet op de spits te willen drijven. De gedachte hierachter is soms ook dat met media-aandacht de daders de aandacht krijgen die ze zoeken, wat leidt tot kopieergedrag en dus meer bedreigingen. Dat verklaart ook de wisselende reacties vanuit 'de' moslingemeenschap op de recente dreigbrief met nazisymbolen en anti-islam retoriek. Wel wordt er door steeds meer overkoepelende verbanden bij alle moskeebestuurders op aangedrongen om te melden en aangifte te doen.

Door deze samenhang van factoren zien we volgens onderzoekster ^{5.1.2.e} nog maar 'het topje van de ijsberg' van het werkelijke aantal incidenten.

Juist om het onderlinge vertrouwen tussen de verschillende betrokkenen te versterken, het verwachtingspatroon te managen en (daarmee) de weerbaarheid van moslims - jong en oude, man en vrouw - te vergroten heeft SZW aan projectbureau Zasje gevraagd offerte uit te brengen voor de organisatie van vier regionale moskeebijeenkomsten in 2016. Om daar invulling aan te geven is onderstaand Plan van Aanpak opgesteld.

Plan van aanpak

Doel

Met het project *Weerbaar tegen moslimdiscriminatie* wil Zasje moslimdiscriminatie op regionaal/lokaal niveau agenderen en de meldingsbereidheid van moslimorganisaties - met de focus op moskeeën - en hun bezoekers te vergroten. Betrokken partijen moeten elkaar beter leren vinden wanneer discriminatoire incidenten plaatsvinden. Van belang daarbij is dat duidelijker wordt wat de wederzijdse verwachtingen zijn en er meer onderlinge kennisuitwisseling plaatsvindt. Specifiek aandachtspunt is tevens het in samenwerking met moslimorganisaties versterken van de weerbaarheid van Nederlandse moslims. Door de intensivering van de samenwerking moeten op langere termijn in meerdere regio's van het land duurzame lokale initiatieven ontstaan, die gericht zijn op aanpak en preventie van moslimdiscriminatie.

Doelgroep

De doelgroep bestaat *primair* uit vertegenwoordigers (vrijwilligers en/of bestuursleden) van moslim/moskeecorganisaties, verantwoordelijk ambtenaren en bestuurders van gemeenten, de politie en de ADV's. *Secundair* bestaat de doelgroep uit alle moslims die deze organisaties (kunnen) bereiken. Bij zowel de primaire als de secundaire doelgroep is vertegenwoordiging van vrouwen en jongeren bij moslims essentieel. Uit onderzoek en cijfers blijkt dat juist vrouwen vaak het slachtoffer zijn van discriminatoire incidenten en veel jongeren weerbaarheid missen en het gevoel hebben dat er in Nederland 'met twee maten wordt gemeten'.

Inzet

Om vorm te geven aan deze doelstellingen worden er in 2016 een serie van vier moskeebijeenkomsten georganiseerd, regionaal verspreid over het land. Tijdens deze bijeenkomsten wordt informatie verstrekt over de rol die de verschillende lokale instanties hebben in de aanpak en preventie van moslimdiscriminatie, wat er vanuit de moslimgemeenschappen zelf al wordt of kan worden gedaan en wat de Rijksoverheid doet.

Daarbij kan worden gedacht aan het breder delen van mooie praktijkvoorbeelden op lokaal/regionaal niveau bij de aanpak van moslimdiscriminatie en het bevorderen van de meldingsbereidheid, die inzetten op trainingen en intermediairs en die aandacht hebben voor gezamenlijke lokale initiatieven gericht op dialoog en ontmoeting voor diverse doelgroepen.

De bijeenkomsten moeten een impuls geven aan het intensiveren van lokale/regionale samenwerking tussen moslimorganisaties (waaronder moskeebesturen), politie, ADV's en vertegenwoordigers vanuit relevante gemeentelijke diensten (diversiteit en eventueel maatschappelijke ontwikkeling/veiligheid). Daarnaast ligt het in de bedoeling om het aanstellen van vaste aanspreek- en/of contactpersonen te bevorderen, zowel voor de 1^e als voor de latere en zowel voor mannen als voor vrouwen.

Uit die impuls moeten op termijn concrete vervolgvaciviteiten rollen in de vorm van intensieve netwerkbiieenkomsten en specifieke trainingen op lokaal/regionaal niveau.

Projectopzet (fasering en deelactiviteiten)

Het project is opgebouwd uit een aantal fases, waarin specifieke deelactiviteiten worden uitgevoerd. In de **eerste fase** van het traject:

- worden de contacten met de verschillende potentiële partners in het project gelegd. Het gaat daarbij om relevante (koepel)organisaties van moslims, waaronder een groot aantal moskeeën (zoals CMO, Diyanet, SICN, Milli Görüs, UMMON; zie verder netwerk), ADV's en expertisecentra op het gebied van (moslim)discriminatie (ook met de landelijke brancheorganisatie) en de politie (met als kerncontact de Landelijk Projectleider Gelijkwaardigheid/aanpak discriminatie);
- wordt aan de hand van onderzoek/gegevens (onder meer van ^{5.1.2.e} Republiek Allochtonië en de koepels zelf) én op basis van de gesprekken met de partners een voorselectie gemaakt van regio's/gemeenten/locaties die het meest in aanmerking komen om de biieenkomsten te beleggen. Bij de keuze voor de locaties wordt rekening gehouden met criteria als (recente) incidenten en de aard daarvan, geografische spreiding en diversiteit in achtergrond van moskeeën (etniciteit en denominatie). Bovendien wordt gekeken naar de (regionale/gemeentelijke) politieke context;
- wordt intensief met SZW overlegd over de definitieve vaststelling van de locaties. Daarbij spelen de uitkomsten uit de gesprekken die SZW voert met de verschillende gemeenten een cruciale rol. Zasia wordt daar bij betrokken. Het gaat uiteindelijk om een gezamenlijke afweging waarbij een optimale spreiding in de breedste zin van het woord belangrijk is, om een zo gevarieerd mogelijk beeld te krijgen van de huidige situatie en de bruikbaarheid van de ervaringen te optimaliseren.

In de **tweede fase** van het traject:

- worden de inhoudelijke voorbereidingen getroffen om de biieenkomsten vorm te geven. Daarbij gaat allereerst om het (opnieuw) benaderen en informeren van alle relevante partners/partijen in de regio. Veel aandacht is er voor het zorgvuldig overbrengen van het specifieke doel van de biieenkomsten. Deze gesprekken zijn essentieel om de lange(re) termijn doelstellingen van het project te realiseren. Alle betrokken partijen dienen zo optimaal mogelijk voorbereid te zijn, zodat tijdens de biieenkomsten concrete resultaten kunnen worden geboekt;
- worden in samenwerking met de uitgekozen organisaties/locaties de praktische voorbereidingen geconcretiseerd. Denk daarbij onder meer aan formele uitnodigingen, samenstellen conceptagenda/programma, afspraken over mediabeleid, vorm van verslaglegging (geluid/beeld), catering, representatie en andere relevante logistieke zaken;
- worden in overleg met SZW de agenda's, de deelnemerslijsten, de programma's en de daarbij behorende randvoorwaarden van de vier biieenkomsten vastgesteld;

- vinden de bijeenkomsten plaats
- beleggen Zasje en SZW een evaluatiegesprek na twee bijeenkomsten;
- wordt door Zasje regelmatig contact met SZW onderhouden om de voortgang en eventuele knelpunten te bespreken.

In de **derde fase** van het traject:

- wordt het project met alle betrokken geëvalueerd en beschreven aan de hand van de verslagleggingen.
- wordt een eindevaluatie naar aanleiding van de vier bijeenkomsten geproduceerd, met aanbevelingen over hoe samenwerking tussen betrokken partners ook in andere gemeenten/regio's versterkt zou kunnen worden. De Expertise-unit Sociale Stabiliteit (ESS) van SZW zal, geadviseerd door Zasje, de beste, meest in het oog springende voorbeelden en ervaringen die uit de bijeenkomsten voortkomen in kaart brengen met het oog op bredere verspreiding.
- wordt in overleg met SZW publiciteit gegeven aan de uitkomsten van het project.

Opzet bijeenkomsten

De bijeenkomsten vinden bij voorkeur plaats bij moskeeën en/of andere moslimorganisaties om te zorgen voor een vertrouwde omgeving en om het laagdrempelige karakter te bevorderen. Vaak heeft het ook een symbolische functie; ambtenaren, bestuurders en andere betrokkenen komen - anders dan normaal - op bezoek.

De bijeenkomsten worden relatief 'klein' gehouden om de deelnemers de ruimte en mogelijkheid te bieden optimaal te participeren in de bijeenkomst. Een overzichtelijke discussie en het creëren van korte lijnen zijn sleutelbegrippen. Daarbij is ook de onderlinge (evenwichtige) verdeling tussen de moslimgemeenschap, ADV's, politie en gemeente van belang. Uitgangspunt is een maximaal aantal deelnemers van **30**, waarbij de inbreng van vrouwen en jongeren moet worden geborgd.

De bijeenkomsten worden opgehangen aan een van te voren overeengekomen programma en een heldere agenda. Zowel de leiding als de verslaglegging en de evaluatie van de bijeenkomsten worden verzorgd door projectbureau Zasje.

Werkwijze

Projectbureau Zasje hecht grote waarde aan een werkwijze waarbij de doelgroep van het project direct betrokken wordt bij de inhoud en uitvoering, omdat alleen daardoor de organisaties en deelnemers binding met het project kunnen krijgen. Daarom wordt in dit traject veel tijd besteed aan uitleg over de inhoud en het (langere termijn) doel van het project, aan het selecteren van de regio's, gemeenten, locaties en deelnemers en aan de vorm van de bijeenkomsten. (Tussentijdse) evaluaties zijn daarbij een belangrijk instrument.

Werkgebied

Het werkgebied van het project is landelijk. De focus ligt op vijf regio's, die op basis van eerder genoemde criteria geselecteerd worden.

Looptijd

Juli 2016 - juli 2017

Voorlopige planning bijeenkomsten

- 1^e bijeenkomst februari 2017
- 2^e bijeenkomst maart 2017
- 3^e bijeenkomst april 2017
- 4^e bijeenkomst mei 2017
- 5^e bijeenkomst juni 2017

Netwerk

Projectbureau Zasje onderhoudt een zeer uitgebreid netwerk aan organisaties en personen die relevant zijn voor de ontwikkeling en uitvoering van dit project. Dat netwerk bestaat onder meer uit:

5.1.2.f

- Relevante en/of gespecialiseerde (social) media

(Gewenst) bereik onder moslims en hun organisaties

Een groot deel van dit netwerk is relevant voor de uitvoering van dit traject. Het project zet echter vooral in op kwaliteit en minder op kwantiteit. Dat heeft te maken met de bewust gekozen (relatieve) kleinschaligheid van de bijeenkomsten.

Bij elke bijeenkomst wordt - naast de betrokkenheid van de benaderde koepels - ingezet op concrete deelname van tussen de 5 en 10 moslimorganisaties (totaal dus tussen de 20 en 40). Aangezien deze organisaties een doorlopend bezoekersaantal hebben van zo'n 500 tot 1500, kan het totale (potentiële) bereik worden geschat op tussen de 20.000 en 40.000. Aan de betrokkenheid en deelname van vrouwen en jongeren wordt voortdurend aandacht besteed.

Evaluatie, borging en verslaglegging

Iedere bijeenkomst wordt met de betrokken organisaties/personen geëvalueerd. Tijdens deze evaluatiemomenten zal vooral worden gekeken of de overgebrachte informatie is aangekomen en of de samenwerking is bevorderd en vorm heeft gekregen. Vooral bij moslimorganisaties wordt bekeken of er nog extra inzet nodig is.

Aan de hand van de evaluaties en de verslaglegging zullen de uitkomsten van het project worden vastgelegd in een praktische en gemakkelijk overdraagbare checklist, die het traject in andere regio's of gemeenten vereenvoudigd en borging bij andere instellingen en organisaties bevordert.

Het project zal worden uitgevoerd in combinatie met een lichte vorm van actieonderzoek. Dit betekent dat het project stap voor stap wordt ontwikkeld, met grote betrokkenheid van de 'doelgroep', monitoring van proces en resultaat en de ruimte voor tussentijdse bijstelling en/of nieuwe verbeteracties.

Om zoveel mogelijk een beeld te krijgen van de impact en effectiviteit van het project:

- zijn de doelstellingen van (deel)activiteiten zo operationeel en toetsbaar mogelijk geformuleerd;
- zal deelnemers aan de bijeenkomsten worden gevraagd (direct of via een enquête) of het aanbod voldeed aan de verwachtingen en zullen de resultaten van deze tussentijdse evaluaties worden meegenomen in de aanpak van het vervolg;
- zal na twee bijeenkomsten een tussentijdse evaluatie plaatsvinden met SZW en zal aan de hand hiervan het programma van het vervolgtraject eventueel worden bijgesteld en vastgesteld;
- zal een eindevaluatie plaatsvinden waarbij met betrokken organisaties en samenwerkingspartners gekeken wordt of de doelstellingen zijn bereikt en of er nog extra inzet bij de (moslim)organisaties noodzakelijk is.

Bijlage: Achtergrond opdrachtnemer

Projectbureau Zasje heeft relevante (onderzoek)expertise op het gebied van (moslim)discriminatie en islamofobie en ruime ervaring in het initiëren en uitvoeren van projecten op dat werkkterrein,

- Veiligheidspact tegen discriminatie

Inhoud: Centrale uitgangspunt van het Pact is dat verschillen in levenswijze en verschillen van mening - hoe fundamenteel ook - over allerlei zaken (seksualiteit, Midden-Oosten, islam) inzet kunnen zijn van dialoog of debat in een pluriforme samenleving, maar nooit een motief mogen zijn om elkaar te discrimineren, laat staan om over te gaan tot verbaal of fysiek geweld. Het voortouw is genomen door onder andere homo-, joodse en islamitische organisaties omdat zij regelmatig slachtoffer zijn van geweld vanuit de samenleving. Dat geweld is gericht op individuen vanwege hun seksuele, etnische of religieuze identiteit of op gebouwen, zoals moskeeën, synagogen en woonhuizen. Het Pact werd gepresenteerd in de Westerkerk op 30 september 2012 en is inmiddels door meer dan 150 personen en organisaties ondertekend. Op kleinschalig niveau wordt samengewerkt met scholen. Projectbureau Zasje is een van de initiatiefnemers en heeft zitting in de kerngroep. Zie ook: <https://www.facebook.com/veiligheidspact/> en http://www.republiekallochtonie.nl/zoek/?search_key=veiligheidspact

- Melden helpt, help Melden

Inhoud: De training Melden helpt, help Melden is opgezet om mensen te stimuleren altijd stappen te ondernemen wanneer zij menen gediscrimineerd te zijn. Ze worden daartoe aangezet en erbij geholpen door zogenaamde intermediairs discriminatiemelding.

Melden helpt, help melden richt zich op die tussengroep: de intermediairs. Voor hen is er door ACB Kenniscentrum in samenwerking met drie lokale bureaus discriminatiezaken in 2007 een korte, doelgerichte training ontwikkeld.

Het hoofddoel van de training is vrijwilligers kennis en handvatten geven om (binnen hun organisatie) te kunnen functioneren als intermediair discriminatiemelding. Na afloop van de cursus beschikken de intermediairs over de volgende vaardigheden:

- discriminatie herkennen en bewustzijn van het effect van een melding;
- anderen kunnen overtuigen van het nut van een melding of aangifte;
- reageren en handelen als er sprake is van discriminatie;
- een aantal gesprekstechnieken toepassen;
- globale kennis hebben van de wetgeving en klachtbehandeling door Bureau Discriminatie, politie en Openbare Ministerie kunnen toepassen.
- adequaat mensen doorverwijzen.

Projectbureau Zasje heeft de training mee helpen ontwikkelen en in de periode 2008 - 2014 jaarlijks meerdere trainingen Melden helpt, help melden voor vrijwilligers van bij tientallen organisaties verzorgt, onder meer tijdens het project Weerbaar Oost (preventie van

uitsluiting, radicalisering en polarisatie/Amsterdam Oost) en tijdens het project Voorkomen is Beter dan Genezen (preventie van uitsluiting, radicalisering en polarisatie/ Provincie Noord-Holland). Zie onder meer: <http://www.mdra.nl/wat-doet-mdra/voorlichting/projecten/melden-helpt-help-melden>

- **Poldermoslima Hoofddoekbrigade (PMHB)**

Inhoud: Kern van het initiatief: Een groep mondige moslimmeiden en vrouwen (met en zonder hoofddoek) zoekt - samen met bondgenoten - contact met werkgevers en andere arbeidsmarktpartijen om te bewerkstelligen dat zij een actief beleid gaan voeren om alle vormen van discriminatie tegen te gaan en om in het bijzonder ook vrouwen met een hoofddoek en moslimvrouwen in het algemeen een eerlijke(re) kans te geven op stage- en arbeidsplaatsen. Het initiatief kreeg in 2009 enorm veel media-aandacht https://www.google.nl/?gws_rd=ssl#q=poldermoslima+hoofddoekbrigade door de uitreiking van de Zilveren Hoofddoekprijs aan Dirk van der Broek, omdat het bedrijf in de optiek van PMHB een positieve rol speelde bij de maatschappelijke acceptatie van de hoofddoek op de werkvloer. Projectbureau Zasje was mede-initiator en lid van de kerngroep

- **(Anti)Discriminatieprojecten voor en met zelforganisaties van migranten**

Inhoud: In de afgelopen twintig jaar (mee)gewerkt aan talloze initiatieven tegen uitsluiting en discriminatie die vanuit het maatschappelijke middenveld werden ontwikkeld.

- **Weblog Republiek Allochtonie en de website Polderislam.nl**

Inhoud: Op het weblog wordt veel aandacht besteed aan de thema's radicalisering, polarisatie en discriminatie waaronder in opiniërende blogs en achtergrondartikelen. Voor dit project is specifiek relevant dat uitingsvormen van islamofobie, waaronder bekladding van en brandstichting in moskeeën, structureel worden gedocumenteerd <http://www.republiekallochtonie.nl/update-van-lijst-met-geweldsincidenten-gericht-tegen-moskeeen> en er een speciale pagina gewijd is aan moslimhaat/islamofobie <http://www.republiekallochtonie.nl/islamofobie-moslimhaat>. Ook op de website is veel aandacht voor dit thema <http://www.polderislam.nl/achtergronden/islamofobie-moslimdiscriminatie-moslimhaat> en wordt gewerkt met factchecks . <http://www.polderislam.nl/factchecker/het-begrip-islamofobie-is-uitgevonden-door-ayatollah-khomeini-om-kritiek-op-de-islam-onmogelijk-te-maken>. Projectbureau Zasje zit in de redactie van het weblog en is mede-initiatiefnemer van de website.

- **Verzorgen van lezingen, mediaoptredens, (wetenschappelijke) artikelen**

Inhoud: In de afgelopen jaren verzorgde projectbureau Zasje tientallen lezingen aan universiteiten in binnen en buitenland, HBO 's, ROC' s en scholen voor voortgezet onderwijs, meerdere media-optredens in binnen- en buitenland en (onderzoek)publicaties over moslimdiscriminatie en moslimhaat/islamofobie in (vak)tijdschriften en kranten.

Monitor versterkings- gelden lokale aanpak jihadisme

januari 2017

Eindrapportage over het jaar
2016

Gemeente Hilversum

Vertrouwelijk – Bestemd voor
intern beraad

Woord vooraf

Deze monitoringsrapportage geeft inzicht in de activiteiten en resultaten die de gemeente Hilversum heeft gerealiseerd met behulp van de versterkingsgelden voor de lokale aanpak van jihadisme. Deze versterkingsgelden zijn een aanvulling op de bestaande financiering voor deze aanpak. De versterkingsgelden zijn toegekend door de Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding en Veiligheid (NCTV) aan de gemeente Hilversum en zijn voor het jaar 2016 verstrekt via de uitkering uit het Gemeentefonds.

Deze rapportage bevat informatie die is aangeleverd door de gemeente Hilversum. Op deze bronnen is door PwC geen controle uitgevoerd op de juistheid en volledigheid van de verstrekte informatie. De wijze van totstandkoming van de rapportage wordt verder toegelicht in hoofdstuk 1: Onderzoeksverantwoording.

PwC heeft deze rapportage opgesteld in opdracht van de NCTV. Deze rapportage is strikt vertrouwelijk en mag zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van PwC, de NCTV en de gemeente Hilversum niet verder worden verspreid. Contactpersoon bij PwC voor deze rapportage is ^{5.1.2.e} [redacted] Zij is bereikbaar via ^{5.1.2.e} [redacted]

^{5.1.2.e} [redacted] en ^{5.1.2.e} [redacted]

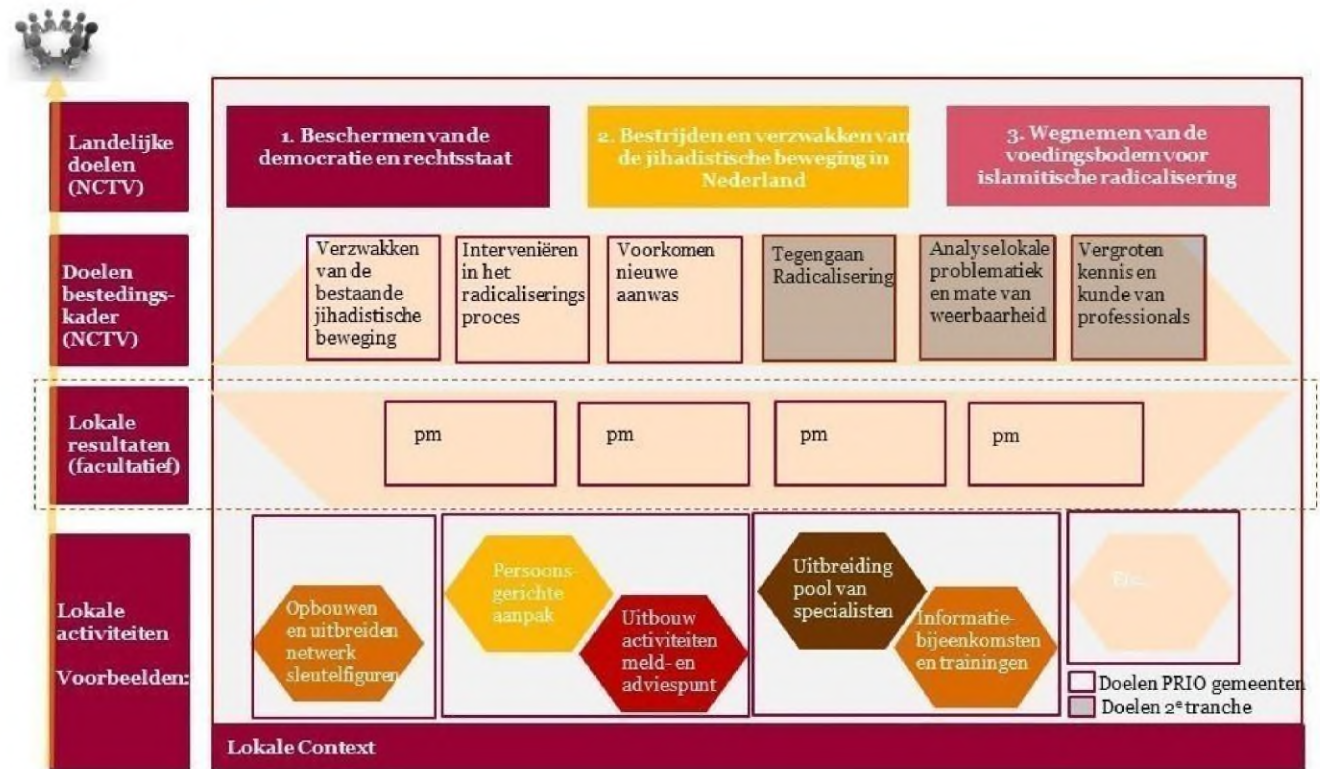
Inhoudsopgave

1.	Onderzoeksverantwoording	4
2.	Gemeente Hilversum heeft de situatie goed in beeld; er zijn geen spanningen in de samenleving bekend	6
2.1.	Lokale problematiek gemeente Hilversum	6
2.2.	Samenwerking in de lokale aanpak van jihadisme	6
2.2.1.	Interne samenwerking organisatie gemeente Hilversum	6
2.2.2.	Samenwerking tussen de gemeente Hilversum en lokale partners	7
2.2.3.	Regionale en nationale samenwerkingspartners in de aanpak van jihadisme	7
2.3.	Lokale verantwoordingscyclus gemeente Hilversum	8
3.	Gemeente Hilversum wil radicalisering tegengaan en de kennis en kunde van professionals vergroten	9
3.1.	Activiteiten van de gemeente Hilversum	9
3.2.	Clusters van activiteiten van de gemeente Hilversum	10
3.3.	Invulling van doelstellingen in het bestedingskader van de NCTV door de gemeente Hilversum	11
4.	De gemeente Hilversum heeft in 2016 een gedeelte van de geplande activiteiten uitgevoerd. Een groot deel zal in 2017 plaatsvinden.	12
4.1.	Ten opzichte van de eigen activiteitenplanning is de gemeente Hilversum in 2016 uitgelopen	12
4.1.1.	Knelpunten bij het uitvoeren van de activiteiten	12
4.2.	De gemeente Hilversum heeft € 39.455 aan versterkingsgelden ontvangen en € 0,- besteed	13
5.	Duurzaamheid en geleerde lessen bij de lokale aanpak van jihadisme in de gemeente Hilversum	14
5.1.	Lerende organisatie	14
5.2.	Duurzaamheid van de resultaten	14
5.3.	Geleerde lessen en ervaringen	14
A.	Bronnen van de gerapporteerde informatie	15

1. Onderzoeksverantwoording

De NCTV heeft PwC gevraagd om een monitoring uit te voeren op de activiteiten en resultaten die gemeenten of een regio realiseren met behulp van de versterkingsgelden. Hiertoe heeft PwC onderstaand monitoringskader opgesteld, dat is gevalideerd door de NCTV en een begeleidingscommissie, bestaande uit vertegenwoordigers van de gemeente, de NCTV en het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW).

Figuur 1: Monitoringskader

Dit monitoringskader laat zien dat lokale activiteiten bijdragen aan lokale resultaten. Deze lokale resultaten dragen op hun beurt bij aan de doelen uit het bestedingskader van de NCTV. De doelen uit het bestedingskader van de NCTV zijn verschillend in formulering voor de eerste tranche gemeenten (eerste 10 gemeenten die versterkingsgelden ontvingen; doelen in beige tekstvakken) en de gemeenten of regio's die in een latere fase versterkingsgelden hebben ontvangen (doelen in grijze tekstvakken).

De informatie in deze rapportage is als volgt verzameld:

1. PwC heeft het monitoringskader uitgewerkt in een invulformat, dat aan alle gemeenten die versterkingsgelden hebben ontvangen is toegezonden per e-mail.
2. Op verzoek van PwC heeft de gemeente relevante documenten toegestuurd. De relevante informatie uit deze documenten is door PwC in het format verwerkt. Deze documenten zijn genoemd in bijlage A.
3. De gemeente heeft het door PwC vullingevulde invulformat gecontroleerd en deze verder aangevuld; deze documenten zijn ook genoemd in bijlage A.
4. PwC heeft met de gemeente het ingevulde format telefonisch doorgenomen en daarbij de gemeente kritisch bevraagd over de ingevulde informatie. Naar aanleiding daarvan heeft de gemeente de informatie in het format nog verder aangevuld en toegelicht.
5. Op basis van de informatie in het format heeft PwC deze rapportage opgesteld. De concept-rapportage is ter goedkeuring voorgelegd aan de gemeente.
6. Pas na akkoord van de gemeente op de inhoud van de rapportage heeft PwC deze definitief gemaakt en opgeleverd aan de gemeente en de NCTV.

Het resultaat van deze aanpak is dat de in deze rapportage opgenomen informatie volledig afkomstig is van de gemeente Hilversum. PwC heeft de informatie niet samengevat, geïnterpreteerd of anderszins gewijzigd. Wel is in de titels van de hoofdstukken en in het slot van 4.2 een reflectie op de voortgangsinformatie te herkennen. Ook heeft PwC geen controle uitgevoerd op de juistheid en volledigheid van de verstrekte informatie.

PwC heeft september 2016 een tussenrapportage opgeleverd. Onderliggende rapportage betreft de eindrapportage en is een weergave van de stand van zaken van de lokale aanpak van jihadisme in de gemeente Hilversum per 19 december 2016.

2. Gemeente Hilversum heeft de situatie goed in beeld; er zijn geen spanningen in de samenleving bekend

2.1. Lokale problematiek gemeente Hilversum

In de gemeente Hilversum en de samenwerkende gemeenten in de regio (Blaricum, Laren, Bussum, Naarden Muiden, Wijdemeren, Huizen en Weesp) staat radicalisering hoog op de agenda. Er is binnen de regio een casuoverleg waar subjecten besproken worden en waar acties op uitgezet worden. Bij het casuoverleg zijn OM, Politie, het ministerie van Veiligheid en Justitie en regiogemeenten betrokken. De gemeente geeft aan de situatie naar haar idee goed in beeld te hebben. De interne en externe partners zijn in contact met elkaar. Er zijn, voor zover de gemeente Hilversum weet, geen spanningen.

De gemeente Hilversum onderscheidt geen specifieke doelgroepen in haar aanpak. Hilversum bezoekt veelvuldig diverse religieuze organisaties en bezoekt ook bewoners, waaronder specifiek jongeren, in Hilversum. De gemeente spreekt in dezen van een roadshow; deze roadshow loopt eigenlijk altijd door. De gemeente bezoekt geregeld religieuze organisaties, gaan fysiek de buurt/de wijk in, gaan in gesprek en verzamelen en delen info. Dit is een doorlopend proces. De burgemeester is hier direct bij betrokken. Ook heeft de gemeente een bondgenotenoverleg.

2.2. Samenwerking in de lokale aanpak van jihadisme

Op verschillende niveaus vindt samenwerking plaats in de lokale aanpak van jihadisme in de gemeente Hilversum; intern in de gemeentelijke organisatie, tussen partners in de gemeente Hilversum en regionaal.

2.2.1. Interne samenwerking organisatie gemeente Hilversum

In de gemeente Hilversum zijn verschillende beleidsterreinen betrokken bij de aanpak van radicalisering en jihadisme:

- Openbare Orde en Veiligheid (OOV);
- Werk, Inkomen en Zorg (team Sociaal Plein);
- Sociale recherche (onderdeel Werk, Inkomen en Zorg)
- Jeugd;
- Onderwijs.

Gevraagd naar de betrokkenheid bij de aanpak van radicalisering van de beleidsterreinen 'sociaal domein' en 'veiligheid' schetst de gemeente Hilversum het volgende beeld:

- Er is via de sociale recherche (onderdeel Werk, Inkomen en Zorg) goed contact tussen veiligheid en sociaal domein. De sociale recherche geeft signalen door richting OOV. Bij acute problemen komt men samen en wordt de case doorgenomen. Ook bij Regionaal Bureau Leerplicht en team Sociaal Plein weten mensen OOV te vinden. Er is vaak persoonlijk contact en overleg.

De gemeente Hilversum beoordeelt de kwaliteit van de samenwerking tussen de beleidsterreinen 'veiligheid' en 'sociaal domein' als 'goed'. De samenwerking verdiept zich. De samenhang en samenwerking tussen veiligheid en Sociaal Plein is sinds de monitoringsronde in september 2016 beter georganiseerd. Met name bij de Persoonsgerichte Aanpak levert dit resultaat op. Er is nu sprake van een effectievere behandeling van de cases en er worden resultaten behaald. Ook de verbinding tussen de PGA en Veiligheidshuis is verbeterd.

De *governance* van de samenwerking rondom het thema radicalisering is in de gemeente Hilversum op de volgende manier vormgegeven:

- In Hilversum vindt iedere maand een casuoverleg plaats en er is beleidsoverleg met alle regiogemeenten en met OM, NCTV en politie.

2.2.2. Samenwerking tussen de gemeente Hilversum en lokale partners

De gemeente Hilversum werkt in het domein van veiligheid en justitie samen met de volgende partners:

- Politie;
- Raad voor de Kinderbescherming;
- Openbaar Ministerie;
- Veiligheidshuis;
- ministerie van Veiligheid en Justitie / NCTV;
- AIVD;
- kennisinstellingen/onderwijsinstututen;
- Bureau artikel 1;
- ROC Amsterdam.

Vanuit het sociaal domein zijn de volgende partners betrokken:

- GGD;
- GGZ;
- woningcorporaties;
- jongerenwerk;
- buurtwerk/wijkverenigingen;
- onderwijs / scholen;
- zorg- en welzijnsinstellingen;
- jeugdhulp- en jeugdbescherming;
- religieuze instellingen (o.a. moskee);
- vrijwilligers (uit maatschappelijk middenveld);
- kennisinstellingen/onderwijsinstututen;
- Bureau art. 1.

De governance van de externe samenwerking op het thema radicalisering en jihadisme is als volgt georganiseerd:

- Er is een regionaal casuoverleg. Daarnaast is er veelvuldig overleg met externe en interne partners, waaronder de GGD, Welzijn, OM, NCTV en Expertise Units.
- Er is sinds de eerste monitoringsronde in september 2016 beter en intensiever contact met het ROC Amsterdam.

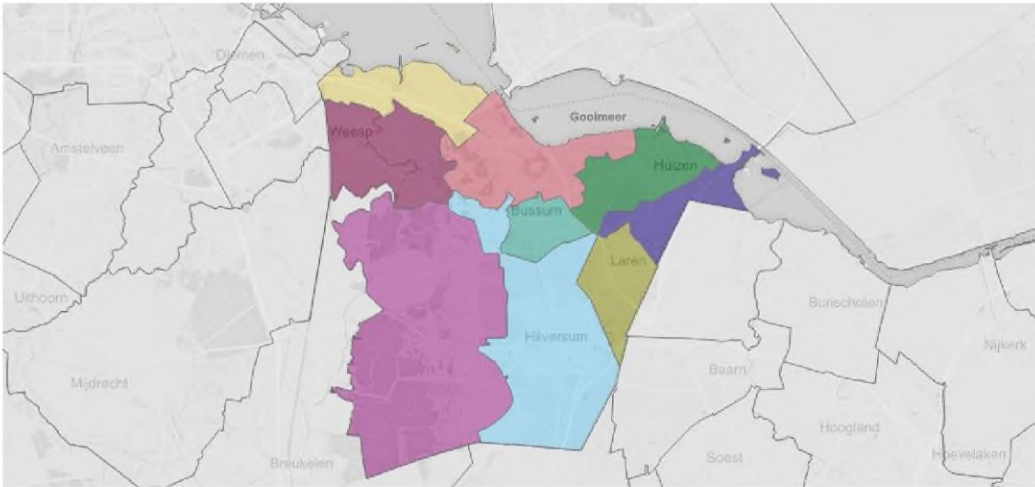
2.2.3. Regionale en nationale samenwerkingspartners in de aanpak van jihadisme

De gemeente Hilversum sluit aan bij de volgende (informele) samenwerkingsverbanden in het kader van de aanpak van radicalisering:

- regionaal casuoverleg van de gemeente Huizen en regionaal beleidsoverleg waarbij OM, Politie en regionale gemeenten zijn aangesloten.
- De politie heeft in november 2016 een strategisch bondgenotenoverleg georganiseerd voor de volgende externe partijen:
 - ROC;
 - lagere scholen en middelbaar onderwijs;
 - Joodse gemeenschap;
 - Marokkaanse gemeenschap;
 - Turkse gemeenschap;
 - maatschappelijk welzijn;
 - gemeente;
 - Politie (organisator).

Het volgende overleg zal in februari 2017 plaatsvinden. Er worden voor dit overleg geen versterkingsgelden gebruikt.

Figuur 2: de gemeente Hilversum en de samenwerkende gemeenten in de regio, Blaricum, Laren, Bussum, Naarden Muiden, Wijdemeren, Huizen en Weesp

2.3. Lokale verantwoordingscyclus gemeente Hilversum

De gemeente Hilversum heeft in de *raadsinformatiebrief aanpak radicalisering Hilversum*, (d.d. 11 maart 2015) de aanpak van radicalisering in de gemeente uiteengezet. Hierin staat ook beschreven welke activiteiten de gemeente gaat ondernemen die gefinancierd worden vanuit de versterkingsgelden. De exacte wijze van interne verantwoording (de lokale verantwoordingscyclus) als het gaat om de inzet van versterkingsgelden/aanpak van radicalisering wordt nog bepaald.

3. Gemeente Hilversum wil radicalisering tegengaan en de kennis en kunde van professionals vergroten

De gemeente Hilversum heeft gerapporteerd over de geplande activiteiten en de realisatie daarvan. De gemeente Hilversum heeft ook inzichtelijk gemaakt hoe lokale activiteiten zich verhouden tot de landelijke doelstellingen van de NCTV. De volgende doelen uit het bestedingskader zijn van toepassing voor de gemeente Hilversum:

1. tegengaan radicalisering;
2. analyse lokale problematiek en mate van weerbaarheid;
3. vergroten kennis en kunde van professionals.

In de hieronder volgende paragrafen gaan we in op de activiteiten die de gemeente Hilversum onderneemt met de toegekende versterkingsgelden.

3.1. Activiteiten van de gemeente Hilversum

Met de versterkingsgelden heeft de gemeente Hilversum twee activiteiten geïnitieerd. Deze zijn hieronder benoemd.

A. Versterken lokale samenwerking preventieve aanpak

Voor het versterken van de lokale samenwerking worden netwerkbijeenkomsten georganiseerd. De gemeente is voornemens deze bijeenkomsten samen met diverse externe partners (bijvoorbeeld maatschappelijke organisatie VERSA, Politie, GGD, religieuze organisaties, scholen en maatschappelijke instellingen) te organiseren.

De gemeente Hilversum streeft met de activiteit 'Versterken lokale samenwerking preventieve aanpak' de volgende resultaten na:

- elkaar leren kennen en het netwerk vergroten;
- leren van elkaar over inhoud en aanpak van de problematiek rondom radicalisering en elkaar daardoor kunnen versterken in de preventieve aanpak.

B. Kennis en kunde van professionals

De volgende trainingen worden georganiseerd:

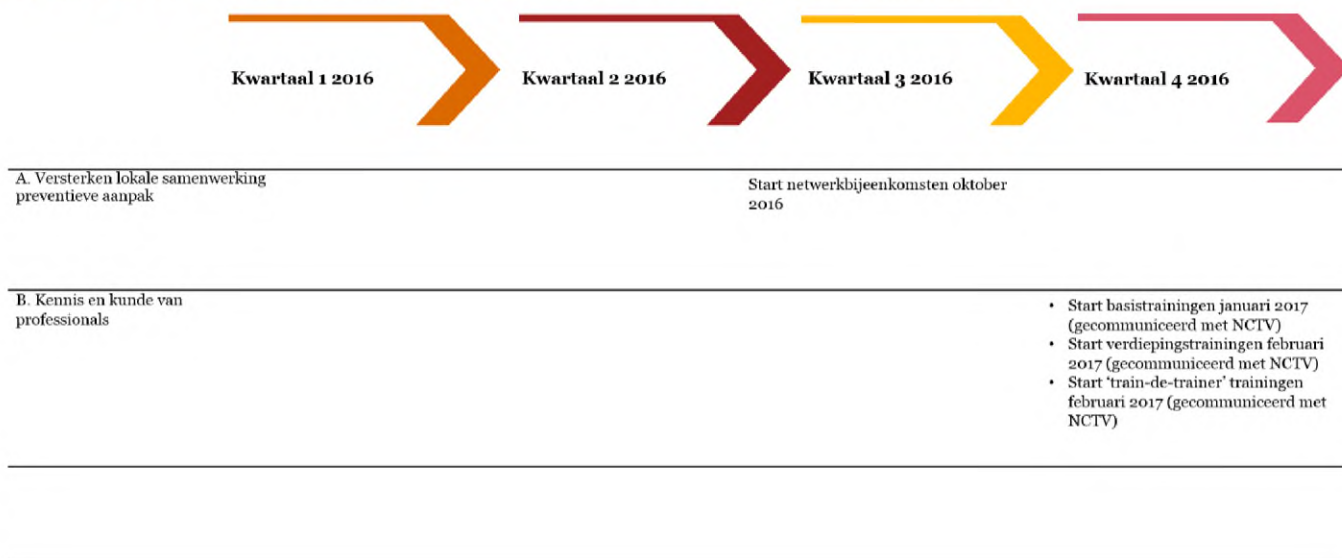
- a. Basistrainingen via het Rijksopleidingsinstituut tegengaan Radicalisering (ROR) voor 100 personen binnen de gemeente (Publiekszaken, Werk, Inkomen en Zorg, GGD, Jeugdzorg);
- b. Verdiepingstrainingen via het ROR voor twintig personen binnen de gemeente (klantmanagers, sociale recherche, onderdeel Werk, Inkomen en zorg) en wellicht bij externe betrokken partners (VERSA, GGD, Welzijn – jongerenwerk, buurtwerk);
- c. Train-de-trainer trainingen 'Voorlichting voor de eigen organisatie' voor vijf personen binnen de gemeente en/of bij betrokken partners. Hierbij wordt gedacht aan medewerkers vanuit Politie, VERSA Welzijn, Gemeente; Werk, Inkomen en Zorg, Publiekszaken.

De beoogde resultaten van de activiteit kennis en kunde van professionals zijn voor de betreffende trainingen respectievelijk:

- a) het vergroten van de kennis en het eerder herkennen van signalen van radicalisering/jihadisme;
- b) het vergroten van de kennis en leren omgaan met signalen van radicalisering/jihadisme;
- c) het kunnen geven van trainingen en de kennis en het eerder herkennen van signalen van radicalisering/jihadisme kunnen overbrengen.

In de navolgende figuren zijn deze projecten en activiteiten in een planning weergegeven. Dit betreft de initiële planning zoals bij aanvang van de projecten en activiteiten beoogd was.

Figuur 3: Overzicht van planning van de activiteiten in 2016 door de gemeente Hilversum

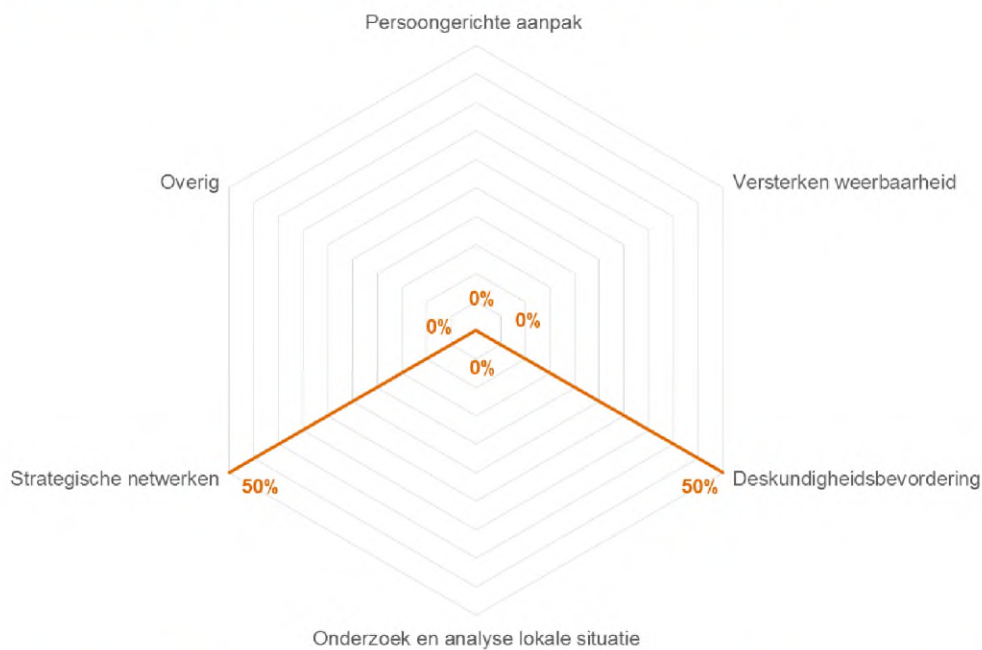
3.2. Clusters van activiteiten van de gemeente Hilversum

PwC heeft in het monitoringskader de volgende clustering van activiteiten opgenomen: ‘onderzoek en analyse lokale situatie’, ‘persoonsgericht aanpak’, ‘deskundigheidsbevordering’, ‘strategische netwerken’, ‘versterken weerbaarheid’ en ‘overig’. Door de activiteiten te clusteren ontstaat inzicht in het type activiteiten dat door (alle) gemeenten wordt uitgevoerd – ongeacht benaming van de activiteit en beoogde doelstelling. De activiteiten van de gemeente Hilversum zijn op de volgende wijze te clusteren:

Clusters van activiteiten	Door de gemeente/regio benoemde activiteiten die behoren tot dit cluster:
Onderzoek en analyse lokale situatie	n.v.t.
Persoonsgerichte aanpak	n.v.t.
Deskundigheidsbevordering	- Kennis en kunde van professionals (trainingen) – deze zijn nog niet gestart.
Strategische netwerken	- Versterken lokale samenwerking preventieve aanpak.
Versterken weerbaarheid	n.v.t.
Overige	n.v.t.

Het onderstaande diagram geeft de verdeling van de activiteiten in de gemeente Hilversum weer over de hierboven besproken clusters. Dit laat zien dat in 2016 in de gemeente Hilversum activiteiten worden ontplooid in het cluster ‘deskundigheidsbevordering’ en ‘strategische netwerken’ (beide 50%). Vanuit de versterkingsgelden worden geen activiteiten opgepakt die vallen in de clusters ‘onderzoek en analyse lokale situatie’, ‘persoonsgerichte aanpak’, ‘versterken weerbaarheid’ en ‘overige’.

Figuur 4: Weergave van het procentueel aantal activiteiten per cluster

3.3. Invulling van doelstellingen in het bestedingskader van de NCTV door de gemeente Hilversum

De lokale activiteiten zijn door de gemeente Hilversum in verband gebracht met de landelijke doelstellingen van de versterkingsgelden.

Lokaal activiteit	Doelen bestedingskader NCTV		
	Tegengaan radicalisering	Analyse lokale problematiek en mate van weerbaarheid	Vergroten kennis en kunde van professionals
A. Versterken lokale samenwerking preventieve aanpak	X		
B. Kennis en kunde van professionals (trainingen)			X

4. De gemeente Hilversum heeft in 2016 een gedeelte van de geplande activiteiten uitgevoerd. Een groot deel zal in 2017 plaatsvinden.

4.1. Ten opzichte van de eigen activiteitenplanning is de gemeente Hilversum in 2016 uitgelopen

Onderstaande tabel geeft per activiteit kwantitatief en kwalitatief de realisatie aan. De gemeente Hilversum is uitgelopen ten opzichte van de eigen activiteitenplanning. Alle activiteiten zijn in gang gezet. De realisatie zal echter grotendeels in 2017 plaatsvinden.

Beschrijving activiteit	Voortgang per activiteit in % (peildatum 19 december 2016)	Inhoudelijke beschrijving voortgang per activiteit (peildatum 19 december 2016)
A. Versterken lokale samenwerking preventieve aanpak	10%	Er hebben sinds oktober 2016 meerdere gesprekken plaatsgevonden met diverse betrokken partners (geloofsgemeenschappen, maatschappelijke organisaties en scholen)
B. Kennis en kunde van professionals (trainingen):		
- basistrainingen voor 100 personen	5%	Er zijn diverse organisaties extern en afdelingen intern aangeschreven. Deze hebben aangegeven mee te willen doen. De offerte van het ROR is ondertekend. Verwachte start juli 2017.
- verdiepingstrainingen voor 20 personen	5%	Er zijn diverse organisaties extern en afdelingen intern aangeschreven. Deze hebben aangegeven mee te willen doen. De offerte van het ROR is ondertekend. Verwachte start juli 2017.
- train-de-trainer voor 5 personen	5%	Er zijn diverse organisaties extern en afdelingen intern aangeschreven. Deze hebben aangegeven mee te willen doen. De offerte van het ROR is ondertekend. Verwachte start juli 2017.

4.1.1. Knelpunten bij het uitvoeren van de activiteiten

De gemeente Hilversum heeft de volgende knelpunten benoemd:

- Er is te weinig tijd naast alle andere OOV-taken binnen de gemeente Hilversum om invulling te geven aan het voorkomen van radicalisering. De verschillende werknemers binnen het domein OOV hebben diverse andere taken die ook aandacht behoeven, waaronder jeugdoverlast, jaarwisseling en fysieke veiligheid.
- Informatie verkrijgen via Suwinet, waaronder het verkrijgen van privacygevoelige informatie over inkomen, is niet mogelijk. Hieraan is echter wel behoefte.
- De gemeente merkt dat meerdere collega's van andere disciplines nog niet goed bekend zijn met de materie omtrent radicalisering. De noodzaak en/of urgentie wordt soms niet gevoeld of begrepen. Echter, sinds de laatste monitoringsronde in september 2016 is er wel sprake geweest van een toename van betrokkenheid. Er is echter nog wel behoefte aan kennisvergroting binnen de bredere gemeente.

4.2. De gemeente Hilversum heeft € 39.455 aan versterkingsgelden ontvangen en € 0,- besteed

De gemeente Hilversum heeft een totaalbedrag van € 39.455 aan versterkingsgelden ontvangen via het Gemeentefonds. Deze gelden zijn als volgt verdeeld over de activiteiten en als volgt uitgeput op moment van meten (19 december 2016):

Activiteit	Toegekend budget (€)	Besteed budget per 19 december 2016 (€)
I. Versterken lokale samenwerking preventieve aanpak	€ 15.000	€ 0
II. Kennis en kunde van professionals (trainingen):		
- basistrainingen voor 100 personen	€ 17.100*	€ 0
- verdiepingstrainingen voor 20 personen	€ 6.500*	€ 0
- train-de-trainer voor 5 personen	€ 855*	€ 0
Totaal	€ 39.455 *Waarvan €24.455 in natura	€ 0

De uitvoering van de activiteiten en de uitputting van het budget liggen op basis van de in december beschikbare gegevens redelijk in lijn met elkaar.

Met de ondertekening van de offertes van het ROR is er een bedrag van €24.435,- gecommitteerd. De gemeente is de verplichting aangegaan en gaat de trainingen via de ROR in 2017 verzorgen. Het oormerken en overhevelen van gelden uit 2016 is reeds gecommuniceerd met de NCTV.

5. Duurzaamheid en geleerde lessen bij de lokale aanpak van jihadisme in de gemeente Hilversum

Hieronder wordt ingegaan op de borging en de duurzaamheid van de investeringen die wordt gedaan met de versterkingsgelden.

5.1. Lerende organisatie

De activiteiten in het kader van de versterkingsgelden zijn beschreven in de aanvraagbrief voor de versterkingsgelden (d.w.z. raadsinformatiebrief d.d. 11 maart 2015). Daarnaast wordt er nog een beleidsplan opgesteld, hiervoor wordt gebruik gemaakt van de kennis van andere gemeenten (vooral van Delft). Hilversum participeert bij de leerkringen die georganiseerd worden door de NCTV.

5.2. Duurzaamheid van de resultaten

De wijze waarop de resultaten van de lokale aanpak worden geborgd, wordt nog bepaald.

5.3. Geleerde lessen en ervaringen

De gemeente Hilversum heeft te maken met ontwikkelingen in de samenleving die impact hebben op de aanpak. Voorbeelden hiervan zijn de ontwikkeling van diverse organisaties, zoals BewustMoslim. Ook heeft de gemeente te maken met bepaalde extreme groepen en individuen binnen de regio. De ontwikkeling van deze organisaties/platforms heeft tot gevolg dat de gemeente en regio veel inzet moesten plegen, veel media-aandacht hebben gehad en er veel tijd en menskracht moest worden geïnvesteerd om de rust te bewaren. Het risico op het ontstaan van maatschappelijke onrust is dan ook groot.

Om de impact van deze ontwikkelingen te beperken heeft de gemeente intensief overleg met onder andere de Politie, het ministerie van Veiligheid en Justitie, de NCTV, de Expertise-unit Sociale Stabiliteit en de afdeling communicatie om te bespreken hoe er het beste met deze ontwikkelingen om kan worden gegaan. Ook is de gemeente in gesprek met de organisaties zelf, maar ook dat is een zoektocht. De doorlopende vraag blijft: *"hoe gaat de gemeente met deze organisaties om?"*.

De gemeente Hilversum geeft aan dat andere gemeenten van haar aanpak het volgende kunnen leren:

- Andere gemeenten/regio's kunnen leren van de gerealiseerde netwerken in Hilversum. De gemeente gaat daadwerkelijk de buurt in, maakt persoonlijk contact, levert maatwerk en investeert veel tijd in het persoonlijke contact. Het investeren in netwerken levert de gemeente goodwill op; mensen blijven in contact en durven gevoelens van onrust of angst te delen. De gemeente is laagdrempelig, is goed benaderbaar en niet te "ambtelijk". Bewoners en jongeren en andere betrokkenen kunnen makkelijk bij de gemeente terecht.
- Daarnaast kunnen andere gemeenten wat leren van de samenwerking met de politie. Deze samenwerking levert naar het idee van de gemeente veel goeds op.

De gemeente Hilversum zou van andere gemeenten het volgende willen leren:

- De gemeente wil leren hoe er het beste met andere collega's binnen de gemeenten gecommuniceerd kan worden over deze problematiek. De gemeente ervaart dat teveel zeggen niet goed is. Tegelijkertijd roept te weinig zeggen vragen op. Daarnaast wil de gemeente meer weten over wat andere gemeenten wel of niet communiceren met de NCTV. Ten slotte zou de gemeente meer willen leren over de omgang met het bestuur en het college van de gemeente. Met name hoe deze het beste mee kunnen worden genomen in de materie. Denk hierbij bijvoorbeeld aan extra trainingen.

Terugkijkend op de afgelopen periode zou de gemeente haar aanpak – met de kennis van nu – niet anders hebben vormgegeven.

A. *Bronnen van de gerapporteerde informatie*

De gerapporteerde informatie is aangeleverd en besproken met ^{5.1.2.e} van de gemeente Hilversum. De volgende documenten zijn gebruikt om deze rapportage samen te stellen:

Bron 1: Gemeente Hilversum, *Aanvullende toelichting aanvraag versterkingsgelden*, 3 mei 2016

Bron 2: NCTV, *Toekenning subsidieaanvraag versterkingsgelden gemeente Hilversum*, 25 mei 2016.

Bron 3: Gemeente Hilversum, *Raadsinformatiebrief aanpak radicalisering Hilversum*, 11 maart 2015

Dienst Justitiële Inrichtingen
Ministerie van Veiligheid en Justitie

> Retouradres Raamweg 9-11 2596 HL Den Haag

Gemeente Hilversum
Ter attentie van 5.1.2.e 5.1.2.e
Afdeling Beleidsuitvoering, Team Samenleving,
Coördinator Openbare orde en veiligheid
Postbus 9900
1201GM Hilversum

Datum 6 oktober 2016
Onderwerp Trainingsvoorstel "Omgaan met radicalisering"
Projectnummer ROR-161577

Geachte mevrouw 5.1.2.e

Naar aanleiding van ons eerdere contact stuur ik u bijgaand onze offerte voor uitvoering van de trainingen "Omgaan met radicalisering". deze is gebaseerd op de toekenning versterkingsgelden veiligheidsketen, voor de gemeente Hilversum.

Deze offerte bevat zowel een inhoudelijk als een financieel voorstel en is geldig tot 1 november 2016.

Mocht u vragen of opmerkingen hebben, dan kunt u contact met mij opnemen op 5.1.2.e

Als u gebruik wilt maken van dit aanbod verzoek ik u dit te bevestigen door de offerte voor akkoord te tekenen en zo spoedig mogelijk digitaal te retourneren aan 5.1.2.e@dji.minjus.nl.

Met vriendelijke groet,

5.1.2.e

5.1.2.e

Rijksopleidingsinstituut tegengaan
radicalisering

**Namens het
Rijksopleidingsinstituut
tegengaan Radicalisering**

Opleidingsinstituut DJI
Unit Opleidingen,
Accountmanagement

Raamweg 9-11
2596 HL Den Haag
www.oidjl.nl

Royal Bank of
Scotland 569989604

Contactpersoon

5.1.2.e
5.1.2.e 5.1.2.e

T 5.1.2.e

M 5.1.2.e

5.1.2.e

Projectnaam

ROR-161577

Ons kenmerk

AM/SVH/ROR-161577

Kopie aan

5.1.2.e @hilversum.nl

Bijlagen

1

*Bij beantwoording de datum
en ons kenmerk vermelden.
Wilt u slechts één zaak in uw
brief behandelen.*

Trainingsvoorstel 'Omgaan met radicalisering'

Opleidingsinstituut DJI
Unit Opleidingen,
Accountmanagement

1. Opdracht

In het kader van de versterkingsgelden voor de intensivering van de aanpak van het jihadisme, is de Gemeente Hilversum voornemens om de eerstelijnsmedewerkers -die een cruciale rol spelen in het signaleren van mogelijke radicalisering- een training aan te bieden.

Datum
6 oktober 2016

Ons kenmerk
AM/SVH/ROR-161577

Aan circa 100 medewerkers wordt een basistraining aangeboden, aan 20 personen een verdiepingstraining en aan 5 personen een trainer.

Aan het 'Rijksopleidingsinstituut tegengaan Radicalisering' (R.O.R.) is gevraagd hiervoor een voorstel te doen.

De verwachting is dat het niet allen, maar het grootste gedeelte van de 125 medewerkers zullen worden aangemeld in 2016. Derhalve wordt er in deze offerte de totale toegekende gelden geoffereerd. Verekening is direct met het ROR en de NCTV op basis van uitputting.

2. Programmavoorstel

Programmaopbouw

Uitgangspunt is dat alle opleidingen van het R.O.R. worden opgebouwd langs de volgende componenten:

- **Context:**

De component schetst de professionele context van radicalisering, toegepast op de deelnemers en geeft een beeld van de maatschappelijke en politieke context van radicalisering en de betekenis daarvan voor de eigen beroepspraktijk.

- **Proces van radicalisering:**

Deze component gaat in op mogelijke motieven, beweegredenen en achtergronden die van invloed kunnen zijn op het proces van radicalisering, de stappen waarlangs een radicaliseringsproces verloopt, de signalen die kunnen duiden op dit proces van radicalisering en de duiding van die signalen.

- **Theorie en achtergrondkennis:**

Deze component behandelt theorie en achtergrondkennis rondom radicalisering en jihadisme, afgestemd op de doelgroep van de training.

- **Handelingsperspectief:**

Deze component gaat in op handelingsperspectieven als er sprake is van mogelijke radicalisering, geeft een duidelijk beeld van de relevante partners, de samenwerkingsverbanden binnen en buiten de eigen organisatie en de ketenaanpak. Ook de methodieken en stand van zaken met betrekking tot preventie, de-radicalisering en bestrijding komen aan de orde, aangevuld met de verhouding daarvan tot het eigen werkveld.

- **Houding van de professional:**

De eigen houding als persoon en als professional ten opzichte van radicalisering en jihadisme is van invloed op de perceptie en op het handelen van de professional. In deze component komt aan bod welke elementen in de eigen houding deelnemers kunnen versterken/ontwikkelen om het handelingsperspectief te vergroten.

Opzet 1-daagse training

De eendaagse basistraining is afgestemd op professionals die nog geen of weinig kennis hebben van thema's op het gebied van radicalisering en jihadisme. De training heeft een praktisch en interactief karakter en is gericht op inzicht in het proces van radicalisering, het herkennen en duiden van signalen en samenwerking en informatiedeling met (netwerk)partners. Tijdens de training onderzoeken deelnemers de eigen houding ten overstaan van het thema en worden handelingsperspectieven aangestipt.

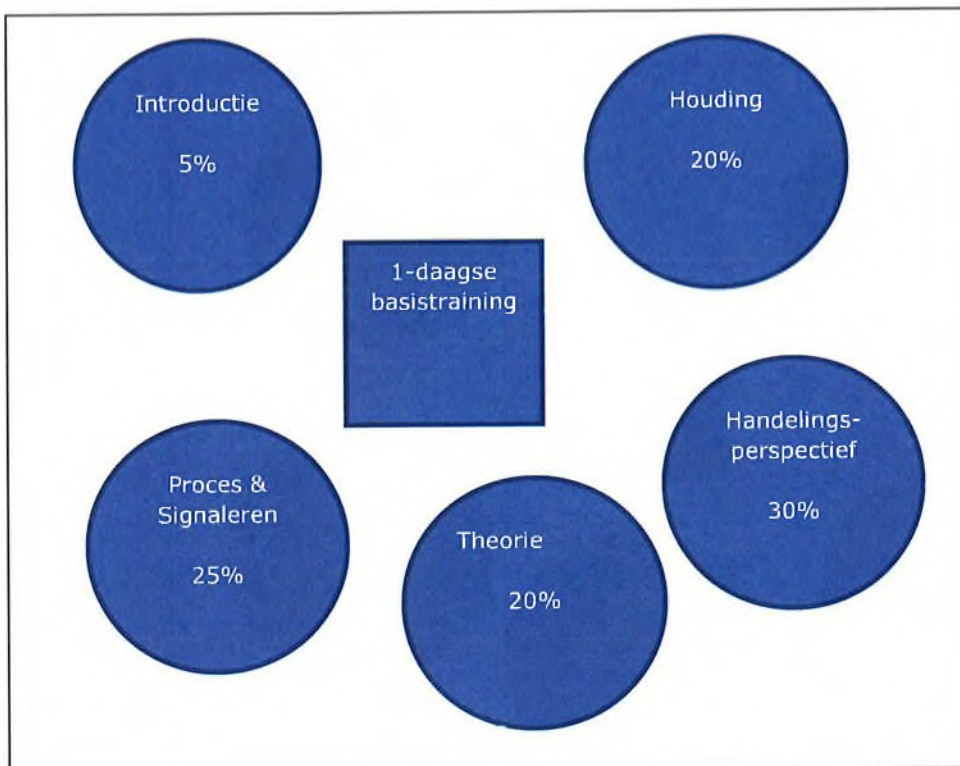
Opleidingsinstituut DJI
Unit Opleidingen,
Accountmanagement

Datum
6 oktober 2016

Ons kenmerk
AM/SVH/ROR-161577

Weging componenten

De verhouding waarin de vijf basiscomponenten in deze training aan de orde komen:

Resultaat

Na afloop van de training hebben deelnemers van de 1-daagse basistraining:

- Kennis van relevante begrippen en definities;
- Basale kennis van het proces van radicalisering en van de signalen die op dit proces kunnen duiden;
- Wat betreft de handelingsperspectieven op het gebied van radicalisering:
 - Begrip van de mogelijkheden en onmogelijkheden bij direct contact;
 - Bewustzijn van de noodzaak tot uitwisseling met collega's en andere relevante partners;
 - Kennis van de geldende procedures van de gemeente, kennis van ketenpartners, van ketensamenwerking en van de eigen plaats daarin;
- Zicht op de eigen houding t.o.v. radicalisering en begrip van de professionele werkhouding.

Opzet 2-daagse training

De tweedaagse verdiepingstraining is bedoeld voor professionals die op zoek zijn naar kennisverdieping en het versterken van handelingsbekwaamheid met betrekking tot radicalisering en jihadisme. Deelnemers hebben deelgenomen aan de basistraining radicalisering, dan wel een ruime ervaring met radicalisering/jihadisme op hun werkgebied. De training geeft verdieping in de achtergronden van radicalisering, jihadisme en diversiteit in Islamitisch religieus landschap. Daarnaast ligt de focus op de handelingsperspectieven van de professional, de aanpak, preventie en bestrijding van radicalisering en de samenwerkingsverbanden rondom het thema.

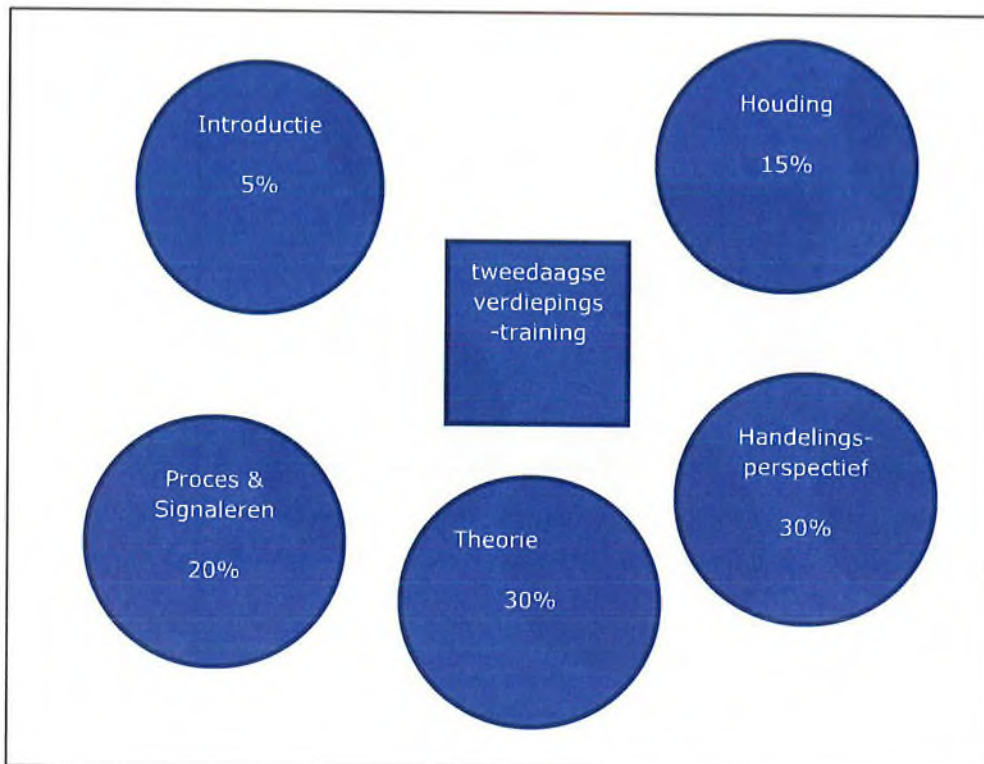
Opleidingsinstituut DJI
Unit Opleidingen,
Accountmanagement

Datum
6 oktober 2016

Ons kenmerk
AM/SVH/ROR-161577

Weging componenten

De verhouding waarin de vijf basiscomponenten in deze twee-daagse training aan de orde komen:

Resultaat

De deelnemer kan onderkennen wanneer er sprake is van signalen van radicalisering en weet wat hij zelf in die situatie kan doen, ofwel in rechtstreeks contact ofwel door andere partijen te informeren en te betrekken. Door een goede theoretische achtergrondkennis kan hij verbanden leggen en zaken verklaren. Hij is bekend met het het werkveld binnen de eigen organisatie en in breder perspectief. Hij is zich bewust van de invloed van zijn eigen houding op perceptie en handelen en kan werken vanuit een professionele houding.

- Wat betreft het proces van radicalisering: deelnemers hebben grondige kennis van het proces van radicalisering en de signalen die kunnen duiden op radicalisme / jihadisme. Zij hebben inzicht in de factoren en motieven die een rol kunnen spelen in het proces van radicalisering en de samenhang tussen die factoren en motieven. Ze kunnen het proces en de signalen betrekken op de eigen werkomgeving.
- Wat betreft theoretische onderbouwing: deelnemers hebben verdiepend inzicht in theorie en achtergrondkennis op het gebied van radicalisering, religieuze diversiteit en beleving, salafisme en jihadisme, de politiek historische context, het actuele strijdtoneel, juridische en bestuurlijke maatregelen, relevante principes van de rechtsstaat, de invloed van de media en privacy & convenanten. Daardoor zijn deelnemers in staat te verklaren en verbanden te leggen.
- Wat betreft handelingsperspectief: deelnemers weten waar hun handelingsmogelijkheden liggen. Zij hebben inzichtelijk wat er nodig is om te kunnen handelen en weten wat de stappen zijn om daar vorm aan te geven. Deelnemers zijn zeker in hun optreden; zij weten waar de eigen mogelijkheden ophouden en waar het nodig is om anderen te informeren en/of te betrekken. Zij weten wat de handelingsmogelijkheden van interne en externe partners zijn.
- Wat betreft de beroepshouding: de deelnemer heeft een duidelijk beeld van zijn houding en visie op het onderwerp. Hij ziet wat het effect van deze houding is. De deelnemer is in staat zich te verplaatsen in andere perspectieven en kan werken vanuit een professionele houding.

Opleidingsinstituut DJI
Unit Opleidingen,
Accountmanagement

Datum
6 oktober 2016

Ons kenmerk
AM/SVH/ROR-161577

Opzet training Voorlichting voor de eigen organisatie

Deze eendaagse training is voor professionals van een organisatie om binnen hun eigen organisatie het onderwerp radicalisering en jihadisme op gepaste wijze onder de aandacht te brengen. Ondersteunend materiaal daartoe wordt aangereikt.

- Voorwaarde voor deelname is de afgeronde deelname aan de verdiepingstraining. Deelnemers dienen didactische ervaring te hebben.

Resultaat:

- Professionals weten hoe zij hun collega's een eerste kennismaking kunnen aanbieden rondom deze materie en de manier waarop hun organisatie daarin werkzaam is.

Na de training

Deelnemers kunnen ook na de training een elektronisch kennisdossier van het ROR raadplegen via de website.

<https://www.dji.nl/Organisatie/Locaties/Landelijke-diensten/Opleidingsinstituut/aanbod-opleidingsloket/rijksopleidingsintituutradicaliseringoidji/>

Uitvoeringscondities

Locatie

De trainingen worden uitgevoerd op een door de Gemeente te verzorgen locatie.

Uitvoeringsdata

Na ontvangst van de ondertekende offerte neemt de afdeling planning van het ROR contact op met de contactpersoon van de deelnemende Gemeenten om de definitieve data in te plannen.

Opleidingsinstituut DJI
Unit Opleidingen,
Accountmanagement

Datum
6 oktober 2016

Ons kenmerk
AM/SVH/ROR-161577

5.1.2.e 5.1.2.e

Afdeling Beleidsuitvoering, Team Samenleving,
Coördinator Openbare orde en veiligheid

5.1.2.e

5.1.2.e

Aanwezig op maandag, dinsdag, donderdag en vrijdag

Bezetting

Per groep van 12 deelnemers zet het ROR 1 trainer in.

3. Kostenindicatie

A. De kosten per groep van 12 deelnemers bedragen voor een basistraining van 1 dag, uitvoering Incompany:

5.1.2.f

Inbegrepen zijn de kosten voor:

- Inzet van 1 trainer per groep
- Lesmateriaal
- Reistijd en -kosten trainer
- Planning, organisatie en deelnemersadministratie

Niet inbegrepen zijn de kosten voor trainingsaccommodatie en arrangement (koffie, thee, lunch).

B. De kosten per groep van 12 deelnemers bedragen voor een verdiepende training van 2 dagen, uitvoering incompany:

5.1.2.f

Inbegrepen zijn de kosten voor:

- Inzet trainer;
- Lesmateriaal;
- Reistijd en -kosten trainer;
- Planning, organisatie en deelnemersadministratie (presentieregistratie, certificaten).

Niet inbegrepen zijn de kosten voor trainingsaccommodatie en arrangement (koffie, thee, lunch).

In-company trainingen worden uitgevoerd op de locatie van de opdrachtgever.

C. 5 deelnemers aan de training 'Voorlichting voor de eigen organisatie'
De kosten hiervoor bedragen:

€ 5.1.2.f,-

Niet inbegrepen zijn de kosten voor trainingsaccommodatie en arrangement (koffie, thee, lunch).

In-company trainingen worden uitgevoerd op de locatie van de opdrachtgever.

De totale kosten voor deze offerte bedragen voor:

100 deelnemers aan basistrainingen in 8 groepen: € 5.1.2.f,-

20 deelnemers aan verdiepingstrainingen in 2 groepen: € 5.1.2.f,-

5 deelnemers aan de training 'Voorlichting voor de eigen organisatie': € 5.1.2.f,-

€ 5.1.2.f,-

- Voor deze offerte gelden de leveringsvoorwaarden van het Opleidingsinstituut DJI. U vindt ze in de bijlage.

Opleidingsinstituut DJI
Unit Opleidingen,
Accountmanagement

Datum
6 oktober 2016

Ons kenmerk
AM/SVH/ROR-161577

4. Afsluiting

Wij vertrouwen erop dat ons voorstel aansluit bij uw wensen.

Wilt u gebruik maken van ons voorstel?

Ondertekent u dan deze offerte en mail het document naar: ^{5.1.2.e} [redacted]@dji.minjus.nl

Opleidingsinstituut DJI
Unit Opleidingen,
Accountmanagement

Datum
6 oktober 2016

Ons kenmerk
AM/SVH/ROR-161577

Akkoord opdrachtgever

Akkoord opdrachtnemer
Namens het Rijksopleidingsinstituut
tegenaan Radicalisering

Plaats

Hilversum

Den Haag

Datum

4-11-2016

6 oktober 2016

Naam bedrijf

Gemeente Hilversum

Opleidingsinstituut DJI

Naam contactpersoon

5.1.2.e

[redacted]

5.1.2.e

[redacted]

Functie:

5.1.2.e

[redacted]

5.1.2.e

[redacted]

Handtekening:

5.1.2.e

[redacted]

5.1.2.e

[redacted]

Leveringsvoorwaarden Opleidingsinstituut DJI

Artikel 1 Toepasselijkheid

1. Deze voorwaarden zijn van toepassing op alle overeenkomsten tussen het Opleidingsinstituut DJI en opdrachtgevers betreffende uitvoeringsopdrachten voor het werven en selecteren van personeel, opleiden van personeel op basis van open inschrijving of in-company en andere vormen van opleiden dan wel begeleiding/ advisering in de ruimste zin van het woord, hierna te noemen diensten.
2. Afwijkingen van deze voorwaarden zijn slechts bindend als en voor zover zij schriftelijk zijn bevestigd door het Opleidingsinstituut DJI.

Artikel 2 Totstandkoming overeenkomst

1. De overeenkomst voor diensten tussen het Opleidingsinstituut DJI en de opdrachtgever komt tot stand door een binnen de gestelde tijd door beide ondertekende bevestiging van een uitvoeringsofferte of een door de opdrachtgever ondertekend aanmeldingsformulier en de schriftelijke bevestiging hierop door het Opleidingsinstituut DJI.

Artikel 3 Wijziging overeenkomst

1. Indien voorafgaand aan en/of tijdens de uitvoering van de overeenkomst blijkt dat het voor de uitvoering noodzakelijk is om de te verrichten werkzaamheden te wijzigen of aan te vullen, zullen het Opleidingsinstituut DJI en de opdrachtgever tijdig en in onderling overleg de overeenkomst aanpassen. Deze aanpassing zal op schrift worden gesteld.
2. Indien het Opleidingsinstituut DJI en opdrachtgever overeenkomen dat de overeenkomst wordt gewijzigd of aangevuld, kan het tijdstip van voltooiing van de uitvoering daardoor worden beïnvloed. Het Opleidingsinstituut DJI zal de opdrachtgever hiervan zo spoedig mogelijk op de hoogte stellen.

Artikel 4 Annulering of verplaatsing door de opdrachtgever

1. a. De opdrachtgever heeft het recht deelname aan of de opdracht voor een opleiding of andere dienst van het Opleidingsinstituut tot **twee weken** voor aanvang te annuleren of te verplaatsen. Dit dient te allen tijde schriftelijk en ondertekend door de opdrachtgever te geschieden.
b. Bij annulering/verplaatsing korter dan **twee weken** voor aanvang van de opdracht is de opdrachtgever verplicht 100% van het overeengekomen bedrag te vergoeden.
2. In geval dat de opdrachtgever dan wel de door opdrachtgever aangewezen deelnemer na aanvang de deelname tussentijds beëindigt of anderszins niet verder gaat met wat schriftelijk is overeengekomen in de uitvoeringsofferte, heeft de opdrachtgever geen recht op enige terugbetaling.

Artikel 5 Annulering door het Opleidingsinstituut DJI

1. Het Opleidingsinstituut DJI heeft het recht om zonder opgave van reden een aangeboden dienst te annuleren.
2. Waar mogelijk biedt het Opleidingsinstituut DJI de opdrachtgever een alternatief om de dienstverlening zo spoedig mogelijk te starten.

Artikel 6 Vervanging

1. De door opdrachtgever opgegeven deelnemer voor een dienst kan deze vervangen, mits de vervanger tot de doelgroep behoort. Vervanging dient door de opdrachtgever voor aanvang schriftelijk en ondertekend kenbaar te worden gemaakt bij het Opleidingsinstituut DJI.

Artikel 7 Opschorting en ontbinding

1. Het Opleidingsinstituut DJI is bevoegd de overeenkomst op te schorten/te ontbinden als zich omstandigheden voordoen, die van dien aard zijn dat nakoming van de overeenkomst naar maatstaven van redelijkheid niet mogelijk worden geacht.

Artikel 8 Prijzen

1. Prijzen zijn onverbindend, tenzij opgenomen in een schriftelijke overeenkomst zoals bedoeld in artikel 2.

Artikel 9 Betaling

1. Het Opleidingsinstituut DJI brengt de door de opdrachtgever verschuldigde vergoeding in rekening door middel van een factuur. De opdrachtgever dient het verschuldigde bedrag uiterlijk 30 dagen na facturering op de door het Opleidingsinstituut DJI aangegeven wijze, zonder opschorting of verrekening wegens (veronderstelde) tekortkoming door het Opleidingsinstituut DJI te voldoen, tenzij uitdrukkelijk anders is overeengekomen.

Artikel 10 Auteursrecht

1. Het auteursrecht op de door het Opleidingsinstituut DJI uitgegeven brochures, projectmateriaal, cursusmateriaal en audiovisueel materiaal berust bij het Opleidingsinstituut DJI, tenzij een andere auteursrechthebbende op het werk zelf is aangegeven. Zonder uitdrukkelijke schriftelijke toestemming van het Opleidingsinstituut DJI zal door de opdrachtgevers geen enkel materiaal worden gebruikt.
2. Het auteursrecht op rapporten, voorstellen en andere bescheiden, voortkomend uit werkzaamheden van het Opleidingsinstituut DJI, berust uitsluitend bij het Opleidingsinstituut DJI.

Artikel 11 Aansprakelijkheid

1. Het Opleidingsinstituut aanvaardt geen enkele aansprakelijkheid ten opzichte van de opdrachtgever voor enige schade, tenzij de schade het directe gevolg is van opzet of grove schuld van het Opleidingsinstituut DJI.

Opleidingsinstituut DJI
Unit Opleidingen,
Accountmanagement

Datum
6 oktober 2016

Ons kenmerk
AM/SVH/ROR-161577

Deelnemerslijst Strategische Bondgenotenoverleg (S-BGO) dd. 2 maart 2017

ROC

5.1.2.e [redacted] @rocva.nl

Middelbare scholen Gooi en Vechtstreek

5.1.2.e [redacted]

5.1.2.e [redacted] @comeniuscollege.nl

Mediaparkbeheer

5.1.2.e [redacted]

5.1.2.e [redacted] @mediaparkbeheer.nl

Stip Hilversum

5.1.2.e [redacted]

5.1.2.e [redacted] @stiphilversum.nl

Versa Welzijn Gooi en Vechtstreek

5.1.2.e [redacted]

5.1.2.e [redacted] @versawelzijn.nl

Tel. 5.1.2.e [redacted]

Raad van Kerken Gooi en Vechtstreek

5.1.2.e [redacted]

5.1.2.e [redacted] @gmail.com

Joodse gemeenschap Gooi en Vechtstreek

5.1.2.e [redacted]

5.1.2.e [redacted] @gmail.com

Tel. 5.1.2.e [redacted]

Turkse gemeenschap Gooi en Vechtstreek

5.1.2.e [redacted]

5.1.2.e [redacted] @live.nl

Tel. 5.1.2.e [redacted]

Marokkaanse koepelorganisatie Gooi en Vechtstreek/Flevoland

5.1.2.e [redacted]

5.1.2.e [redacted] @hotmail.com

Tel. 5.1.2.e [redacted]

5.1.2.e [redacted]

Tel. 5.1.2.e [redacted]

Gemeente(n) Gooi en Vechtstreek

5.1.2.e [redacted] 5.1.2.e [redacted]

5.1.2.e [redacted] @hilversum.nl

Tel. 5.1.2.e [redacted]

Politie Gooi en Vechtstreek

5.1.2.e [redacted]

5.1.2.e [redacted] @politie.nl

Tel. 5.1.2.e [redacted]

5.1.2.e

5.1.2.e [@politie.nl](#)

Tel. 5.1.2.e

Politie Gooi en Vechtstreek

5.1.2.e G&V Noord

5.1.2.e [@politie.nl](#)

Tel. 5.1.2.e

5.1.2.e

5.1.2.e [@politie.nl](#)

Tel. 5.1.2.e

**(Strategisch)
Bondgenoten
overleg Gooi en
Vechtstreek**

Onderwerp
Plan van aanpak

Leden Strategisch Bondgenotenoverleg Gooi en
Vechtstreek (S-BGO)

Organisatieonderdeel
District Gooi en Vechtstreek

Behandeld door
5.1.2.e

Functie
Operationeel Specialist E

Telefoon
5.1.2.e

E-mail
5.1.2.e @politie.nl

Datum
4 januari 2017

Bijlage(n)
2

Pagina
1

Geachte heer/mevrouw,

Op 30 november 2016 is een eerste Strategisch Bondgenotenoverleg (S-BGO) Gooi en Vechtstreek gehouden.

In het S-BGO is afgesproken dat de politie een kort verslag zal maken en een eerste aanzet zal geven in een beknopt plan van aanpak voor een eerstvolgend S-GBO.

Deze memo geeft daartoe een eerste aanzet.

Bondgenoten overleg

Het overleg met 'bondgenoten' is een methode om 'in vreedstijd' netwerken op te bouwen en te onderhouden.

Een groep bondgenoten bestaat uit ongeveer tien tot vijftien personen bestaande uit professionals, politie, gemeente(n) en burgers die in de haarvaten van de samenleving actief zijn.

'Bondgenoten' dragen een gezamenlijke verantwoordelijkheid en hebben een gemeenschappelijk doel: de wijk of stad zo veilig mogelijk maken

Het doel van Bondgenoten is dat in tijden van onrust (en polarisatie) –wanneer de politie bij uitstek de openbare orde moet handhaven- partijen zoals genoemd 'hand in hand' zich opstellen en presenteren.

Het is een methode om in 'vreedstijd' netwerken op te bouwen en te onderhouden die in staat zijn in tijd van crises een dempende werking uit te oefenen en zo spoedig mogelijke terugkeer naar de normale situatie te bevorderen.

Het S-BGO is een overleg met vertegenwoordigers van gemeenschappen, organisaties die actief zijn op de schaal van Gooi en Vechtstreek en die instaat zijn trends en fenomenen te benoemen en te duiden.

Gelijkwaardigheid en gezamenlijkheid zijn de kernwoorden en de kracht van het overleg. De inhoud, de vorm en de koers van het overleg bepalen de

Onderwerp
Plan van aanpak

Datum
4 januari 2017

Pagina
2 van 2

bondgenoten samen. Ondanks de regierol van de gemeente en de verbindende rol van de politie is er niet een bepalende regisseur of voorzitter van het overleg.

Het voorstel dat er sprake is van roulerend gastheer/gastvrouw zijn vanuit de deelnemers die tevens de organisatie van het S-BGO verzorgt. De gemeente(n) en politie kunnen hierbij faciliterend optreden.

Het zijn vooral de bondgenoten zelf die vorm en inhoud van het overleg bepalen.

De frequentie van de overleggen worden in gezamenlijkheid vastgesteld. Gedacht kan worden aan een Strategisch Bondgenotenoverleg dat drie tot viermaal per jaar plaats vindt.

Voor 2017 zijn mogelijk de volgende thema's actueel:

- Het boerkaverbod
- Etnisch profileren
- Polarisatie
- De verkiezingen i.r.t. polarisatie in 2017
- Discriminatie in Gooi en Vechtstreek

De deelnemers van het S-GBO vullen de lijst met onderwerpen aan en kiezen voor een volgend S-GBO het te bespreken onderwerp.

Bij deze memo worden gevoegd:

1. Kort verslag S-GBO dd. 30 november 2016
2. Deelnemerslijst S-GBO dd. 30 november 2016

Geachte heer/mevrouw,

Hierbij nodig ik u van harte uit tot het bijwonen van het Strategisch Bondgenotenoverleg (S-BGO) Gooi en Vechtstreek op:

Datum: **2 maart 2017**

Tijd: **18.30 – 21.00 uur**

Plaats: **Mevlana moskee,** 5.1.2.e 5.1.2.e

Het bestuur van de Mevlana moskee heeft ons uitgenodigd het overleg daar te houden en voorafgaand aan het overleg iets te eten aan te bieden.

Het overleg wordt georganiseerd met een tiental vertegenwoordigers van organisaties/instanties die bovenlokaal actief zijn in de regio Gooi en Vechtstreek. Het doel is om met elkaar te spreken over de **Tweede Kamer Verkiezingen 2017**.

Bij deze uitnodiging worden gevoegd:

- Kort verslag S-BGO d.d. 30 november 2016
- De deelnemerslijst van het vorige overleg
- De genodigdenlijst voor het overleg op 2 maart 2017
- Een notitie waarin de opzet van het Strategisch Bondgenotenoverleg wordt aangegeven
- Artikel uit Trouw "Zo diep is de kloof niet"
- Rapport van de WRR "Wat is er mis met maatschappelijke scheidslijnen?"
- Kennisplatform Integratie en Samenleving: vergelijking verkiezingsprogramma's op thema's

Het programma:

18.00 – 18.30 uur Inloop en ontvangst

18.30 – 19.15 uur Nuttigen maaltijd

19.15 – 20.30 uur Inhoudelijk deel programma

- Introductie door 5.1.2.e 5.1.2.e van de politie van het district Gooi en Vechtstreek
- Bespreking welke effecten (mogelijke polarisatie) gesignaleerd worden door u in de aanloop naar de Tweede Kamer verkiezingen 2017

20.30 – 21.00 uur Bespreking organisatie volgend Strategisch bondgenotenoverleg (zie de nota)

21.00 uur Afsluiting

Graag ontmoet ik u op deze bijeenkomst.

Hartelijke groet,

5.1.2.e

Aan de leden van de gemeenteraad,
Aan de fractiemedewerkers,

i.a.a. college

BEZOEKADRES:
STADSKANTOOR
OUDE ENGHWEG 23
TELEFOONNUMMER 14035
WWW.HILVERSUM.NL

DATUM 11 maart 2015

BEHANDELAAR 5.1.2.e

R

BETREFT Aanpak radicalisering Hilversum

Geachte raad,

Het signaleren en voorkomen van radicalisering is voor de gemeente Hilversum een belangrijk thema. Daarom heeft het een centrale plaats in het 'integraal veiligheidsplan 2015-2018'. De afgelopen maanden hebben we de aanpak nader uitgewerkt in vijf acties. Die heb ik maandagavond gepresenteerd tijdens een informatieavond over radicalisering. Die avond is de tweede in een reeks informatieve sessies met vertegenwoordigers van maatschappelijke en religieuze groepen uit de Hilversumse samenleving. De aanpak die ik voorstel bestaat uit een mix tussen preventie en repressie. Daarbij heeft de gemeentelijke organisatie een preventieve en signalerende rol. Onze doelstelling is het behouden van een 'inclusieve samenleving' – een samenleving waaraan iedereen meedoet en een eigen, gewaardeerde rol heeft en die er tevens op gericht is om niet maatschappelijk aanvaard gedrag te voorkomen. Daarnaast willen sociale spanningen tussen bevolkingsgroepen beperken. We zetten in op informatie-uitwisseling en deskundigheidsbevordering.

Maatschappelijk debat

Tijdens de eerste debataavond in november 2014 is afgesproken om tot een uitwerking van de aanpak te komen. Bijna alle betrokken partijen en instanties waren aanwezig, namelijk bewoners, vertegenwoordigers van scholen, moskeeën, gemeenteraad, politie, Bekend maakt Bemind / Hilversum Verbonden, Versa Welzijn, vertegenwoordigers van buurtverenigingen, GGD, de Raad van kerken, Bureau artikel 17, NCTV en gemeenteamttenaren van Bureau Wijkzaken en 'Openbare orde en veiligheid'. In gesprek blijven, informatie delen, elkaar leren kennen en elkaar vertrouwen: dat is waar het voor een groot deel om gaat. Op het einde van de avond hebben we alle ingebrachte ideeën en suggesties besproken. In essentie werd de volgende oproep gedaan: focus op preventie, zorg voor verbinding en samenwerking, investeer in tolerantie, respect en verdraagzaamheid, meer onderlinge openheid (kerken en moskeeën open de deuren).

Actieplan

We zetten in op informatie-uitwisseling en deskundigheidsbevordering. Het vijfpuntenplan, dat binnenkort wordt vastgesteld in de lokale driehoek, ziet er als volgt uit.

1. Contactpersoon en coördinatiepunt

De gemeente Hilversum gaat actief communiceren, de gemeente nodigt zichzelf proactief uit bij de betrokken instanties en partijen. Daartoe wordt mevrouw 5.1.2.e contactpersoon en coördinatiepunt. Mailadres 5.1.2.e @hilversum.nl vormt voor betrokkenen met vragen, informatie en visies de eerste ingang naar de gemeente, samen met het vaste telefoonnummer 5.1.2.e. De contactpersoon gaat langs diverse gemeentelijke collega's voor het maken van afspraken en het geven van informatie en toelichting. Binnen het team Openbare orde en veiligheid (OOV) wordt eens in drie à vier weken een overleg ingepland met de Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding en Veiligheid (NCTV) om informatie te delen, om tips te krijgen, de aanpak aan te scherpen etc. Ook zijn er contacten met andere gemeentes waarbij radicalisering een belangrijk thema is (Huizen, Rotterdam etc.).

2. Informatiepositie en deskundigheidsbevordering

De Gemeente Hilversum gaat nauwer samenwerken met de Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding en Veiligheid (NCTV) en RADAR Advies. Doelgroepen voor dergelijke cursussen zijn mensen bij Versa Welzijn, innen buurt- en jongerenwerk, leerplichtambtenaren, docenten, toezichthouders, ambtenaren van Publiekszaken, ambtenaren van het Sociaal Plein. Diverse scholen hebben al een training gekregen. Andere scholen worden snel bediend.

3. Afspraken maken en samenwerken

De gemeente maakt afspraken met instanties en bewoners: scholen, Versa, Hilversum Verbonden (Bekend maakt Bemind). Burgers zijn een belangrijke bron van informatie. De bewoners zullen worden geactiveerd om informatie en gevoelens te delen. Voorts staan op de prioriteitenlijst:

- Verdere afspraken maken met politie;
- Intensiveren van overleg met moskeeën, waarmee een keer in de gemiddeld drie weken overleg zal plaats vinden;
- In gesprek gaan met moslimvrouwen/moeders, maar ook met jongeren en vaders, bij voorkeur in kleine kring.

4. Multidisciplinair casusoverleg

In een dergelijk overleg zullen de signalen integraal tussen en met de maatschappelijke partners uit het sociaal domein en het veiligheidsdomein worden besproken.

5. Lokale probleemanalyse

We maken samen met alle betrokken partijen een probleemanalyse, om meer inzicht te krijgen in de aard en omvang van het probleem.

Als de probleemanalyse klaar is, wil ik die graag met de raad bespreken. Tegen die tijd verwacht ik ook meer te kunnen melden over de stand van zaken van alle acties binnen de aanpak van radicalisering.

Hoogachtend,
De burgemeester van Hilversum

55.12e

P.I. Broertjes

Woordvoeringslijn bijeenkomst Al Amal moskee

Op grond van vrijheid van meningsuiting mag deze bijeenkomst gewoon doorgaan. Een dergelijke lezing kan enkel verboden worden als de openbare orde en de veiligheid in het geding is of als de vergunning niet in orde is. Beide zaken zijn niet van toepassing.

De politie en de gemeente houden de ontwikkelingen rondom deze bijeenkomst in de gaten en zullen ingrijpen als dat nodig is.

Vragen en antwoorden:

- Wat vindt de burgemeester van deze bijeenkomst?

We leven in een democratie. Binnen de spelregels van de democratie mogen deze onderwerpen besproken worden. Zolang er geen haat zaiende teksten worden uitgesproken, de openbare orde en veiligheid niet in het geding is en de vergunning op orde is, is het in Nederland toegestaan om je mening te uiten.

- Staat een van de sprekers op een lijst van haatpredikers?

Nee.

- Hebben de gemeente en de politie gesproken met de organisatoren van de bijeenkomst? Zo ja, wat kwam hieruit?

Ja. De organisatie verwacht ongeveer 30 belangstellenden. De lezing is met het bestuur van de moskee besproken. Uit het gesprek zijn geen opmerkelijke zaken naar voren gekomen.

- Door Time to Stand Up for Israel is een betoging aangekondigd op 26 februari voor de Al-Amalmoskee. Is dit toegestaan? Welke maatregelen treffen de politie en de gemeente?

Deze betoging gaat niet door.

- Op 26 februari vindt ook de herdenking Februaristaking Hilversum plaats. In april 2014 kondigde ^{5.1.2.e} een Nakba lezing aan op 4 mei 2014. De burgemeester heeft toen een aantal gesprekken met ^{5.1.2.e} en de Al Amalmoskee gevoerd. Deze lezing is toen onder druk van de burgemeester en de politie niet door gegaan. Wat gaat de burgemeester nu doen? Ook weer gesprekken voeren met de moskee en de abu ^{5.1.2.e}?

Het bestuur van de moskee geeft aan dat ze niet wisten dat op 26 februari in Hilversum de herdenking voor de Februaristaking plaatsvindt. Dat ze hiervan niet op de hoogte waren, is te begrijpen, het is immers in Hilversum niet een herdenking waar veel media aandacht voor is. Het bestuur geeft aan dat ze niet opzettelijk voor deze datum hebben gekozen en schrokken zelf ook van. Echter, de sprekers zijn al geboekt en de lezing is lastig te verschuiven. De gemeente begrijpt dit.

Externe Memo

Leden van Strategisch Bondgenotenoverleg Gooi en Vechtstreek

Onderwerp

Schema S-BGO in 2017 en 2018

Organisatieonderdeel

District Gooi en Vechtstreek

Behandeld door

5.1.2.e

Functie

OS

Telefoon

5.1.2.e

E-mail

5.1.2.e@politie.nl

Ons kenmerk

Klik hier als u tekst wilt invoeren.

Uw kenmerk

In afschrift aan

Datum

18 mei 2017

Bijlage(n)

0

Pagina

1

Geachte deelnemers,

het verzoek is gekomen om de data van de overleggen op langere termijn in te plannen en bekend te maken zodat de deelnemers hiermee rekening kunnen houden in de agenda's .

Voorgestelde planning:

2017:

2 maart 2017

23 mei 2017

7 september 2017

30 november 2017

2018:

8 februari 2018

17 mei 2018

13 september 2018

22 november 2018

In het overleg van 23 mei a.s. kan de voorgestelde planning worden besproken.

Met vriendelijke groet,

5.1.2.e

Weerbaar tegen moslimdiscriminatie

vergroten van de meldingsbereidheid van moslims en hun instituties door het delen van ervaring en expertise en het intensiveren van samenwerking

Aanleiding

De directie Samenleving en Integratie van het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (hierna SZW) heeft als een van haar kerntaken de bestrijding van discriminatie. De interdepartementale beleidsinzet op dat terrein voor de komende periode staat verwoord in het onlangs verschenen *Nationaal Actieprogramma tegen Discriminatie*. Daarin is onder meer specifieke aandacht voor de aanpak van moslimdiscriminatie.

In het *Programma van Eisen* voor deze offerte stelt SZW: 'Discriminatie en uitsluiting van moslims, vaak gevoed door vrees voor en afkeer van de islam, is een toenemend maatschappelijk probleem met als één van de trieste consequenties dat veel Turkse en Marokkaanse Nederlandse jongeren zich niet meer thuis voelen in Nederland en het gevoel hebben dat er met twee maten wordt gemeten'.

Probleemanalyse

SZW gebruikt verschillende onderzoeken en bronnen om de ernst van de problematiek te onderschrijven. 'Politiecijfers over 2014 laten een stijging zien van incidenten van moslimdiscriminatie, van 150 incidenten in 2013 naar 206 incidenten in 2014. Een trend die ook waarneembaar is in sommige lokale en/of regionale ADV rapportages en die maakt dat de moslimgemeenschap in Nederland zich bedreigt voelt. Uit het SCP rapport 'Ervaren discriminatie' blijkt eveneens dat Turkse en Marokkaanse Nederlanders veelvuldig discriminatie ervaren. Uit meldingen over moslimdiscriminatie bij de politie volgt dat vrouwen vaak slachtoffer zijn van discriminatoire uitingen en geweld. Ook is op basis van politiegegevens en onderzoek ^{5.1.2e} duidelijk dat moskeeën vaak doelwit zijn van discriminatoire incidenten'.

Bij de inzet op de bestrijding van moslimdiscriminatie richt SZW zich onder meer op de verhoging van meldingsbereidheid en weerbaarheid en de bevordering van lokale samenwerking in de aanpak. SZW is er van overtuigd dat 'op lokaal niveau nog winst valt te realiseren in de samenwerking tussen ADV's, politie, gemeenten, moskeeën en andere moslimorganisaties'.

Projectbureau Zasje onderschrijft deze visie. De meldingsbereidheid onder moslims in het algemeen en hun instituties in het bijzonder (b)lijkt laag. Daar liggen verschillende oorzaken aan ten grondslag.

Een belangrijke reden is dat de discriminatie van moslims tot voor kort niet apart geregistreerd werd. Dergelijke gevallen van discriminatie werden in de praktijk meestal ingeboekt als discriminatie op grond van godsdienst of als discriminatie op grond van etniciteit (bij migranten) en ook wel eens als antisemitisme (bijvoorbeeld wanneer een hakenkruis op een moskee was geschilderd). Het fenomeen werd daardoor onvoldoende zichtbaar. Om daar verandering in te brengen heeft het kabinet op 12 januari 2015 met verschillende moslimorganisaties afgesproken dat de registratie van moslimdiscriminatie wordt verbeterd. Het afgelopen jaar plukken we daar langzaam maar zeker de vruchten van. Steeds meer ADV's, de politie en internetmeldpunten hebben moslimdiscriminatie als aparte

registratiegrond geïntroduceerd. Probleem blijft overigens wel dat de specifieke duiding niet altijd dezelfde is, omdat er nog steeds een semantische discussie wordt gevoerd over de te gebruiken terminologie (islamofobie/moslimhaat/moslimdiscriminatie).

Daarnaast spelen de ervaringen van moslims en hun instituties met melden en/of het doen van aangifte een cruciale rol. Enerzijds leeft het gevoel dat meldingen en aangiftes vaak serieus worden genomen. Bij de politie groeit het besef hierover, maar wordt ook regelmatig gewezen op het gebrek aan mogelijkheden om over te gaan tot vervolging.

Aan de andere kant blijkt angst voor vergelding of herhaling een factor van betekenis. Melding en aangifte van bedreigende incidenten bij de politie of ADV's is bijvoorbeeld voor moskeebestuurders alles behalve een uitgemaakte zaak, laat staan er mee naar buiten treden. Veel van hen kiezen ervoor om incidenten niet in de openbaarheid te brengen, om angst bij bezoekers te voorkomen en de zaak niet op de spits te willen drijven. De gedachte hierachter is soms ook dat met media-aandacht de daders de aandacht krijgen die ze zoeken, wat leidt tot kopieergedrag en dus meer bedreigingen. Dat verklaart ook de wisselende reacties vanuit 'de' moslingemeenschap op de recente dreigbrief met nazisymbolen en anti-islam retoriek. Wel wordt er door steeds meer overkoepelende verbanden bij alle moskeebestuurders op aangedrongen om te melden en aangifte te doen.

Door deze samenhang van factoren zien we volgens onderzoekster ^{5.1.2.e} nog maar 'het topje van de ijsberg' van het werkelijke aantal incidenten.

Juist om het onderlinge vertrouwen tussen de verschillende betrokkenen te versterken, het verwachtingspatroon te managen en (daarmee) de weerbaarheid van moslims - jong en oude, man en vrouw - te vergroten heeft SZW aan projectbureau Zasje gevraagd offerte uit te brengen voor de organisatie van vier regionale moskeebijeenkomsten in 2016. Om daar invulling aan te geven is onderstaand Plan van Aanpak opgesteld.

Plan van aanpak

Doel

Met het project *Weerbaar tegen moslimdiscriminatie* wil Zasje moslimdiscriminatie op regionaal/lokaal niveau agenderen en de meldingsbereidheid van moslimorganisaties - met de focus op moskeeën - en hun bezoekers te vergroten. Betrokken partijen moeten elkaar beter leren vinden wanneer discriminatoire incidenten plaatsvinden. Van belang daarbij is dat duidelijker wordt wat de wederzijdse verwachtingen zijn en er meer onderlinge kennisuitwisseling plaatsvindt. Specifiek aandachtspunt is tevens het in samenwerking met moslimorganisaties versterken van de weerbaarheid van Nederlandse moslims. Door de intensivering van de samenwerking moeten op langere termijn in meerdere regio's van het land duurzame lokale initiatieven ontstaan, die gericht zijn op aanpak en preventie van moslimdiscriminatie.

Doelgroep

De doelgroep bestaat *primair* uit vertegenwoordigers (vrijwilligers en/of bestuursleden) van moslim/moskeecorganisaties, verantwoordelijk ambtenaren en bestuurders van gemeenten, de politie en de ADV's. *Secundair* bestaat de doelgroep uit alle moslims die deze organisaties (kunnen) bereiken. Bij zowel de primaire als de secundaire doelgroep is vertegenwoordiging van vrouwen en jongeren bij moslims essentieel. Uit onderzoek en cijfers blijkt dat juist vrouwen vaak het slachtoffer zijn van discriminatoire incidenten en veel jongeren weerbaarheid missen en het gevoel hebben dat er in Nederland 'met twee maten wordt gemeten'.

Inzet

Om vorm te geven aan deze doelstellingen worden er in 2016 een serie van vier moskeebijeenkomsten georganiseerd, regionaal verspreid over het land. Tijdens deze bijeenkomsten wordt informatie verstrekt over de rol die de verschillende lokale instanties hebben in de aanpak en preventie van moslimdiscriminatie, wat er vanuit de moslimgemeenschappen zelf al wordt of kan worden gedaan en wat de Rijksoverheid doet.

Daarbij kan worden gedacht aan het breder delen van mooie praktijkvoorbeelden op lokaal/regionaal niveau bij de aanpak van moslimdiscriminatie en het bevorderen van de meldingsbereidheid, die inzetten op trainingen en intermediairs en die aandacht hebben voor gezamenlijke lokale initiatieven gericht op dialoog en ontmoeting voor diverse doelgroepen.

De bijeenkomsten moeten een impuls geven aan het intensiveren van lokale/regionale samenwerking tussen moslimorganisaties (waaronder moskeebesturen), politie, ADV's en vertegenwoordigers vanuit relevante gemeentelijke diensten (diversiteit en eventueel maatschappelijke ontwikkeling/veiligheid). Daarnaast ligt het in de bedoeling om het aanstellen van vaste aanspreek- en/of contactpersonen te bevorderen, zowel voor de 1^e als voor de latere en zowel voor mannen als voor vrouwen.

Uit die impuls moeten op termijn concrete vervolgvaciviteiten rollen in de vorm van intensieve netwerkbiieenkomsten en specifieke trainingen op lokaal/regionaal niveau.

Projectopzet (fasering en deelactiviteiten)

Het project is opgebouwd uit een aantal fases, waarin specifieke deelactiviteiten worden uitgevoerd. In de **eerste fase** van het traject:

- worden de contacten met de verschillende potentiële partners in het project gelegd. Het gaat daarbij om relevante (koepel)organisaties van moslims, waaronder een groot aantal moskeeën (zoals CMO, Diyanet, SICN, Milli Görüs, UMMON; zie verder netwerk), ADV's en expertisecentra op het gebied van (moslim)discriminatie (ook met de landelijke brancheorganisatie) en de politie (met als kerncontact de Landelijk Projectleider Gelijkwaardigheid/aanpak discriminatie);
- wordt aan de hand van onderzoek/gegevens (onder meer van ^{5.1.2.e} Republiek Allochtonië en de koepels zelf) én op basis van de gesprekken met de partners een voorselectie gemaakt van regio's/gemeenten/locaties die het meest in aanmerking komen om de biieenkomsten te beleggen. Bij de keuze voor de locaties wordt rekening gehouden met criteria als (recente) incidenten en de aard daarvan, geografische spreiding en diversiteit in achtergrond van moskeeën (etniciteit en denominatie). Bovendien wordt gekeken naar de (regionale/gemeentelijke) politieke context;
- wordt intensief met SZW overlegd over de definitieve vaststelling van de locaties. Daarbij spelen de uitkomsten uit de gesprekken die SZW voert met de verschillende gemeenten een cruciale rol. Zasia wordt daar bij betrokken. Het gaat uiteindelijk om een gezamenlijke afweging waarbij een optimale spreiding in de breedste zin van het woord belangrijk is, om een zo gevarieerd mogelijk beeld te krijgen van de huidige situatie en de bruikbaarheid van de ervaringen te optimaliseren.

In de **tweede fase** van het traject:

- worden de inhoudelijke voorbereidingen getroffen om de biieenkomsten vorm te geven. Daarbij gaat allereerst om het (opnieuw) benaderen en informeren van alle relevante partners/partijen in de regio. Veel aandacht is er voor het zorgvuldig overbrengen van het specifieke doel van de biieenkomsten. Deze gesprekken zijn essentieel om de lange(re) termijn doelstellingen van het project te realiseren. Alle betrokken partijen dienen zo optimaal mogelijk voorbereid te zijn, zodat tijdens de biieenkomsten concrete resultaten kunnen worden geboekt;
- worden in samenwerking met de uitgekozen organisaties/locaties de praktische voorbereidingen geconcretiseerd. Denk daarbij onder meer aan formele uitnodigingen, samenstellen conceptagenda/programma, afspraken over mediabeleid, vorm van verslaglegging (geluid/beeld), catering, representatie en andere relevante logistieke zaken;
- worden in overleg met SZW de agenda's, de deelnemerslijsten, de programma's en de daarbij behorende randvoorwaarden van de vier biieenkomsten vastgesteld;

- vinden de bijeenkomsten plaats
- beleggen Zasje en SZW een evaluatiegesprek na twee bijeenkomsten;
- wordt door Zasje regelmatig contact met SZW onderhouden om de voortgang en eventuele knelpunten te bespreken.

In de **derde fase** van het traject:

- wordt het project met alle betrokken geëvalueerd en beschreven aan de hand van de verslagleggingen.
- wordt een eindevaluatie naar aanleiding van de vier bijeenkomsten geproduceerd, met aanbevelingen over hoe samenwerking tussen betrokken partners ook in andere gemeenten/regio's versterkt zou kunnen worden. De Expertise-unit Sociale Stabiliteit (ESS) van SZW zal, geadviseerd door Zasje, de beste, meest in het oog springende voorbeelden en ervaringen die uit de bijeenkomsten voortkomen in kaart brengen met het oog op bredere verspreiding.
- wordt in overleg met SZW publiciteit gegeven aan de uitkomsten van het project.

Opzet bijeenkomsten

De bijeenkomsten vinden bij voorkeur plaats bij moskeeën en/of andere moslimorganisaties om te zorgen voor een vertrouwde omgeving en om het laagdrempelige karakter te bevorderen. Vaak heeft het ook een symbolische functie; ambtenaren, bestuurders en andere betrokkenen komen - anders dan normaal - op bezoek.

De bijeenkomsten worden relatief 'klein' gehouden om de deelnemers de ruimte en mogelijkheid te bieden optimaal te participeren in de bijeenkomst. Een overzichtelijke discussie en het creëren van korte lijnen zijn sleutelbegrippen. Daarbij is ook de onderlinge (evenwichtige) verdeling tussen de moslimgemeenschap, ADV's, politiek en gemeente van belang. Uitgangspunt is een maximaal aantal deelnemers van **30**, waarbij de inbreng van vrouwen en jongeren moet worden geborgd.

De bijeenkomsten worden opgehangen aan een van tevoren overeengekomen programma en een heldere agenda. Zowel de leiding als de verslaglegging en de evaluatie van de bijeenkomsten worden verzorgd door projectbureau Zasje.

Werkwijze

Projectbureau Zasje hecht grote waarde aan een werkwijze waarbij de doelgroep van het project direct betrokken wordt bij de inhoud en uitvoering, omdat alleen daardoor de organisaties en deelnemers binding met het project kunnen krijgen. Daarom wordt in dit traject veel tijd besteed aan uitleg over de inhoud en het (langere termijn) doel van het project, aan het selecteren van de regio's, gemeenten, locaties en deelnemers en aan de vorm van de bijeenkomsten. (Tussentijdse) evaluaties zijn daarbij een belangrijk instrument.

Werkgebied

Het werkgebied van het project is landelijk. De focus ligt op vijf regio's, die op basis van eerder genoemde criteria geselecteerd worden.

Looptijd

Juli 2016 t/m december 2017

Voorlopige planning bijeenkomsten

- 1^e bijeenkomst april 2017
- 2^e bijeenkomst mei 2017
- 3^e bijeenkomst september 2017
- 4^e bijeenkomst oktober 2017
- 5^e bijeenkomst november 2017

Netwerk

Projectbureau Zasje onderhoudt een zeer uitgebreid netwerk aan organisaties en personen die relevant zijn voor de ontwikkeling en uitvoering van dit project. Dat netwerk bestaat onder meer uit:

- Koepelorganisaties van moskeeën en moslimorganisaties. Zeer intensief is de relatie met het Contactorgaan Moslim en Overheid (CMO), de Unie van Marokkaanse Moslimorganisaties in Nederland (UMMON), de Raad van Marokkaanse Moskeeën Noord-Holland (RVM) en de Stichting Islamitisch Centrum Nederland (Turks). Structureel contact is er met Milli Görüş en Diyanet, regelmatig met andere (regionale) koepels, waaronder SPIOR.
- Onafhankelijke moskeeorganisaties van Marokkanen, Turken, Surinamers en vluchtelingengroepen.
- Islamitische vrouwenorganisaties en vrouwencommissies binnen bredere verbanden.
- Islamitische scholen en andere educatieve instellingen van en voor moslims.
- Tientallen stedelijke en stadsdeelgerichte zelforganisaties van (moslim)migranten.
- Sportclubs (met veel moslims in bestuur en ledenbestand).
- Commissie Gelijke Behandeling (CGB).
- Politie Amsterdam-Amstelland.
- Landelijk Projectleider Gelijkwaardigheid/aanpak discriminatie bij de politie.
- Buurtregisseurs
- Artikel 1
- RADAR
- Contactpersonen Anne Frank Stichting
- (Internationale) Onderzoekers op het terrein van (moslim)discriminatie en islamofobie
- Initiatieven gericht op het voorkomen en bestrijden van (moslim)discriminatie en islamofobie vanuit de eigen gemeenschappen (on- en offline)
- Meerdere ADV's
- Afdelingen OOV van verschillende (grote) gemeenten
- Relevante maatschappelijke diensten en instellingen van verschillende (grote) gemeenten.

- Relevante en/of gespecialiseerde (social) media

(Gewenst) bereik onder moslims en hun organisaties

Een groot deel van dit netwerk is relevant voor de uitvoering van dit traject. Het project zet echter vooral in op kwaliteit en minder op kwantiteit. Dat heeft te maken met de bewust gekozen (relatieve) kleinschaligheid van de bijeenkomsten.

Bij elke bijeenkomst wordt - naast de betrokkenheid van de benaderde koepels - ingezet op concrete deelname van tussen de 5 en 10 moslimorganisaties (totaal dus tussen de 20 en 40). Aangezien deze organisaties een doorlopend bezoekersaantal hebben van zo'n 500 tot 1500, kan het totale (potentiële) bereik worden geschat op tussen de 20.000 en 40.000. Aan de betrokkenheid en deelname van vrouwen en jongeren wordt voortdurend aandacht besteed.

Evaluatie, borging en verslaglegging

Iedere bijeenkomst wordt met de betrokken organisaties/personen geëvalueerd. Tijdens deze evaluatiemomenten zal vooral worden gekeken of de overgebrachte informatie is aangekomen en of de samenwerking is bevorderd en vorm heeft gekregen. Vooral bij moslimorganisaties wordt bekeken of er nog extra inzet nodig is.

Aan de hand van de evaluaties en de verslaglegging zullen de uitkomsten van het project worden vastgelegd in een praktische en gemakkelijk overdraagbare checklist, die het traject in andere regio's of gemeenten vereenvoudigd en borging bij andere instellingen en organisaties bevordert.

Het project zal worden uitgevoerd in combinatie met een lichte vorm van actieonderzoek. Dit betekent dat het project stap voor stap wordt ontwikkeld, met grote betrokkenheid van de 'doelgroep', monitoring van proces en resultaat en de ruimte voor tussentijdse bijstelling en/of nieuwe verbeteracties.

Om zoveel mogelijk een beeld te krijgen van de impact en effectiviteit van het project:

- zijn de doelstellingen van (deel)activiteiten zo operationeel en toetsbaar mogelijk geformuleerd;
- zal deelnemers aan de bijeenkomsten worden gevraagd (direct of via een enquête) of het aanbod voldeed aan de verwachtingen en zullen de resultaten van deze tussentijdse evaluaties worden meegenomen in de aanpak van het vervolg;
- zal na twee bijeenkomsten een tussentijdse evaluatie plaatsvinden met SZW en zal aan de hand hiervan het programma van het vervolgtraject eventueel worden bijgesteld en vastgesteld;
- zal een eindevaluatie plaatsvinden waarbij met betrokken organisaties en samenwerkingspartners gekeken wordt of de doelstellingen zijn bereikt en of er nog extra inzet bij de (moslim)organisaties noodzakelijk is.

Bijlage: Achtergrond opdrachtnemer

Projectbureau Zasje heeft relevante (onderzoek)expertise op het gebied van (moslim)discriminatie en islamofobie en ruime ervaring in het initiëren en uitvoeren van projecten op dat werkteerrein,

- Veiligheidspact tegen discriminatie

Inhoud: Centrale uitgangspunt van het Pact is dat verschillen in levenswijze en verschillen van mening - hoe fundamenteel ook - over allerlei zaken (seksualiteit, Midden-Oosten, islam) inzet kunnen zijn van dialoog of debat in een pluriforme samenleving, maar nooit een motief mogen zijn om elkaar te discrimineren, laat staan om over te gaan tot verbaal of fysiek geweld. Het voortouw is genomen door onder andere homo-, joodse en islamitische organisaties omdat zij regelmatig slachtoffer zijn van geweld vanuit de samenleving. Dat geweld is gericht op individuen vanwege hun seksuele, etnische of religieuze identiteit of op gebouwen, zoals moskeeën, synagogen en woonhuizen. Het Pact werd gepresenteerd in de Westerkerk op 30 september 2012 en is inmiddels door meer dan 150 personen en organisaties ondertekend. Op kleinschalig niveau wordt samengewerkt met scholen. Projectbureau Zasje is een van de initiatiefnemers en heeft zitting in de kerngroep. Zie ook: <https://www.facebook.com/veiligheidspact/> en http://www.republiekallochtonie.nl/zoek/?search_key=veiligheidspact

- Melden helpt, help Melden

Inhoud: De training Melden helpt, help Melden is opgezet om mensen te stimuleren altijd stappen te ondernemen wanneer zij menen gediscrimineerd te zijn. Ze worden daartoe aangezet en erbij geholpen door zogenaamde intermediairs discriminatiemelding.

Melden helpt, help melden richt zich op die tussengroep: de intermediairs. Voor hen is er door ACB Kenniscentrum in samenwerking met drie lokale bureaus discriminatiezaken in 2007 een korte, doelgerichte training ontwikkeld.

Het hoofddoel van de training is vrijwilligers kennis en handvatten geven om (binnen hun organisatie) te kunnen functioneren als intermediair discriminatiemelding. Na afloop van de cursus beschikken de intermediairs over de volgende vaardigheden:

- discriminatie herkennen en bewustzijn van het effect van een melding;
- anderen kunnen overtuigen van het nut van een melding of aangifte;
- reageren en handelen als er sprake is van discriminatie;
- een aantal gesprekstechnieken toepassen;
- globale kennis hebben van de wetgeving en klachtbehandeling door Bureau Discriminatie, politie en Openbare Ministerie kunnen toepassen.
- adequaat mensen doorverwijzen.

Projectbureau Zasje heeft de training mee helpen ontwikkelen en in de periode 2008 - 2014 jaarlijks meerdere trainingen Melden helpt, help melden voor vrijwilligers van bij tientallen organisaties verzorgt, onder meer tijdens het project Weerbaar Oost (preventie van

uitsluiting, radicalisering en polarisatie/Amsterdam Oost) en tijdens het project Voorkomen is Beter dan Genezen (preventie van uitsluiting, radicalisering en polarisatie/ Provincie Noord-Holland). Zie onder meer: <http://www.mdra.nl/wat-doet-mdra/voorlichting/projecten/melden-helpt-help-melden>

- **Poldermoslima Hoofddoekbrigade (PMHB)**

Inhoud: Kern van het initiatief: Een groep mondige moslimmeiden en vrouwen (met en zonder hoofddoek) zoekt - samen met bondgenoten - contact met werkgevers en andere arbeidsmarktpartijen om te bewerkstelligen dat zij een actief beleid gaan voeren om alle vormen van discriminatie tegen te gaan en om in het bijzonder ook vrouwen met een hoofddoek en moslimvrouwen in het algemeen een eerlijke(re) kans te geven op stage- en arbeidsplaatsen. Het initiatief kreeg in 2009 enorm veel media-aandacht https://www.google.nl/?gws_rd=ssl#q=poldermoslima+hoofddoekbrigade door de uitreiking van de Zilveren Hoofddoekprijs aan Dirk van der Broek, omdat het bedrijf in de optiek van PMHB een positieve rol speelde bij de maatschappelijke acceptatie van de hoofddoek op de werkvloer. Projectbureau Zasje was mede-initiator en lid van de kerngroep

- **(Anti)Discriminatieprojecten voor en met zelforganisaties van migranten**

Inhoud: In de afgelopen twintig jaar (mee)gewerkt aan talloze initiatieven tegen uitsluiting en discriminatie die vanuit het maatschappelijke middenveld werden ontwikkeld.

- **Weblog Republiek Allochtonie en de website Polderislam.nl**

Inhoud: Op het weblog wordt veel aandacht besteed aan de thema's radicalisering, polarisatie en discriminatie waaronder in opiniërende blogs en achtergrondartikelen. Voor dit project is specifiek relevant dat uitingsvormen van islamofobie, waaronder bekladding van en brandstichting in moskeeën, structureel worden gedocumenteerd <http://www.republiekallochtonie.nl/update-van-lijst-met-geweldsincidenten-gericht-tegen-moskeeen> en er een speciale pagina gewijd is aan moslimhaat/islamofobie <http://www.republiekallochtonie.nl/islamofobie-moslimhaat>. Ook op de website is veel aandacht voor dit thema <http://www.polderislam.nl/achtergronden/islamofobie-moslimdiscriminatie-moslimhaat> en wordt gewerkt met factchecks . <http://www.polderislam.nl/factchecker/het-begrip-islamofobie-is-uitgevonden-door-ayatollah-khomeini-om-kritiek-op-de-islam-onmogelijk-te-maken>. Projectbureau Zasje zit in de redactie van het weblog en is mede-initiatiefnemer van de website.

- **Verzorgen van lezingen, mediaoptredens, (wetenschappelijke) artikelen**

Inhoud: In de afgelopen jaren verzorgde projectbureau Zasje tientallen lezingen aan universiteiten in binnen en buitenland, HBO 's, ROC' s en scholen voor voortgezet onderwijs, meerdere media-optredens in binnen- en buitenland en (onderzoek)publicaties over moslimdiscriminatie en moslimhaat/islamofobie in (vak)tijdschriften en kranten.